

جمهوری اسلامی ایران

سازمان برنامه و بودجه کشور

سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان تهران

عملکرد اجرای قانون حمایت از

توسعه و ایجاد اشتغال

پایدار در مناطق روستایی و عشایری

در استان تهران

شناسه گزارش:

عنوان گزارش	عملکرد اجرای قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری در استان تهران - سال ۱۳۹۹
تهیه شده در	معاونت هماهنگی برنامه و بودجه امور اقتصادی، سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های مردمی
تهیه کنندگان	معصومه بازرگانی کیا، صدیقه دلوریان زاده
واژگان کلیدی	قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری، اشتغال، روستا
تاریخ انتشار	فروردین‌ماه ۱۴۰۰

مقدمه:

در کشورهای در حال توسعه یکی از چالش برانگیزترین شقوق برنامه ریزی و توسعه سرزمینی مبحث توسعه روستایی می باشد. توسعه روستایی به مفهوم استفاده از منابع طبیعی و انسانی، تکنولوژی، تسهیلات زیربنایی، نهادها و ... به منظور تشویق و تسریع رشد اقتصادی در مناطق روستایی جهت ایجاد اشتغال و بهبود کیفیت زندگی روستایی برای ادامه زندگی و پایداری حیات است. توسعه روستایی را میتوان عاملی در بهبود شرایط زندگی افراد متعلق به قشر کم درآمد ساکن روستا و خودکفاسازی آنان در روند توسعه کلان کشور دانست.

تحقق توسعه پایدار بدون توسعه روستایی ممکن نیست. با تقویت روستا می توان توسعه را به سایر قسمت های منطقه تزریق نموده و به نوعی تعادل و توازن را در سطح منطقه ایجاد نمود. به عبارت دیگر، توسعه روستایی را می توان عاملی در بهبود شرایط زندگی افراد متعلق به قشر کم درآمد ساکن روستا و خودکفاسازی آنان در روند توسعه کلان کشور دانست. به طور کلی، ضرورت توجه به توسعه روستایی ناشی از توسعه کشاورزی، توزیع بهینه جمعیت، استفاده از ظرفیت های تولیدی، بازسازی اقتصاد کشور و در نهایت، عدالت اجتماعی، رفع فقر و محدودیت های اجتماعی است.

مهمترین شاخص فقر و رفاه در یک جامعه شاخص اشتغال و بیکاری می باشد که توجه به آن به ویژه در نواحی روستایی حائز اهمیت است و ضرورت سیاست گذاری در این زمینه را نمایان می سازد. لذا در راستای تقویت بنیه و توان اقتصادی روستا قانون توسعه و حمایت از اشتغال پایدار روستا عشایری با استفاده از اعتبارات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۶ به تصویب رسید.

گزارش حاضر، به تحلیل و ارزیابی عملکرد اجرای قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی در چهار بخش می پردازد:

- **بخش اول:** مروری بر قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با تاکید بر استان تهران
- **بخش دوم:** گزارش عملکرد اجرای قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی در استان تهران (منتهی به اسفند ۱۳۹۹) مورد بررسی قرار می گیرد.
- **بخش سوم:** به تحلیل عملکرد اجرای قانون از منظر آمایش استان در انطباق با اسناد توسعه شهرستانی با محوریت مناطق روستایی می پردازد.
- **بخش چهارم:** بررسی و مطابقت با اسناد بالادستی و موانع و مشکلات و پیشنهادات ارائه می گردد.

مروری بر قانون

قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار
در مناطق روستایی و عشایری استان تهران

همزمان با اجرایی شدن برنامه اشتغال فراگیر، دولت در آذرماه سال ۱۳۹۵، لایحه حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی را تقدیم مجلس شورای اسلامی نمود که این لایحه در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۳۱ با عنوان قانون «حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی» در مجلس تصویب گردید. تصویب این قانون را می‌توان گامی در راستای عملیاتی کردن ماده ۲۷ قانون برنامه ششم توسعه مبنی بر تقویت اقتصاد روستایی و افزایش اشتغالزایی در این مناطق قلمداد کرد. آیین نامه اجرایی این قانون در تاریخ ۱۳۹۶/۸/۲۲ ابلاغ شد که در آن وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به عنوان متولی اجرای این قانون، معرفی و سهم بخش‌ها و استان‌های مختلف از منابع این قانون مشخص شد. بر اساس این قانون پرداخت تسهیلات به متقاضیان بخش خصوصی و تعاونی، از محل تلفیق منابع صندوق توسعه ملی با بانک‌های عامل (کشاورزی، توسعه تعاون، پست بانک و صندوق کارآفرینی امید) با قدرالسهم مساوی اختصاص یافت.

جامعه هدف قانون یاد شده، شامل مناطق روستایی و عشایری مرزی و غیر مرزی، نواحی صنعتی روستایی و شهرهای زیر ده هزار نفر جمعیت و سهم بخش‌های هدف از تسهیلات تخصیص یافته (ماده ۴ آیین نامه اجرایی) به ترتیب کشاورزی و منابع طبیعی (۴۵ درصد)، صنایع و معادن کوچک (۱۰ درصد)، فعالیت‌های خدماتی و فناوری اطلاعات (۱۵ درصد)، گردشگری (۱۰ درصد)، صنایع دستی و فعالیت‌های فرش دستبافت (۱۰ درصد) و سرمایه در گردش (۱۰ درصد) می‌باشد.

در همین راستا ۳۰ رسته منتخب و اولویت دار برنامه توسعه اشتغال روستایی و عشایری در بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات به شرح جدول ۱ شناسایی شد که در بخش صنعت ۹ رسته شغلی، در بخش کشاورزی ۱۳ رسته شغلی و در بخش خدمات ۸ رسته شغلی بعنوان رسته شغل‌های اولویت دار تعیین گردید.

به استناد ماده (۶) قانون، سازمان برنامه و بودجه کشور موظف به نظارت بر حسن اجرای قانون و نحوه اعطای تسهیلات است و همچنین، مطابق بند (ب) ماده (۷) آیین‌نامه اجرایی از ظرفیت سازمان‌های استانی و دستگاه‌های اجرایی در امر نظارت عالیه بر اجرای قانون استفاده خواهد کرد.

جدول ۱- رسته‌های اولویت دار پر اشتغال

بخش خدمات	بخش صنعت	بخش کشاورزی
- بوم گردی	- پوشاک	- زعفران و گیاهان دارویی
- گردشگری طبیعت گردی	- کفش و مصنوعات چرمی	- سردخانه و نگهداری محصولات
- خدمات حمل و نقل و لجستیک	- صنایع غذایی و تبدیلی تکمیلی کشاورزی	- پرورش دام سبک و سنگین
- خدمات تخصصی و فنی و مهندسی کشاورزی، دامپزشکی و گیاه پزشکی	- بسته بندی میوه، سبزی، نان، ادویه و خشکبار (صادراتی)	- فرآوری و کشت سیب زمینی
- خدمات بازرگانی و بازاریابی محصولات کشاورزی و دامی	- مبلمان و مصنوعات چرمی	- پرورش و فرآوری طیور

بخش کشاورزی	بخش صنعت	بخش خدمات
- شیلات و آبزیان	- صنایع دستی	- فناوری اطلاعات (محتوا)
- فراوری پسته به جزء احداث باغ	- فرش دستبافت و دست بافته ها	- خدمات ورزشی
- محصولات گلخانه ای	- ساخت ماشین آلات و ادوات و مکانیزاسیون کشاورزی	- خدمات مدرن سازی کشاورزی (مکانیزاسیون)، تعمیر ماشین آلات و ادوات کشاورزی
- فراوری خرما و میوه های گرمسیری	- فراوری محصولات کوچک مقیاس	
- زنبورداری و فراوری عسل		
- فراوری زیتون		
- خدمات توسعه کشت نهال و بذر		
- مراکز جمع آوری شیر		

جدول ۲- روند اجرایی قانون " حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار

در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی "

تعداد تبصره	تعداد ماده	تاریخ ابلاغ	شرح
۵	۷	۱۳۹۶/۶/۱۹	تصویب قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی توسط مجلس شورای اسلامی
۵	۲۱	۱۳۹۶/۸/۱۷	آیین نامه اجرایی قانون
۱۲	۱۹	۱۳۹۶/۸/۲۱	دستورالعمل آیین نامه اجرایی (اولیه)
۳۵	۲۰	۱۳۹۶/۹/۲۳	دستورالعمل آیین نامه اجرایی (اصلاحی)

رویکردهای اصلی قانون پایدار اشتغال روستا عشایری

- این قانون برای حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری در جهت تحقق اهداف سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی و با هدف ارتقای تولید و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری به تصویب رسیده است.
- در این قانون، اعطای تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی برای ایجاد اشتغال در روستاها و شهرهای زیر ده هزار نفر جمعیت با اولویت روستاها و شهرهای زیر ده هزار نفر واقع در مناطق مرزی و مناطق عشایری مورد نظر است.
- روش توزیع اعتبارات موضوع این قانون به نحوی تنظیم شده که سهم هر استان از منابع قانون با توجه به جمعیت روستا، نرخ بیکاری و درآمد سرانه تعیین می‌گردد.
- برای اجرای قانون، بانک کشاورزی، بانک توسعه تعاون، پست بانک و صندوق کارآفرینی امید به عنوان موسسات عامل تعیین شده‌اند و به منظور استفاده از منابع بانکی و تقویت منابع قابل پرداخت برای ارتقای تولید و اشتغال روستایی، از منابع داخلی موسسات عامل نیز معادل منابع تخصیص یافته از صندوق توسعه ملی برای اجرای قانون تخصیص داده می‌شود.
- موسسات عامل مکلفند جهت پرداخت تسهیلات، انواع تضامین شامل سند منازل مسکونی روستایی، سند زمین کشاورزی، سند واحدهای تولیدی و تجاری در روستاها و نواحی صنعتی و سفته که ارائه آنها توسط روستاییان و عشایر سهل‌تر است را بپذیرند.
- پیش‌بینی‌های لازم مبنی بر به کارگیری سامانه‌های مناسب و ثبت اطلاعات مربوط به اجرا و نظارت در قانون لحاظ شده است و تدابیر اجرایی شامل تعیین سهم بخش‌ها و تکالیف هر یک از دستگاه‌های اجرایی در آیین‌نامه اجرایی توسط سازمان برنامه و بودجه کشور با همکاری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری مورد توجه بوده است.

محورهای اصلی آیین‌نامه و دستورالعمل اجرایی

۱. بر اساس آیین‌نامه اجرایی این قانون، حمایت رسته‌های پر اشتغال فعالیت‌های اقتصادی بخش غیر دولتی در مناطق هدف اجرای قانون به‌عنوان موضوع اصلی فعالیتها تعیین شده است و در بخشهای کشاورزی، معادن کوچک، فعالیت‌های خدماتی، صنایع دستی، شرکتهای دانش بنیان مصادیق هریک از رستههای پر اشتغال مشخص شده است.
۲. وظایف و تقسیم کار مشخص هر یک از دستگاههای اجرایی بخشی و فرابخشی صورت گرفته است.
۳. کارگروه ملی تخصصی مدیریت و راهبری توسعه اشتغال پایدار، وظیفه ابلاغ دستورالعملها و بخشنامهها و تجدید نظر در سهم استانها و بخشها را به عهده دارد.
۴. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تدوین دستورالعمل وحدت رویه متضمن نحوه و تسهیل پذیرش طرحها و درخواستها، دریافت وثایق و اعطای تسهیلات را به عهده دارد.
۵. موسسات عامل، وظیفه تامین منابع داخلی، تضمین بازپرداخت منابع صندوق توسعه ملی، نگهداری حساب تسهیلات متقاضیان و بررسی نهایی توجیه فنی، مالی و اقتصادی طرحها را به عهده دارند.
۶. دستگاههای بخشی، وظیفه تهیه برنامه اجرایی ملی منطبق با رستههای اولویت دار، شناسایی و معرفی متقاضیان واجد شرایط، نظارت بر تحقق اهداف طرحهای ملی و حصول اطمینان از ثبت اطلاعات نظارتی طرحها در سامانه را بر عهده دارند.
۷. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وظیفه اجرای برنامه‌های توانمندسازی و مهارت آموزی، پیگیری اجرا و نظارت عملیاتی بر برنامه‌های ملی و استانی، آموزش کارآفرینی، راهبری سامانه بازار کار، آموزش متقاضیان بر اساس رسته فعالیت تخصصی، معرفی افراد جویای کار به کارآفرینان، تامین خدمات کلینیکی و مشاوره‌ای، ایجاد هماهنگی بین بخشی و اتصال واحدهای اقتصادی به بازارهای ملی و بین‌المللی را بر عهده دارد.
۸. به کارگروه اشتغال استان وظیفه پیگیری و نظارت بر برنامه‌های استانی، تهیه چارچوب توزیع منابع در داخل استان و توزیع اولیه و بازتوزیع اعتبارات استانی محول گردیده است.
۹. سازمان برنامه و بودجه کشور، تعیین سامانه و اعمال نظارت عالی، تعیین سهم موسسات عامل و ابلاغ مبالغ سپرده گذاری شده را به عهده دارد.
۱۰. سهم بخشهای اقتصادی در سطح ملی به صورت جدول ذیل مطابق با ماده ۲ این آیین‌نامه خواهد بود و سهم بخشها در هر استان توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان مناسب با ساختار تولید، اشتغال و ظرفیتهای استان و... تعیین و کارگروه موظف به رعایت سهمهای تعیین شده می‌باشد.
۱۱. نرخ سود تسهیلات موضوع این دستورالعمل برای موارد زیر قابل اعطا می‌باشد.
  - سرمایه در گردش با نرخ ۱۰ درصد حداکثر ده میلیارد ریال به ازای هر طرح به واحدهای تولیدی مستقر (موجود) در نواحی صنعتی روستایی و در شهرهای با جمعیت زیر ده هزار نفر جمعیت از جمله واحدهای تولیدی مستقر در شهرکهای صنعتی این شهرها

- تسهیلات موصوف برای سایر طرح‌ها با نرخ ۴ درصد در مناطق روستایی مرزی و عشایری مرزی؛
- ۶ درصد در روستاهای غیر مرزی و عشایری غیرمرزی به متقاضی؛
- ۱۲. بررسی، تایید و تصویب طرح‌های ملی در کارگروه ملی (طرح‌هایی که در بیش از ۲ استان قابلیت اجرا دارد
- بررسی و تصویب طرح تا سقف ۲۵۰۰ میلیون ریال در شهرستان
- بررسی، تایید و تصویب طرح تا سقف ۱۰۰ میلیارد ریال در استان
- بررسی، تایید و تصویب طرح‌ها تا سقف ۱۵۰ میلیارد ریال در کارگروه ملی
- ۱۳. اقدامات برنامه اجرایی، توسعه‌ای و آموزش
- تهیه برنامه اجرایی منطبق با رسته فعالیت‌های اقتصادی اولویت‌دار بخش (مشمول بر برش استانی، پیش‌بینی بازار مناسب محصولات) توسط دستگاه‌های بخشی؛
- نیازسنجی برای آموزش، ترتیبات نهادی برای ایجاد و توسعه کسب و کار و نظارت عملیاتی توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی؛
- اقدامات توسعه‌ای و نهادی مبتنی بر تهیه اطلس ملی توسعه اشتغال روستایی و عشایری توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی؛
- انجام سازوکارهای آموزشی و مهارتی توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور؛
- ۱۴. نظارت بر اجرای قانون و آیین نامه
- مسؤولیت حسن اجرای آیین‌نامه به عهده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است.
- نظارت عملیاتی بر طرح‌ها (قبل، حین و بعد از اجرای طرح) توسط کمیته نظارت عملیاتی ملی و استانی صورت می‌پذیرد.
- نظارت عالی در سطح ملی و استانی بر عهده سازمان برنامه و بودجه کشور و سازمان تابعه استانی آن می‌باشد.

جدول ۳- روند ابلاغ اعتبارات موضوع قانون حمایت از اشتغال پایدار روستایی و عشایری - میلیارد ریال

شرح	تاریخ	منابع صندوق توسعه ملی	منابع داخلی بانک	جمع	سهم استان تهران (درصد)	مبلغ اعتبار استان
ابلاغ ۵۰ درصدی تسهیلات	۱۳۹۶/۹/۲۷ ۱۳۹۷/۱/۲۶	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۲/۷	۱۶۲۰
مرحله سوم (۱۵٪)	۱۳۹۷/۸/۱۲	۱۴۳۹۰	۱۴۳۹۰	۲۸۷۸۰	۲/۷	۷۷۷
مرحله چهارم (۱۵٪)	۱۳۹۷/۱۰/۴	۲۲۵۱۰	۲۲۵۱۰	۴۵۰۲۰	۲/۷	۱۲۱۵.۵
مرحله پنجم	۱۳۹۹/۰۴/۲۱	۳۰۶۱۵	۳۰۶۱۵	۶۱۲۳۰	۲/۷	۹۸۵

سهم استان‌های موضوع تبصره (۲) ماده (۱) قانون بر اساس شاخص ترکیبی جمعیت روستایی، نرخ بیکاری و عکس درآمد سرانه استان مشخص شده است که به استان تهران سهم ۲۰۶٪ درصدی تعلق گرفت. در واقع مبلغ سهمیه ابلاغی به استان تهران، ۳۸۰۶ میلیارد ریال در نظر گرفته شد.

جدول ۴- توزیع اعتبار تسهیلات تلفیقی منابع بانکی و صندوق توسعه ملی

به تفکیک موسسات عامل استان تهران - میلیارد ریال

بانک عامل	درصد اعتبار استان	مرحله ۲۱	مرحله ۴۳	مرحله پنجم بدون سهم متمرکز	۱۰۰۰۰ میلیارد ریال متمرکز کل اعتبار ابلاغ شده	کل اعتبار ابلاغ شده	جمع کل اعتبار	اعتبار دستگاه اجرایی	مجموع اعتبار نهادهای حمایتی
صندوق کارآفرینی امید	۲/۶۸	۲۲۸	۲۶۱	۲۹۴	۵۹	۸۸۳	۹۴۲	۶۸۳	۲۰۰
پست بانک	۲/۶۸	۲۲۸	۲۱۴	۱۹۷	۴۸	۶۳۸	۶۸۶	۲۱۲	۴۲۶
بانک توسعه و تعاون	۲/۶۸	۲۲۸	۲۳۷	۲۴۶	۵۴	۷۱۱	۷۶۵	۴۹۹	۲۱۲
بانک کشاورزی	۲/۶۸	۶۸۳	۴۷۵	۱۴۸	۱۰۷	۱۳۰۶	۱۴۱۳	۶۸۱	۶۲۴
مجموع موسسات عامل	۲/۶۸	۱۳۶۷	۱۱۸۷	۹۸۵	۲۶۸	۳۵۳۸	۳۸۰۶	۲۲۸۹	۱۲۴۹

جدول ۶- برش استانی توزیع تسهیلات روستا عشایری به تفکیک بخش‌های اقتصادی و سرمایه در گردش (درصد)

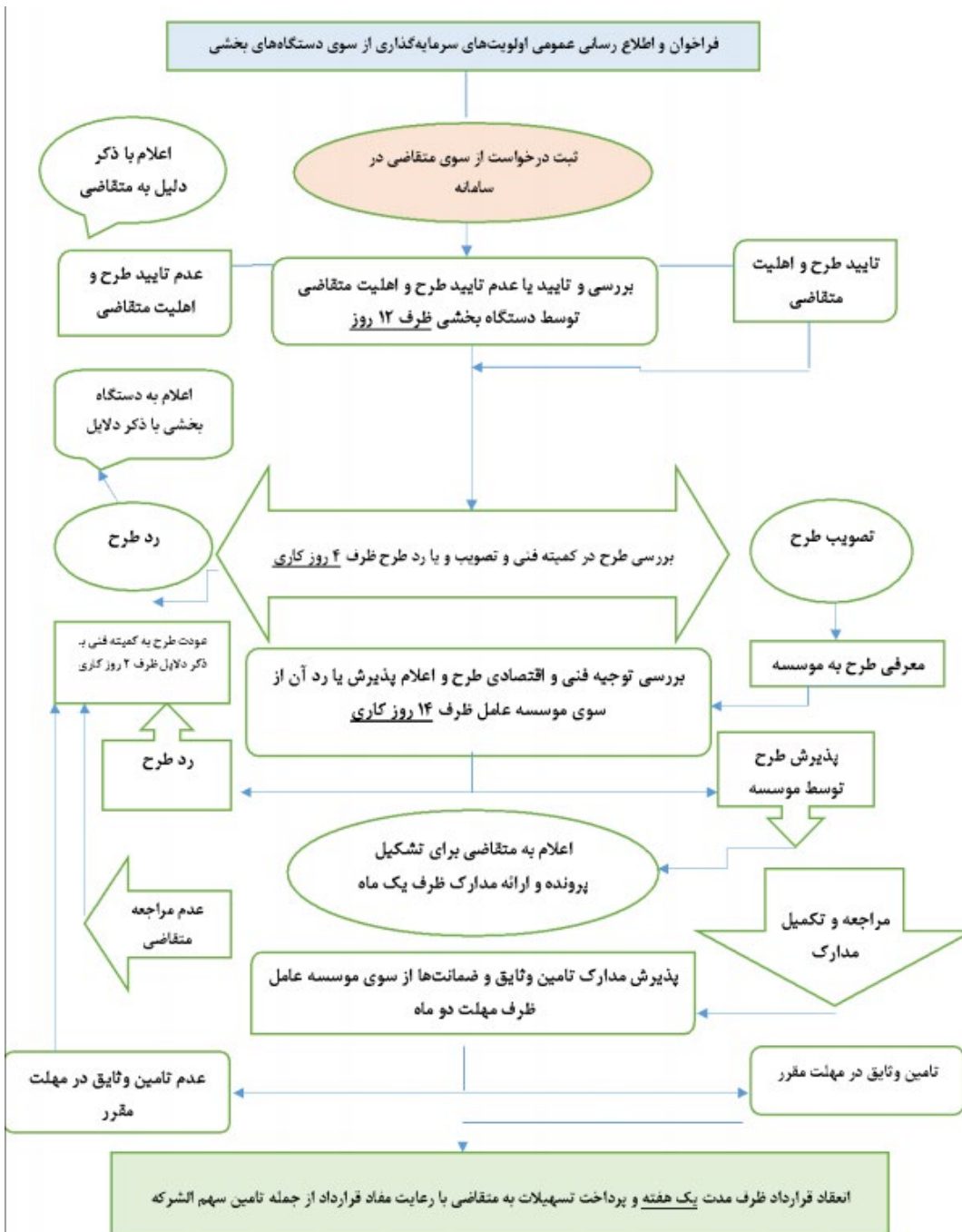
پهنه جغرافیایی	کشاورزی	صنعت	خدمات	سرمایه در گردش
استان تهران	۸/۶۴	۶۳/۴۵	۲۸/۸۲	۱۶/۹۰
کشور	۴۵	۲۰	۲۵	۱۰

خلاصه فرآیند اعطای تسهیلات

در نمودار (۴) فرآیند اعطای تسهیلات از زمان ثبت نام در سامانه کارا (<https://kara.mcls.gov.ir>) تا پرداخت تسهیلات نشان داده شده است. طبق نظر متقاضیان که در نظارت‌های صورت گرفته توسط کارگروه نظارت مشاهده شده است، بیشترین زمانی که طرح با معطلی مواجه می‌شود، مرتبط با قسمتی است که توسط بانک عامل انجام می‌شود. بانک‌های عامل برای بررسی طرح و کارشناسی‌های مرحله‌ای رویه‌ی واحدی ندارند و دلیل این تاخیر را دستورالعمل داخلی بانک

می‌دانند. همچنین غیر تخصصی بودن بانک‌های عامل (به جز بانک کشاورزی) یکی از دلایل تأخیر در روند بررسی طرح‌ها می‌باشد.

نمودار ۱- فرآیند اعطای تسهیلات از زمان ثبت نام در سامانه کارا تا پرداخت تسهیلات

ارزیابی محتوایی-تحلیلی

شاخص نظارت عالی بر اجرای قانون حمایت
از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار
در مناطق روستایی و عشایری استان تهران

۱-۲- گزارش عملکرد اجرای قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی در استان تهران (منتهی به اسفند ۱۳۹۹)

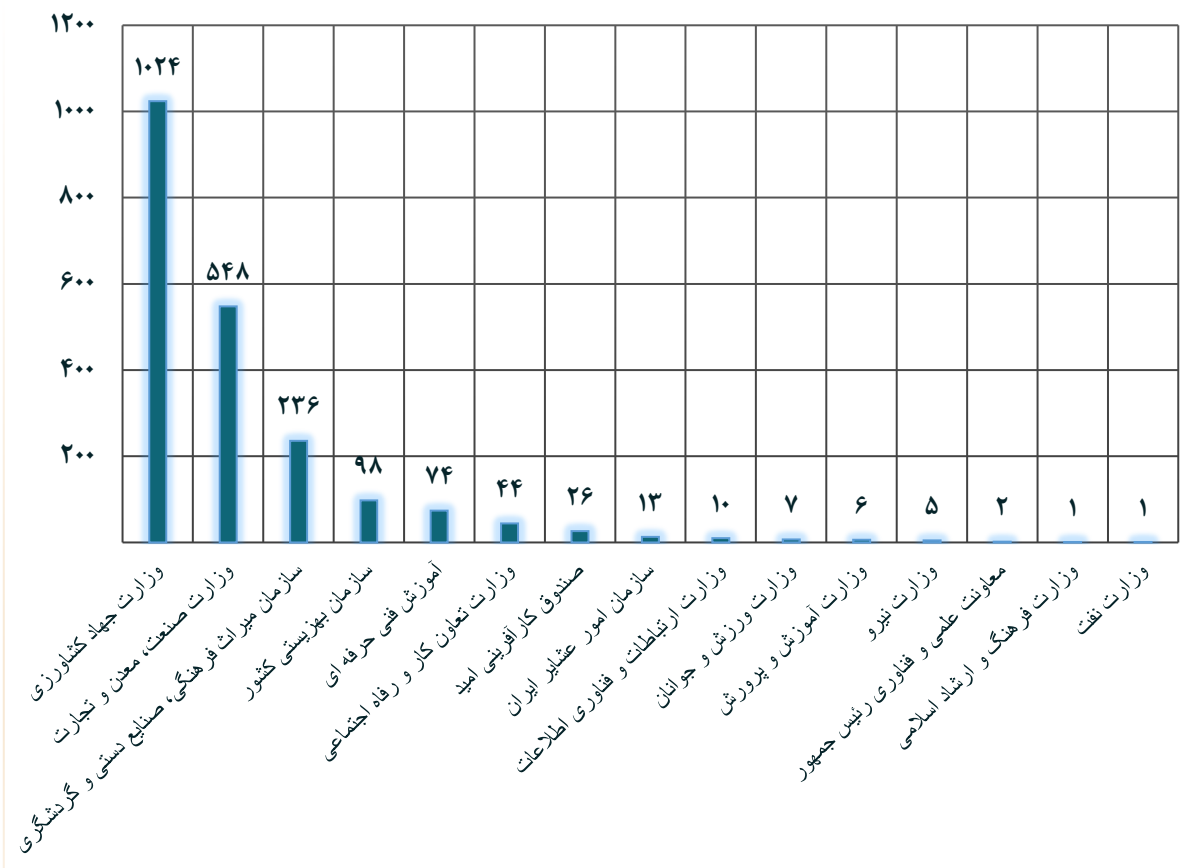
در سال ۱۳۹۹ پرونده ۷۰ متقاضی تسهیلات اعم از طرح های حمایتی و غیر حمایتی در جلسات کمیته فنی استان مورد بررسی و تایید قرار گرفته است. با توجه به اطلاعات ماخوذه از سامانه کارآ و بر اساس آمار تجمیعی از ابتدای اجرای قانون (سال ۱۳۹۶) تا اسفند ۹۹ از مجموع ۲۰۹۵ طرح به مبلغ ۱۸۸۷۵ میلیارد ریال ارسالی از دستگاه های اجرایی استان، ۱۰۰۵ طرح به مبلغ ۴۵۶۷۵۵۴ میلیون ریال توسط کمیته فنی تایید و به بانک ارسال گردیده است.

جدول ۷- طرح های تأیید شده به تفکیک دستگاه اجرایی

دستگاه اجرایی	تعداد	تسهیلات (میلیون ریال)	اشتغال جدید
وزارت جهاد کشاورزی	۱۰۲۴	۱۲۲۶۳۰۴۲.۷۹	۸۲۱۹
وزارت صنعت، معدن و تجارت	۵۴۸	۴۰۰۳۷۲۶.۴	۴۴۷۹
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۲۳۶	۱۰۱۹۶۹۱.۵	۱۲۴۲
سازمان بهزیستی کشور	۹۸	۱۴۳۱۲۵	۲۶۳
آموزش فنی حرفه ای	۷۴	۳۷۹۵۰	۸۰
وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی	۴۴	۴۴۷۳۳۹	۸۰۷
صندوق کارآفرینی امید	۲۶	۸۳۰۰	۷۳
سازمان امور عشایر ایران	۱۳	۲۱۲۲۶.۴۳۴	۲۶
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۰	۵۶۹۷۵۰	۲۵۸۰.۵
وزارت ورزش و جوانان	۷	۷۸۱۸۰	۷۲
وزارت آموزش و پرورش	۶	۲۸۰۰	۶
وزارت نیرو	۵	۲۵۰۰	۵
معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور	۲	۲۵۰۰۰۰	۶۳۰
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱	۴۵۰	۱
وزارت نفت	۱	۵۰۰	۱
سازمان بهزیستی (برنامه تأمین مالی خرد)	۰	-	۰
سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای	۰	-	۰
سازمان شیلات	۰	-	۰
سازمان محیط زیست	۰	-	۰
وزارت امور اقتصادی و دارایی	۰	-	۰
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی	۰	-	۰
وزارت راه و شهرسازی	۰	-	۰
وزارت علوم تحقیقات و فناوری	۰	-	۰
وزارت کشور	۰	-	۰
کمیته امداد امام خمینی(ره)	۰	-	۰
مجموع	۲۰۹۵	۱۸۸۷۵۵۸۱.۱۳	۴۱۷۰۹

همانگونه که در نمودار ذیل مشاهده می‌گردد بیشترین تعداد طرح (۱۰۲۴ طرح) مربوط به «اداره کل جهاد کشاورزی» می‌باشد. بعد از آن «اداره کل صنعت، معدن و تجارت» و «میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری» به ترتیب با تعداد ۵۴۸ و ۲۳۶ طرح در رتبه‌های بعدی قرار دارند. این در حالی است که «وزارت نفت»، «سازمان شیلات»، «سازمان محیط زیست»، «وزارت امور اقتصادی و دارایی»، «وزارت راه و شهرسازی»، و «کمیته امداد امام خمینی(ره)» کمتر از ۵ طرح ارائه داده و یا ارسال کرده‌اند. در بحث اشتغال نیز بیشترین تعهد اشتغال مرتبط با «وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات» به میزان ۲۵۸۰۵ نفر است و بعد از آن «وزارت جهاد کشاورزی» و «وزارت صمت» به ترتیب به میزان ۸۲۱۹ و ۴۴۷۹ نفر بیشترین تعهد اشتغال را ایجاد کرده‌اند.

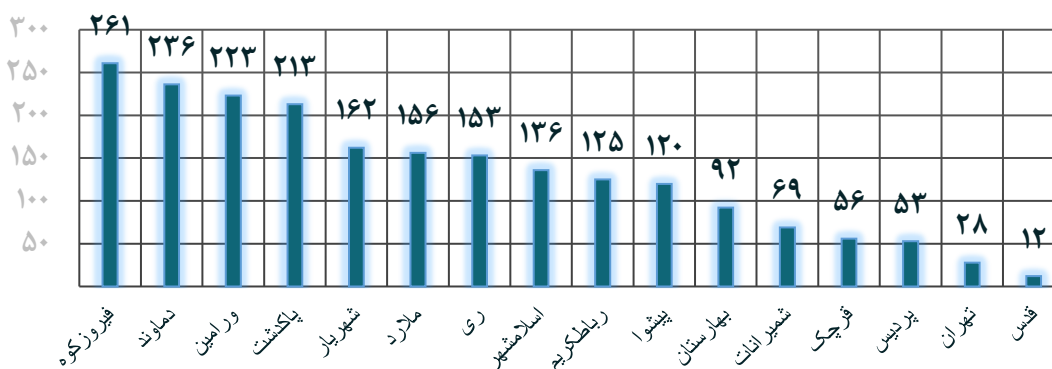
نمودار ۲- تعداد طرح‌های تأیید شده به تفکیک دستگاه اجرایی

جدول ۸- طرح‌های تأیید شده توسط دستگاه اجرایی به تفکیک شهرستان

شهرستان	جمعیت روستایی	تعداد طرح	تسهیلات (میلیون ریال)	اشتغال جدید
اسلامشهر	۳۶۴۳۹	۱۳۶	۱۵۱۵۴۱۲.۹۹۶	۱۴۴۳
بهارستان	۳۷۶۹۷	۹۲	۳۳۱۲۴۰	۵۰۰
پاکدشت	۷۴۶۳۳	۲۱۳	۱۲۷۲۳۴۰.۴۱۲	۱۵۲۰
پردیس	۱۶۶۵۱	۵۳	۴۹۴۳۷۹	۵۴۸
پیشوا	۲۷۴۰۳	۱۲۰	۷۵۰۰۲۹	۶۹۳
تهران	۴۲۲۰۹	۲۸	۹۸۲۷۲۰.۰۳	۲۶۱۶۶
دماوند	۳۱۷۰۸	۲۳۶	۶۱۴۲۸۶.۵۰۰	۶۹۳
رباط کریم	۵۸۷۴۵	۱۲۵	۶۹۱۱۹۹.۳۲۰	۸۳۹
ری	۱۸۹۲۷۶	۱۵۳	۱۷۶۸۴۶۵.۶	۲۱۷۶
شمیرانات	۱۸۶۲۱	۶۹	۴۰۵۵۰۱	۴۲۰
شهریار	۸۷۲۴۹	۱۶۲	۱۳۳۸۹۶۰.۸۵	۱۳۹۸
فیروزکوه	۱۴۹۸۱	۲۶۱	۸۳۱۰۹۶.۴	۱۲۶۵
قدس	۷۰۲۶	۱۲	۱۹۰۹۸۰	۱۸۶
قرچک	۳۸۰۵۵	۵۶	۴۰۳۲۲۶	۳۲۲
ملارد	۶۳۷۳۶	۱۵۶	۹۹۴۰۹۲.۲۰۹	۱۰۱۶
ورامین	۵۰۴۶۰	۲۲۳	۶۲۹۱۶۵۱.۸۰۹	۲۲۵۴
مجموع	۷۹۴۸۸۹	۲۰۹۵	۱۸۸۷۵۵۸۱.۱۲۷	۴۱۷۰۹

نمودار ۳- تعداد طرح‌های تأیید شده توسط دستگاه اجرایی به تفکیک شهرستان تا انتهای سال ۹۹

تعداد کل طرح‌های تأیید نهایی شده در کارگروه استان در جدول ۹ به تصویر کشیده شده که شامل ۱۰۰۵ طرح با مبلغ تسهیلات ۹۴۵۲۱۴ میلیون ریال می‌باشد.

جدول ۹- جمع کل طرح‌های ارسال شده، تأیید شده و تأیید نشده

کل طرح‌های ارسال شده در کارگروه استان تهران (طرح‌های تأیید شده و غیرتأیید نهایی شده)			جمع کل طرح‌های غیرتأیید نهایی شده در کارگروه استان تهران			جمع کل طرح‌های تأیید شده در کارگروه استان تهران		
تعداد	تسهیلات (میلیون ریال)	اشتغال جدید	تعداد	تسهیلات (میلیون ریال)	اشتغال جدید	تعداد	تسهیلات (میلیون ریال)	اشتغال جدید
۴۱۷۰۹	۱۸۸۷۵۵۸۱	۲۰۹۵	۱۰۸۱۵	۱۴۳۰۸۰۲۷	۱۰۹۰	۳۰۸۹۴	۴۵۶۷۵۵۴	۱۰۰۵

همانطور که در جدول ذیل نمایان است تعداد طرح‌های تأیید نهایی نشده شامل: طرح‌های منتظر بررسی رده شده، طرح‌های منتظر بررسی تأیید شده، طرح‌های مختومه شده و طرح‌های بازگشت جهت ویرایش می‌باشد که جمع کل آن‌ها ۱۰۹۰ طرح است.

جدول ۱۰- تعداد کل طرح‌های غیرتأیید نهایی شده در کارگروه استان تهران

طرح‌های بازگشت جهت ویرایش		طرح‌های مختومه		طرح‌های منتظر بررسی تأیید شده		طرح‌های منتظر بررسی رده شده					
تعداد	تسهیلات (میلیون ریال)	تعداد	تسهیلات (میلیون ریال)	تعداد	تسهیلات (میلیون ریال)	تعداد	تسهیلات (میلیون ریال)				
۹۳۹۱	۱۲۹۲۰۹۹۷	۸۸۹	۲۰۸	۱۷۳۶۹۴	۲۲	۲۳۸	۲۶۸۱۲۲	۲۵	۹۷۸	۹۴۵۲۱۴	۱۵۴

طرح‌های تأیید شده کارگروه به تفکیک رسته اولویت:

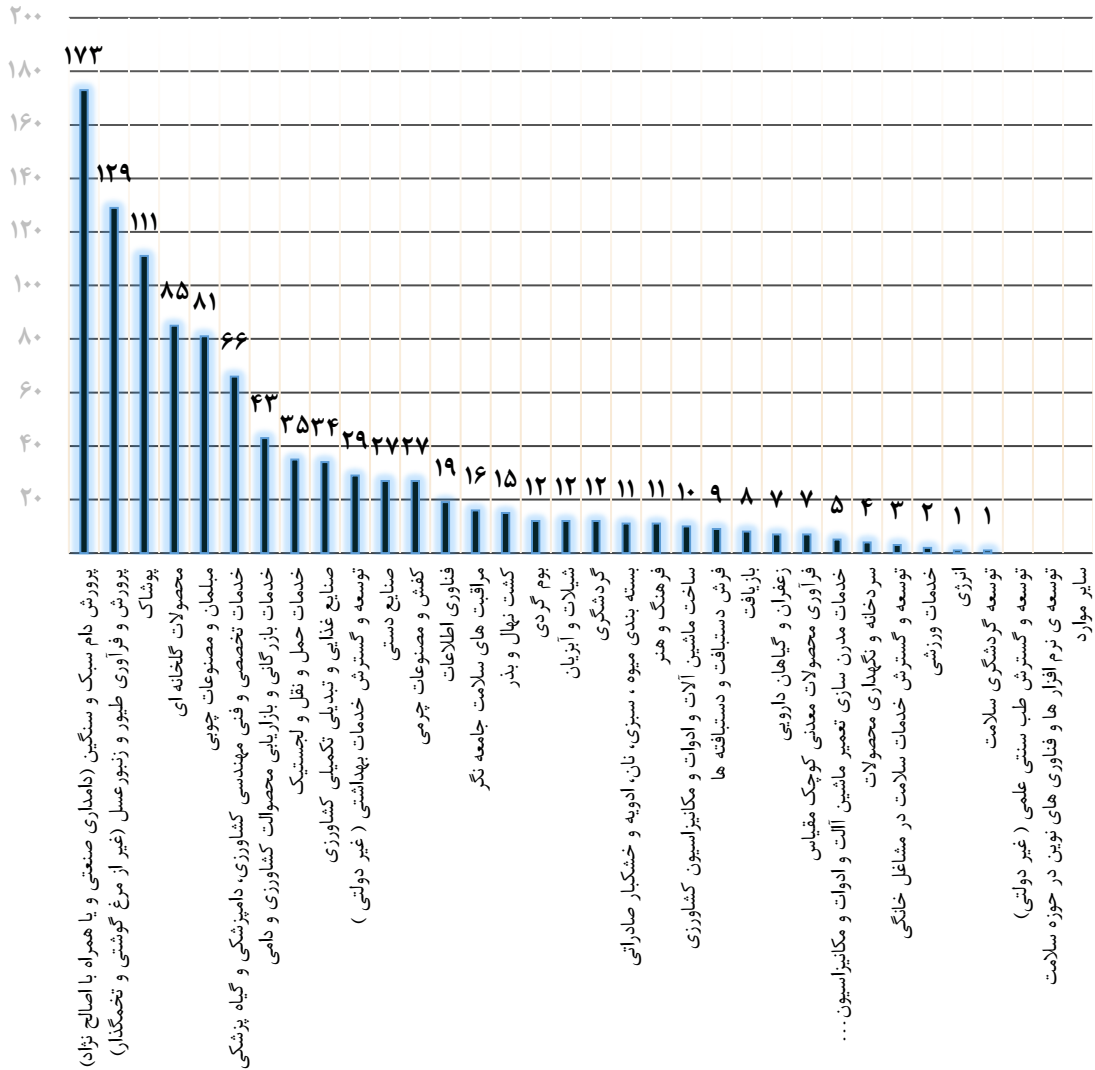
در جدول ۱۱ تعداد طرح‌های تأیید شده، تسهیلات و اشتغال تعهد شده مرتبط با هر رسته به تفکیک مشاهده می‌شود. همانطور که در نمودار بعدی دیده می‌شود، بیشترین تعداد طرح، به ترتیب در رسته‌های «پرورش دام سبک و سنگین» و «پرورش و فرآوری طیور و زنبور عسل» به تعداد ۱۷۳ و ۱۲۹ طرح قرار دارند و بیشترین اشتغال در رسته «خدمات بازرگانی و بازاریابی محصولات کشاورزی و دامی» به میزان ۲۵۰۵۵ نفر تعهد داده شده است.

جدول ۱۱- طرح‌های تأیید شده کارگروه به تفکیک رسته اولویت

اشتغال جدید	تسهیلات (میلیون ریال)	تعداد	رسته فعالیت
۵۱۰	۵۱۲۶۶۲	۱۷۳	پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه با اصلاح نژاد)
۲۰۲	۹۷۸۴۴	۱۲۹	پرورش و فرآوری طیور و زنبور عسل (غیر از مرغ گوشتی و تخم‌گذار)
۶۱۴	۳۳۵۲۰۶	۱۱۱	پوشاک
۷۴۲	۸۹۶۶۳۷	۸۵	محصولات گلخانه‌ای
۳۹۱	۳۳۹۲۷۱	۸۱	مبلمان و مصنوعات چوبی
۸۲	۳۵۸۰۰	۶۶	خدمات تخصصی و فنی مهندسی کشاورزی، دامپزشکی و گیاه پزشکی
۲۵۰۵۵	۱۷۴۹۶۰	۴۳	خدمات بازرگانی و بازاریابی محصولات کشاورزی و دامی
۳۶	۱۷۴۵۰	۳۵	خدمات حمل و نقل و لجستیک
۲۳۸	۲۳۴۹۳۸	۳۴	صنایع غذایی و تبدیلی تکمیلی کشاورزی
۳۰	۱۴۲۵۰	۲۹	توسعه و گسترش خدمات بهداشتی (غیر دولتی)
۱۴۱	۹۲۶۴۱	۲۷	صنایع دستی
۲۱۶	۲۳۳۸۴۹	۲۷	کفش و مصنوعات چرمی
۵۱۴	۲۹۱۷۲۰	۱۹	فناوری اطلاعات
۷۲	۵۰۲۵۰	۱۶	مراقبت‌های سلامت جامعه نگر
۶۵	۸۱۹۵۰	۱۵	کشت نهال و بذر
۳۲۵	۱۶۷۷۶۰	۱۲	بوم‌گردی
۳۵	۳۲۰۲۵	۱۲	شیلات و آبزیان
۱۴۳	۱۶۰۳۴۴	۱۲	گردشگری
۳۱۷	۱۳۳۰۰۱	۱۱	بسته بندی میوه، سبزی، نان، ادویه و خشکبار صادراتی
۱۳	۵۲۵۰	۱۱	فرهنگ و هنر
۲۲۴	۱۵۳۲۸۳	۱۰	ساخت ماشین آلات و ادوات و مکانیزاسیون کشاورزی
۲۰	۸۵۱۰	۹	فرش دستبافت و دستبافته‌ها
۱۱۴	۱۵۳۲۰۰	۸	بازیافت
۵۲	۸۱۰۴۹	۷	زعفران و گیاهان دارویی
۷۰	۳۰۹۵۰	۷	فرآوری محصولات معدنی کوچک مقیاس
۱۱	۲۰۵۰	۵	خدمات مدرن سازی تعمیر ماشین آلات و ادوات و مکانیزاسیون کشاورزی
۶۰۸	۲۰۶۲۰۴	۴	سردخانه و نگهداری محصولات
۳۵	۱۰۰۰	۳	توسعه و گسترش خدمات سلامت در مشاغل خانگی
۱۴	۲۰۵۰۰	۲	خدمات ورزشی
۳	۵۰۰	۱	انرژی
۲	۲۵۰۰	۱	توسعه گردشگری سلامت
۳۰۸۹۴	۴,۵۶۷,۵۵۴	۱۰۰۵	مجموع

در نمودار ۴ تعداد طرح‌های تأیید شده به تفکیک رسته اولویت ترسیم شده است. «پرورش دام سبک و سنگین»، «پوشاک»، «صنایع دستی» و «محصولات گلخانه‌ای» به ترتیب بیشترین تعداد طرح تأیید شده را دارا هستند.

نمودار ۴- تعداد طرح‌های تأیید شده کارگروه به تفکیک رسته اولویت در استان تهران

عملکرد بانک های عامل استان در اعطای تسهیلات ابلاغی روستا عشایری با احتساب مرحله پنجم

موجب قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری و در راستای تحقق اهداف سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی، بانک های کشاورزی، پست بانک، توسعه و تعاون و صندوق کارآفرینی امید از محل منابع صندوق توسعه ملی، به صورت قرض الحسنه تسهیلاتی را برای ایجاد اشتغال در روستاها و شهرهای زیر ده هزار نفر جمعیت به اشخاص حقیقی و حقوقی اعطا می نمایند.

تا پایان فروردین ماه ۱۴۰۰، ۱۴۸۰ طرح با رقم تسهیلات ۹۴۹۰ میلیارد ریال از کارگروه به بانک های عامل معرفی شده اند. از این تعداد ۹۶۳ طرح به مبلغ ۳۴۵۹ میلیارد ریال در بانک های عامل استان به تصویب رسیده است که برای ۹۵۱ طرح به مبلغ ۳۳۷۶ میلیارد ریال از سوی بانک ها قرارداد منعقد شده است. از این تعداد ۲۳۲ طرح به مبلغ ۳۱۱۴ میلیارد ریال مشمول پرداخت کامل تسهیلات بوده اند و مابقی در وضعیت پرداخت اقساطی قرار دارند. نکته حائز اهمیت آن است که مجموع عملکرد بانک های عامل استان در پرداخت تسهیلات حدود ۱۰۵ درصد از اعتبار ابلاغی سهم استان می باشد. بررسی عملکرد بانک ها و موسسات عامل در پرداخت تسهیلات روستا عشایری (با احتساب مرحله پنجم) نشان دهنده آن است که بانک کشاورزی و صندوق کارآفرینی امید بهترین عملکرد را در بین سایر موسسات عامل داشته است. جدول ۱۲ عملکرد بانک های عامل در پرداخت تسهیلات روستا عشایری را نشان می دهد

جدول ۱۲- عملکرد بانک های عامل استان در اعطای تسهیلات ابلاغی روستا عشایری با احتساب مرحله پنجم- تا ۱۴۰۰/۱/۲۹

نام بانک	سهم مبلغ از کل اعتبار ابلاغی	طرح های ارسال از کارگروه به بانک		طرح های منتظر بررسی در بانک		طرح های مصوب شده		انعقاد قرارداد شده		جمع پرداخت بانک کامل و اقساطی درصد	
		تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ
پست بانک	۴۹۰	۳۹۴	۱۵۹۹	۱۴	۲۴۴	۳۰۵	۴۴۸	۲۹۷	۴۴۴	۲	۴۴۲
توسعه تعاون	۷۶۵	۲۰۰	۱۶۵۶	۳	۶۸	۱۴۷	۶۱۵	۱۴۶	۵۶۶	۱۷	۵۵۲
صندوق کار آفرینی امید	۵۴۸	۴۳۸	۱۹۹۳	۱۰	۱۰۱	۲۶۷	۷۵۲	۲۶۴	۷۲۲	۲۲	۶۹۴
کشاورزی	۱۴۱۳	۴۴۸	۴۲۴۲	۶	۳	۲۴۴	۱۶۴۴	۲۴۴	۱۶۴۴	۱۹۱	۱۴۵۳
جمع عملکرد	۳۲۱۶	۱۴۸۰	۹۴۹۰	۳۳	۴۱۶	۹۶۳	۳۴۵۹	۹۵۱	۳۳۷۶	۲۳۲	۳۱۴۱

- لازم به ذکر است دو طرح از بانک توسعه تعاون به مبلغ ۶۰ میلیارد ریال و ۷ طرح از بانک کشاورزی به مبلغ ۳۰ میلیارد ریال از طرح های منتظر بررسی مربوط به پرداخت تسهیلات تکمیلی (متمم) می باشد.

عملکرد بانک های عامل از محل اعتبار دستگاه های حمایتی

اعتبار ابلاغ شده برای دستگاه های حمایتی از کل اعتبار ابلاغی، مجموعاً ۸۰۷ میلیارد ریال بوده است. از ۶۲۵ طرح معرفی شده توسط نهادهای حمایتی به مبلغ ۳۲۱ میلیارد ریال، ۶۰۰ طرح به مبلغ ۲۹۴۳ میلیارد ریال توسط بانک های عامل به تصویب

رسیده که از این تعداد ۵۹۱ طرح به مبلغ ۲۸۸.۳ میلیارد ریال به مرحله پرداخت اقساطی رسیده است. که کمیته امداد امام خمینی (ره) با جذب ۹۳ درصد از سهم اعتبارات ابلاغی بهترین عملکرد را در مقایسه با سایر نهادهای حمایتی داشته است.

گزارش عملکرد دستگاه‌های حمایتی

از مجموع ۸۰۷ میلیارد ریال سهم مبلغ دستگاه‌های حمایتی از کل اعتبار ابلاغی، بنیاد شهید با ۳۷۵ میلیارد ریال بیشترین سهم ابلاغ شده را داشته است. همچنین این نهاد از مجموع ۶۲۵ طرح ارسال شده به بانک‌های عامل، ۳ طرح را معرفی نموده است که ۱ طرح به مرحله پرداخت رسیده است (۳۳ درصد پرداخت).

عملکرد کمیته امداد امام خمینی (ره) نسبتاً مطلوب بوده. این نهاد حمایتی، ۵۷۱ طرح به مبلغ ۲۸۳ میلیارد ریال به موسسات عامل ارسال نموده که ۵۴۵ طرح به مرحله پرداخت رسیده است (۹۵ درصد).

جدول ۱۳- گزارش عملکرد نهادهای حمایتی در پرداخت تسهیلات روستا عشایری (میلیارد ریال) تا اسفند ۱۳۹۹

دستگاه حمایتی	سهم مبلغ از کل اعتبار ابلاغی	طرح‌های ارسال شده به بانک		طرح‌های در دست بررسی بانک		طرح‌های مصوب شده		طرح‌های منعقد شده در بانک		طرح‌های پرداخت شده در بانک		درصد پرداخت
		تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	
کمیته امداد امام خمینی (ره)	۲۸۲	۵۷۱	۲۸۳	۱۸	۸	۵۵۳	۲۶۵	۵۴۵	۲۶۱	۵۴۵	۰.۹۱	۴۶
بنیاد شهید	۳۷۵	۳	۲	۱	۱	۱	۰.۳	۱	۰.۳	۱	۰	۰
بهبزبستی	۱۵۰	۵۱	۳۶	۲	۳	۴۶	۲۹	۴۶	۲۹	۴۵	۰.۴۵	۱۹
مجموع	۸۰۷	۶۲۵	۳۲۱	۲۱	۱۲	۶۰۰	۲۹۴.۳	۵۹۲	۲۹۰.۳	۵۹۱	۱.۳۶	۲۶

جدول ۱۴- گزارش عملکرد بانک‌های عامل از محل اعتبار دستگاه‌های حمایتی (مبالغ میلیارد ریال)

بانک‌های عامل	اعتبار ابلاغ شده	طرح‌های ارسال شده به بانک عامل		طرح‌های منتظر بررسی	طرح‌های مصوب شده		طرح‌های منعقد شده		طرح‌های پرداخت شده		درصد پرداخت
		تعداد	مبلغ		تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	
بانک توسعه تعاون	۱۵۲	۱۱۵	۵۹	۰	۱۱۲	۵۵	۱۱۲	۵۵	۱۱۲	۰.۱	۳۶
بانک کشاورزی	۲۹۸	۷۹	۳۸	۶	۷۲	۳۶	۷۲	۳۶	۷۲	۰	۱۲
پست بانک	۲۱۱	۲۸۷	۱۴۷	۱۱	۲۷۶	۱۳۱	۲۶۸	۱۲۷	۲۶۸	۰.۲	۶۰
صندوق کارآفرینی امید	۱۴۶	۱۴۴	۷۶	۴	۱۴۰	۷۲	۱۴۰	۷۲	۱۳۹	۱	۴۹
مجموع	۸۰۷	۶۲۵	۳۲۰	۲۱	۶۰۰	۲۹۴	۵۹۲	۲۹۰	۵۹۱	۱.۳	۳۶

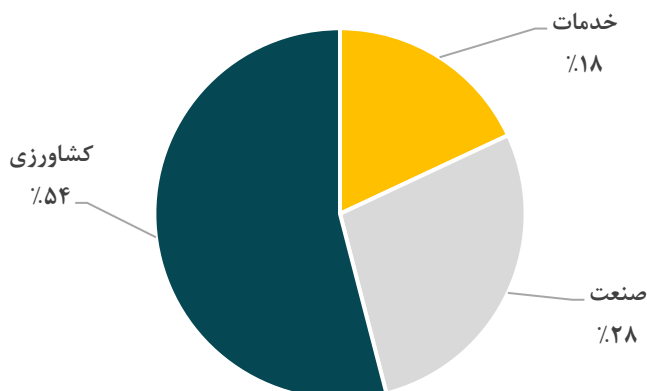
عملکرد طرح‌های مصوب بانک به تفکیک بخش‌های اقتصادی

همانطور که در نمودارهای ۵ و ۶ مشاهده می‌شود، بیشترین تعداد طرح‌های تأیید شده، در بخش کشاورزی می‌باشند که ۵۴ درصد از میزان تسهیلات مصوب بانک را به خود تخصیص داده‌اند. از لحاظ تعداد طرح و مبلغ میزان تسهیلات مصوب بانک بخش صنعت در استان در رتبه دوم و خدمات در رتبه سوم قرار دارد.

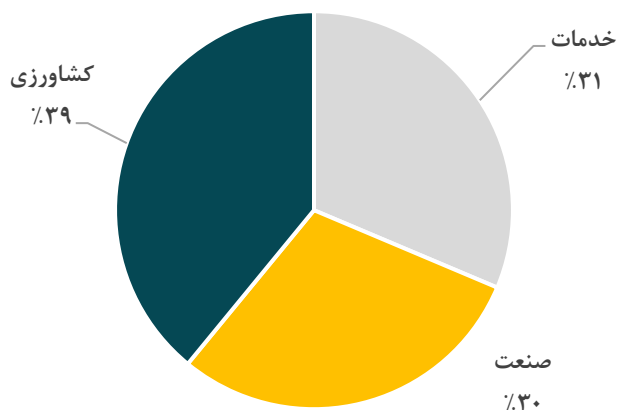
جدول ۱۵ - نمودار عملکرد به تفکیک بخش‌های اقتصادی - میلیون ریال

بخش	تعداد طرح	سهم از تعداد طرح	مبلغ مصوب بانک	سهم از مبلغ مصوب بانک
خدمات	۲۴۲	۳۱.۴٪	۷۰۱,۰۳۶	۱۸.۰٪
صنعت	۲۶۷	۲۹.۶٪	۱,۰۸۵,۳۰۳	۲۷.۹٪
کشاورزی	۴۵۷	۳۹.۱٪	۲,۰۹۹,۵۰۰	۵۴.۰٪
مجموع	۹۶۶	۱۰۰.۰٪	۳,۸۸۵,۸۳۸	۱۰۰.۰٪

نمودار ۵- عملکرد بر حسب مبلغ مصوب بانک به تفکیک بخش‌های اقتصادی - درصد

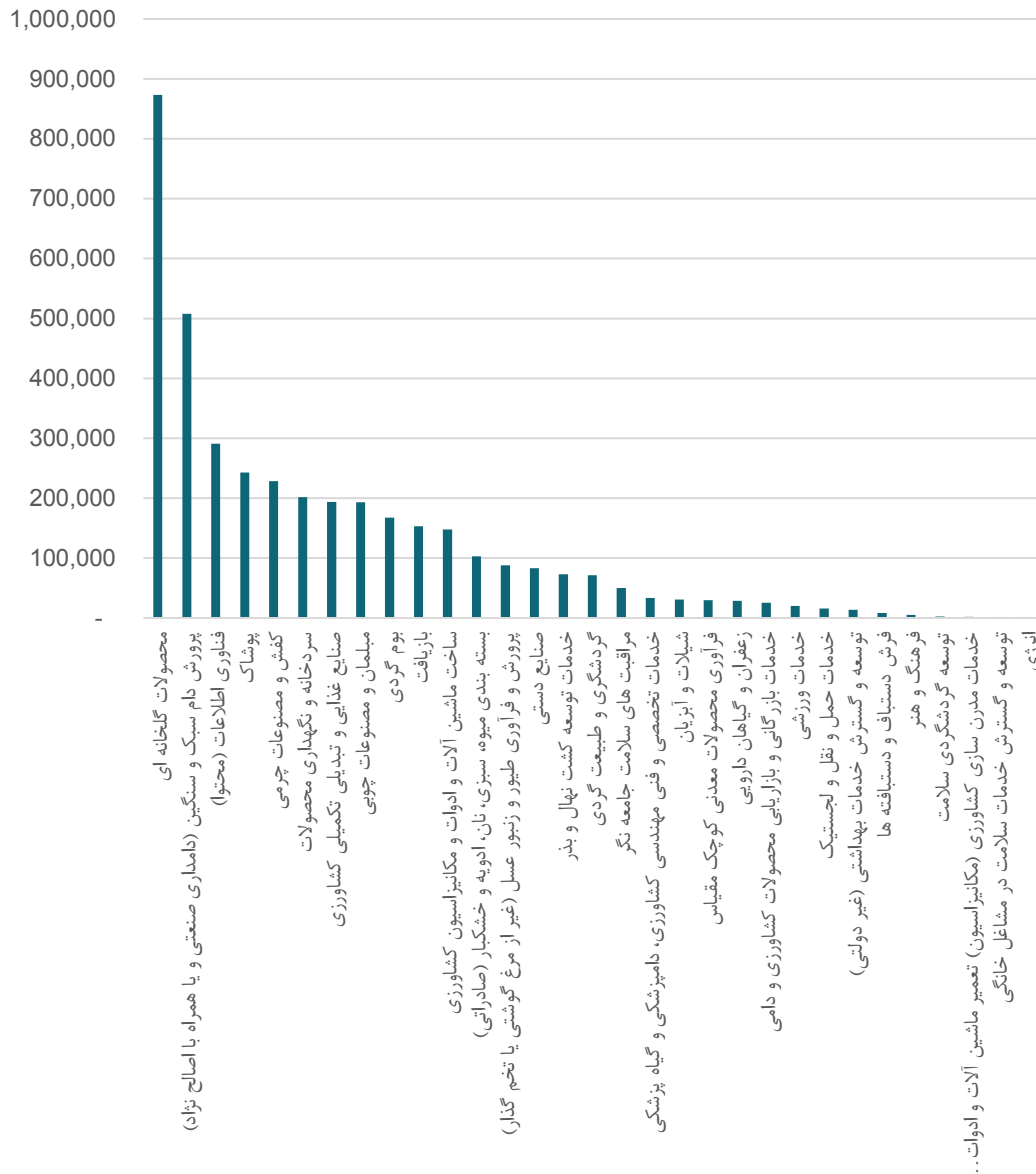
نمودار ۶- عملکرد بر حسب تعداد طرح‌های مصوب بانک به تفکیک بخش‌های اقتصادی - درصد

عملکرد طرح‌های مصوب بانک به تفکیک رسته‌های اولویت‌دار

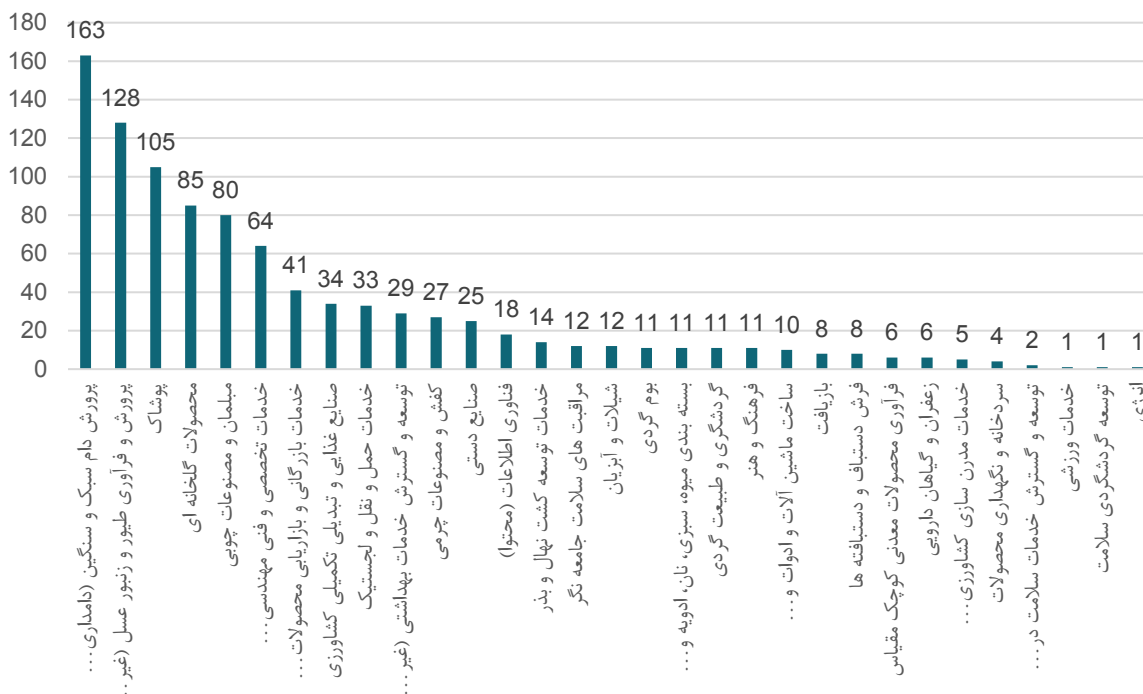
نمودار ۷ بیانگر آن است که در استان تهران بیشترین مبالغ تسهیلات مصوب بانک مربوط به رسته‌های محصولات گلخانه‌ای، پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه با اصلاح نژاد) و فناوری اطلاعات (محتوا) می‌باشد.

نمودار ۷- عملکرد بر حسب مبلغ مصوب بانک به تفکیک رسته‌های اولویت‌دار

نمودار ۸ بیانگر آن است که رسته اولویت‌های پرورش دام سبک و سنگین و پرورش و فرآوری طیور و پوشاک از نظر تعداد طرح‌های مصوب در بانک‌های عامل استان تهران؛ بیشترین طرح‌ها را به خود اختصاص داده‌اند.

نمودار ۸- عملکرد بر حسب تعداد طرح‌های مصوب بانک به تفکیک رشته‌های اولویت‌دار

در اجرای قانون پایدار اشتغال پایدار روستا عشایری در استان تهران تا پایان اسفند ۹۹، سه رشته برتر بخش کشاورزی از نظر مبلغ مصوب تسهیلات در بانک مربوط به محصولات گلخانه‌ای، پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه با اصلاح نژاد) و سردخانه و نگهداری محصولات بوده است. در بخش صنعت سه رشته برتر به پوشاک، کفش و مصنوعات چرمی و مبلمان و مصنوعات چوبی و در بخش خدمات متعلق به فناوری اطلاعات، بوم‌گردی و گردشگری و طبیعت بوده است.

جدول ۱۶- سه رشته برتر هر بخش از نظر مبلغ مصوب بانک

بخش اقتصادی	رسته برتر اول	رسته برتر دوم	رسته برتر سوم
کشاورزی	محصولات گلخانه‌ای	پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه با اصلاح نژاد)	سردخانه و نگهداری محصولات
صنعت	پوشاک	کفش و مصنوعات چرمی	مبلمان و مصنوعات چوبی
خدمات	فناوری اطلاعات (محتوا)	بوم‌گردی	گردشگری و طبیعت گردی

توزیع طرح های مصوب بانک از نظر ماهیت طرح (توسعه ای، جدید، سرمایه در گردش)

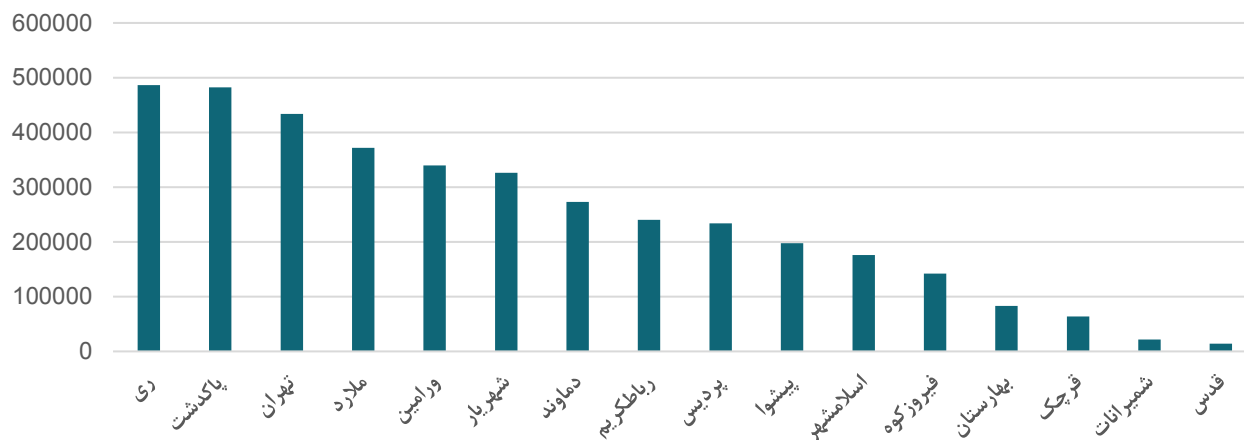
بررسی توزیع طرح های مصوب بانک بر حسب نوع طرح تا اسفند ماه نشان می دهد از بین طرح های مصوب بانک بیشترین مبالغ مربوط به طرح های ایجاد (۵۰/۴ درصد) بوده و بعد از آن طرح های توسعه ای با سهم ۴۸/۸ درصدی بوده است. طرح های سرمایه در گردش تنها ۰/۸ درصد از کل مبلغ طرح های مصوب بانک ها را به خود اختصاص داده اند.

جدول ۱۷- سهم مبلغ مصوب بانک از نظر ماهیت طرح (توسعه ای، جدید، سرمایه در گردش)

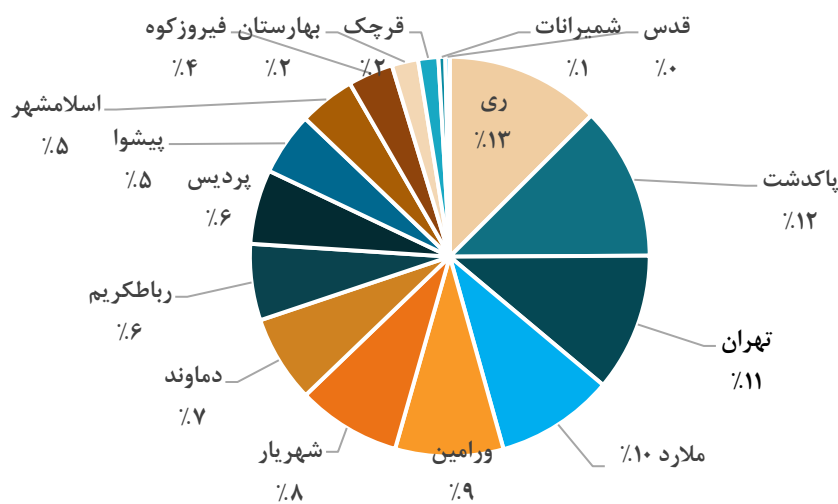
ماهیت طرح	درصد (بر حسب مبلغ مصوب)
ایجاد	۵۰.۴٪
توسعه ای	۴۸.۸٪
سرمایه در گردش	۰.۸٪

همانگونه که در نمودار ۱۰ مشاهده می گردد شهرستان های ری، پاکدشت، تهران و ملارد از نظر مبلغ مصوب بانک به ترتیب بیشترین سهم را به خود اختصاص داده و شهرستان های قدس، شمیرانات و قرچک پایین ترین سهم را داشته اند.

نمودار ۹- عملکرد میزان تسهیلات مصوب بانک های عامل به تفکیک شهرستان

نمودار ۱۰- سهم هر شهرستان از مبلغ طرح های مصوب بانک های عامل در استان تهران

سه رسته برتر هر شهرستان به تفکیک مناطق آمایشی استان تهران

استان تهران از نظر آمایش به ۵ منطقه دسته بندی گردیده که در این قسمت از گزارش اطلاعات مربوط به سه رسته برتر در تسهیلات تصویب شده در بانک‌های عامل استان از محل اعتبارات قانون توسعه و حمایت از اشتغال پایدار روستا عشایری به تفکیک شهرستانهای هر یک از این مناطق احصا گردیده است :

جدول ۱۸- مبلغ مصوب تسهیلات دربانک های عامل و اشتغال آن در سه رسته برتر شهرستان‌های منطقه یک آمایش استان

نام شهرستان	رسته های برتر شهرستان	مبلغ مصوب بانک (میلیون ریال)	اشتغال مستقیم
شهریار	سردخانه و نگهداری محصولات	۶۰۰۰۰	۴۰
	محصولات گلخانه ای	۵۷۴۷۴	۵۳
	بسته بندی میوه، سبزی، نان، ادویه و خشکبار	۵۳۵۰۰	۲۲۸
ملارد	محصولات گلخانه ای	۱۵۴۲۷۵	۱۱۳
	صنایع غذایی و تبدیلی تکمیلی کشاورزی	۴۷۱۰۰	۸۲
	مراقبت های سلامت جامعه نگر	۴۳۰۰۰	۴۲
قدس	ساخت ماشین آلات و ادوات و مکانیزاسیون کشاورزی	۱۰۳۶۸	۶
	فناوری اطلاعات (محتوا)	۱۵۰۰	۳
	صنایع دستی	۵۰۰	۱

جدول ۱۹- مبلغ مصوب تسهیلات دربانک های عامل و اشتغال آن در سه رسته برتر شهرستان‌های منطقه دو آمایش استان

نام شهرستان	رسته های برتر شهرستان	مبلغ مصوب بانک (میلیون ریال)	اشتغال مستقیم
اسلامشهر	کفش و مصنوعات چرمی	۸۴۰۶۴	۷۵
	محصولات گلخانه ای	۳۲۹۱۱	۵۴
	مبلمان و مصنوعات چوبی	۱۹۴۰۰	۲۳
رباط کریم	پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه با اصلاح نژاد)	۱۰۷۴۰۰	۸۵
	خدمات توسعه کشت نهال و بذر	۴۷۰۰۰	۳۷
	مبلمان و مصنوعات چوبی	۲۷۱۰۹.۲	۷۵
بهارستان	کفش و مصنوعات چرمی	۲۶۰۰۰	۵۱
	پوشاک	۲۳۶۵۰	۶۲
	مبلمان و مصنوعات چوبی	۲۱۲۶۰	۳۰

جدول ۲۰- مبلغ مصوب تسهیلات دربانک های عامل و اشتغال آن در سه رسته برتر شهرستان های منطقه سه آمایش استان

نام شهرستان	رسته های برتر شهرستان	مبلغ مصوب بانک (میلیون ریال)	اشتغال مستقیم
تهران	فناوری اطلاعات (محتوا)	۲۸۲۴۷۰	۴۹۳
	بوم گردی	۱۵۰۰۰۰	۳۰۰
	پرورش و فرآوری طیور و زنبور عسل (به جز مرغ گوشتی و تخم گذار)	۸۰۰	۲
ری	سردخانه و نگهداری محصولات	۱۴۱۷۰۴	۵۶۸
	پوشاک	۱۲۰۱۳۶	۳۱۹
	پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه با اصلاح نژاد)	۶۲۹۶۸	۴۷
شمیرانات	محصولات گلخانه ای	۴۵۵۰	۱۰
	صنایع دستی	۴۱۰۰	۱۶
	پرورش و فرآوری طیور و زنبور عسل (غیر از مرغ گوشتی یا تخم گذار)	۲۴۱۴	۱۳

جدول ۲۱- مبلغ مصوب تسهیلات دربانک های عامل و اشتغال آن در سه رسته برتر شهرستان های منطقه چهار آمایش استان

نام شهرستان	رسته های برتر شهرستان	مبلغ مصوب بانک (میلیون ریال)	اشتغال مستقیم
ورامین	پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه با اصلاح نژاد)	۱۹۸۲۰۲	۱۹۲
	محصولات گلخانه ای	۴۳۹۶۰	۳۷
	پرورش و فرآوری طیور و زنبور عسل (غیر از مرغ گوشتی یا تخم گذار)	۳۲۷۷۰	۴۰
قرچک	کفش و مصنوعات چرمی	۲۶۰۰۰	۵۱
	پوشاک	۱۱۴۳۲	۲۴
	صنایع غذایی و تبدیلی و تکمیلی کشاورزی	۸۰۰۰	۲۰
پیشوا	محصولات گلخانه ای	۷۲۱۳۰	۵۱
	گردشگری و طبیعت گردی	۵۰۰۰۰	۴۵
	صنایع دستی	۴۵۰۰۰	۶۹
پاکدشت	محصولات گلخانه ای	۳۸۷۷۸۷	۳۰۱
	ساخت ماشین آلات و ادوات و مکانیزاسیون کشاورزی	۳۶۶۲۹	۲۳
	خدمات توسعه کشت نهال و بذر	۲۱۵۰۰	۱۷

جدول ۲۲- مبلغ مصوب تسهیلات دربانک های عامل و اشتغال آن در سه رسته برتر شهرستان های منطقه پنج آمایش استان

نام شهرستان	رسته های برتر شهرستان	مبلغ مصوب بانک (میلیون ریال)	اشتغال مستقیم
پردیس	بازيافت	۱۵۰۰۰۰	۱۰۰
	مبلمان و مصنوعات چوبی	۵۷۰۰۰	۷۳
	کفش و مصنوعات چرمی	۱۵۰۰۰	۱۰
دماوند	صنایع غذایی و تبدیلی تکمیلی کشاورزی	۹۵۰۰۰	۶۷
	ساخت ماشین آلات و ادوات و مکانیزاسیون کشاورزی	۵۰۰۰۰	۱۰۵
	محصولات گلخانه ای	۴۳۵۰۰	۳۱
فیروزکوه	پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه با اصلاح نژاد)	۶۵۷۵۰	۷۱
	فرآوری محصولات معدنی کوچک مقیاس	۲۷۶۰۰	۶۴
	ساخت ماشین آلات و ادوات و مکانیزاسیون کشاورزی	۱۴۸۸۰	۱۰

متوسط تسهیلات به ازای هر شغل در بخش های اقتصادی بر اساس طرح های مصوب بانک:

یکی از شاخص های مهم در بررسی طرح ها، متوسط تسهیلات به ازای هر شغل است که به نوعی سرمایه بری طرح ها را نشان می دهد. بر اساس اطلاعات استخراج شده تا پایان اسفندماه ۱۳۹۹، متوسط تسهیلات مصوب بانک ها به ازای هر شغل حدود ۶۹۹ میلیون ریال است. (مبلغ مصوب بانک/تعداد اشتغال مستقیم) همچنین متوسط تسهیلات بر اساس طرح های مصوب بانک به ازای هر شغل در بخش های مختلف به شرح زیر است:

- متوسط تسهیلات به ازای هر شغل برای طرح های کشاورزی: ۷۷۱ میلیون ریال
- متوسط تسهیلات به ازای هر شغل برای طرح های صنعتی: ۶۷۵ میلیون ریال
- متوسط تسهیلات به ازای هر شغل برای طرح های خدماتی: ۵۷۰ میلیون ریال

جدول ۲۳- برآورد متوسط سرانه هر شغل به تفکیک بخش های اقتصادی (از نظر مبلغ مصوب بانک)-میلیون ریال

بخش	مبلغ مصوب بانک	تعداد اشتغال	سرانه هر بخش
خدمات	۷۰۱۰۳۵.۶	۱۲۲۹	۵۷۰
صنعت	۱۰۸۵۳۰۲.۶	۱۶۰۹	۶۷۵
کشاورزی	۲۰۹۹۴۹۹.۸	۲۷۲۳	۷۷۱
جمع	۳۸۸۵۸۳۸	۵۵۶۱	۶۹۹

متوسط تسهیلات به ازای هر شغل در رسته‌های مختلف:

شاخص مهم دیگری که باید مورد بررسی قرار گیرد، متوسط تسهیلات به ازای هر شغل در هر رسته است. این شاخص مشخص می‌کند در هر رسته به ازای چه مقدار سرمایه یک شغل جدید ایجاد می‌شود. در جدول زیر متوسط تسهیلات به ازای هر شغل در رسته‌های مختلف مشاهده می‌شود. همانطور که در جدول ۲۴ می‌بینیم، سرمایه‌برترین رسته‌های شغلی در استان به ترتیب «خدمات ورزشی»، «بازیافت»، «توسعه گردشگری سلامت»، «محصولات گلخانه‌ای»، «خدمات توسعه کشت نهال و بذر» می‌باشند.

جدول ۲۴- برآورد متوسط سرانه اشتغال به تفکیک رسته‌های اولویت دار در استان تهران - میلیون ریال

رسته های اولویت دار	مبلغ مصوب بانک	اشتغال مستقیم	مبلغ سرانه
خدمات ورزشی	۲۰۰۰۰	۱۳	۱,۵۳۸
بازیافت	۱۵۳۱۰۰	۱۱۴	۱,۳۴۳
توسعه گردشگری سلامت	۲۵۰۰	۲	۱,۲۵۰
محصولات گلخانه ای	۸۷۲۹۸۷	۷۴۲	۱,۱۷۷
خدمات توسعه کشت نهال و بذر	۷۲۹۰۰	۶۳	۱,۱۵۷
زعفران و گیاهان دارویی	۲۸۶۶۴	۲۷	۱,۰۶۲
کفش و مصنوعات چرمی	۲۲۸۳۶۴.۰۰۰۱	۲۱۶	۱,۰۵۷
پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه با اصلاح نژاد)	۵۰۷۶۳۰.۸	۵۰۰	۱,۰۱۵
شیلات و آبزیان	۳۱۰۰۵	۳۵	۸۸۶
گردشگری و طبیعت گردی	۷۱۱۵۷.۶	۸۳	۸۵۷
صنایع غذایی و تبدیلی تکمیلی کشاورزی	۱۹۳۷۸۰.۶	۲۳۰	۸۴۳
مراقبت های سلامت جامعه نگر	۴۹۹۰۰	۶۰	۸۳۲
مبلمان و مصنوعات چوبی	۱۹۳۰۱۴.۲	۲۹۱	۶۶۳
ساخت ماشین آلات و ادوات و مکانیزاسیون کشاورزی	۱۴۷۵۷۶.۸	۲۲۴	۶۵۹
صنایع دستی	۸۳۲۱۹	۱۳۵	۶۱۶
فناوری اطلاعات (محتوا)	۲۹۰۹۲۰	۵۱۳	۵۶۷
بوم گردی	۱۶۷۷۸۸	۳۲۴	۵۱۸
خدمات بازرگانی و بازاریابی محصولات کشاورزی و دامی	۲۵۶۹۹.۹۹۹۹۹	۵۴	۴۷۶
خدمات حمل و نقل و لجستیک	۱۶۱۰۰	۳۴	۴۷۴
توسعه و گسترش خدمات بهداشتی (غیر دولتی)	۱۳۹۵۰	۳۰	۴۶۵
پوشاک	۲۴۲۶۴۷	۵۴۸	۴۴۳
فرش دستباف و دستبافته ها	۸۳۸۱.۶	۱۹	۴۴۱
پرورش و فرآوری طیور و زنبور عسل (غیر از مرغ گوشتی یا تخم گذار)	۸۷۹۲۸.۴	۲۰۱	۴۳۷
فرآوری محصولات معدنی کوچک مقیاس	۳۰۰۰۰	۶۹	۴۳۵
خدمات تخصصی و فنی مهندسی کشاورزی، دامپزشکی و گیاه پزشکی	۳۳۴۳۰	۸۰	۴۱۸
فرهنگ و هنر	۵۳۰۰	۱۳	۴۰۸
توسعه و گسترش خدمات سلامت در مشاغل خانگی	۷۴۰	۲	۳۷۰
سردخانه و نگهداری محصولات	۲۰۱۷۰۴	۶۰۸	۳۳۲
بسته بندی میوه، سبزی، نان، ادویه و خشکبار (صادراتی)	۱۰۲۹۰۰	۳۱۷	۳۲۵
خدمات مدرن سازی کشاورزی (مکانیزاسیون) تعمیر ماشین آلات و ادوات کشاورزی	۲۰۵۰	۱۱	۱۸۶

۲-۲- گزارش نظارت عملیاتی عملکرد اجرای قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی در استان تهران (منتهی به اسفند ۱۳۹۹)

◀◀ نظارت بر مدیریت منابع ابلاغی بر اساس رعایت سهم بخش های هدف و سایر الزامات قانونی:

با توجه به ابلاغ اولیه آیین نامه اجرایی (سهم ۴۵ درصدی بخش کشاورزی، سهم ۱۰ درصدی بخش صنعت و سهم ۳۵ درصدی بخش خدمات و گردشگری و ۱۰ درصد سرمایه در گردش)، رعایت سهم بخش های مختلف اقتصادی مورد تاکید و مذاقه کمیته فنی کارگروه اشتغال استان قرار گرفته و به استناد آیین نامه اجرایی موضوع قانون کمیته فنی استان نسبت به معرفی دو و نیم برابری طرح ها به موسسات عامل اقدام نمود. با توجه به تخصصی بودن بانک کشاورزی و همکاری این بانک در تسریع روند بررسی و پرداخت تسهیلات، سهم بخش کشاورزی چشمگیرتر از سایر بخش های اقتصادی استان می باشد.

شایان ذکر است ابلاغیه سازمان برنامه و بودجه کشور به شماره ۲۱۰۵۳۸ مورخ ۱۳۹۷/۵/۱ مبنی بر اصلاح توزیع استانی سهم بخش های مختلف اقتصادی به سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان تهران واصل نگردید (مستندات موجود است) و متعاقب پیگیری کارشناس موضوع، در تاریخ ۹۷/۹/۱۳ ابلاغیه مزبور دریافت و طی مکاتبه شماره ۳۵۹۲۶ مورخ ۹۸/۲/۲ به دبیرخانه کارگروه اشتغال استان اعلام گردید.

با توجه به پایین بودن سهم اشتغال بخش کشاورزی در استان تهران چنین به نظر می رسد که بخش کشاورزی در مقایسه با سایر بخش های اقتصادی استان از مزیت کمتری برخوردار می باشد ولی به دلیل استقرار واحدهای بزرگ صنایع تبدیلی، انواع گلخانه ها، واحدهای بزرگ پرورش دام و ... در استان تهران و اشتغال حاصل از کسب و کارهای صنایع پیشین و پسین بخش کشاورزی استان و ارزش افزوده حاصل از کسب و کارهای مرتبط با این بخش، ضرورت بازنگری سهم بخش کشاورزی استان مورد تاکید و تقاضای اداره کل جهاد کشاورزی استان می باشد.

◀◀ روند نظارت (قبل از اجرا، حین اجرا و پس از اجرا) بر طرح های مشمول پرداخت تسهیلات روستا

عشایری موضوع قانون

از ابتدای ابلاغ آیین نامه اجرایی قانون تا زمان حاضر نماینده سازمان در تمامی جلسات کمیته فنی کارگروه اشتغال استان حضور فعال و مستمر داشته و در این جلسات پرونده های ارسالی توسط دستگاههای اجرایی با در نظر گرفتن شاخص هایی نظیر محل استقرار، سرانه اشتغال، تعداد اشتغال تعهد شده، مجوز کسب و کار، صلاحیت متقاضی مورد بررسی و تدقیق قرار گرفته و در صورت تایید به بانک عامل ارسال می گردد و در صورت عدم انطباق با ضوابط ابلاغی رد یا برای اصلاح به دستگاه ذیربط عودت داده می شود.

بر اساس آمار ماخوذه از سامانه کارا، تا پایان اسفند ماه سال ۱۳۹۹ تعداد ۲۰۹۵ طرح از دستگاه های اجرایی به دبیرخانه کارگروه اشتغال استان ارسال شده است که از این تعداد ۱۰۰۵ طرح (حدود ۴۸ درصد طرح ها) مورد تایید کمیته فنی قرار گرفته و جهت ادامه فرایند و بررسی به بانک های عامل ارسال شده اند.

جدول ۲۵- تعداد و درصد طرح های ارسال شده، تایید شده و تایید نشده

درصد	تعداد	شرح
۱۰۰.۰	۲۰۹۵	طرح های ارسال شده
۴۸	۱۰۰۵	طرح های تایید شده
۵۲	۱۰۹۰	طرح های تایید نشده

در خصوص طرح های متقاضی در این قانون مورد ذیل حائز اهمیت می باشد:

- طرح های کوچک که از دسترسی به منابع مالی محروم بوده اند به رغم صراحت آیین نامه مبنی بر تسهیل در اخذ تضامین کماکان به علت نداشتن مجوز و وثایق بانکی از دریافت تسهیلات موضوع قانون محروم می باشند.

گزارش عملکرد کمیته نظارت استان (بازدید از طرح‌ها و اقدامات ناظر استانی)

برای جلوگیری از اتلاف منابع و انحرافات احتمالی ناشی از اجرای قانون به موجب ضوابط ابلاغی جهت نظارت و پایش نحوه هزینه کرد منابع، کمیته نظارت بر اجرای دستورالعمل در سطح استان تشکیل گردید تا به عنوان بازوی کمکی همزمان با پرداخت تسهیلات به متقاضیان، روند اجرای طرح‌ها را رصد و ارزیابی نمایند و از تحقق اهداف پیش بینی شده اطمینان حاصل شود. در فرآیند بررسی صلاحیت و اهلیت متقاضیان تسهیلات اشتغال تأکید بر این بوده که کلیه طرح‌های مشمول تسهیلات، برای جلوگیری از انحراف منابع در سه مرحله، پیش از اجرا، حین اجرا و پس از توسعه و تکمیل، از سوی تیم نظارت مورد بازدید قرار گیرند که این امر توسط کمیته نظارت استانی بطور مستمر و با جدیت اجرا می‌گردد.

گزارش نظارت میدانی و طرح‌های بازدید شده توسط کمیته نظارت استان به تفکیک شهرستان

در جدول (۲۶)، تعداد طرح‌های بازدید شده، اشتغال مستقیم، مبلغ مصوب بانک و مبلغ پرداختی به تفکیک شهرستان‌های استان تهران آورده شده است. تا انتهای سال ۱۳۹۹، بیش از ۳۵۱ طرح از سوی کمیته نظارت استان/شهرستان‌ها مورد نظارت و پایش قرار گرفته که معادل ۹۸ درصد طرح‌های پرداخت شده (بدون دستگاه‌های حمایتی) می‌باشد.

جدول ۲۶- تعداد طرح‌های بازدید شده به تفکیک شهرستان تا انتهای سال ۱۳۹۹ (بدون دستگاه حمایتی)

شهرستان	تعداد طرح	اشتغال مستقیم	مبلغ مصوب بانک (میلیون ریال)	مبلغ پرداختی (میلیون ریال)
اسلامشهر	۱۸	۱۵۲	۱۴۱۰۹۱	۱۲۵۰۵۰
بهارستان	۵	۴۸	۲۳۵۶۰	۲۳۵۶۰
پاکدشت	۳۶	۳۳۵	۴۵۰۸۸۶	۴۱۷۴۹۱
پردیس	۱۳	۱۹۳	۲۳۲۳۵۶	۲۳۰۲۰۰
پیشوا	۷	۱۳۹	۱۳۷۸۳۰	۱۲۲۲۱۰
تهران	۷	۷۹۹	۴۳۴۰۲۰	۳۲۷۳۲۰
دماوند	۹۴	۳۴۵	۲۴۵۳۲۸	۲۲۰۷۴۸
رباط کریم	۲۰	۲۵۴	۲۱۸۹۰۲	۲۰۳۹۵۲
ری	۲۱	۹۹۷	۳۸۲۲۵۸	۳۶۶۳۱۸
شمیرانات	۱۲	۳۹	۱۰۲۱۷	۱۰۲۱۱
شهریار	۲۴	۴۱۰	۲۹۰۲۳۹	۲۷۰۹۵۵
فیروزکوه	۲۸	۱۵۵	۱۱۳۹۴۵	۱۱۰۰۴۵
قدس	۱	۶	۱۰۳۶۸	۱۰۰۰۰
فرچک	۴	۵۲	۵۲۲۰۷	۴۰۶۲۰۷
ملارد	۳۴	۳۸۲	۳۴۸۹۱۴	۲۸۳۸۱۹
ورامین	۲۷	۳۰۶	۲۹۵۰۲۷	۲۸۸۳۰۲
مجموع	۳۵۱	۴۶۱۲	۳۳۸۷۱۴۸	۳۴۱۶۳۸۸

گزارشی از نظارت میدانی و طرح‌های بازدید شده استان تهران به تفکیک بخش‌های هدف

از مجموع ۳۵۱ طرح مورد نظارت و پایش قرار گرفته از سوی کمیته نظارت استان/ شهرستان‌ها، ۶۸ درصد در بخش کشاورزی، ۲۵ درصد در بخش صنعت و ۷ درصد در بخش خدمات قرار گرفته اند که به تفصیل در ادامه به آن پرداخته می شود:

الف- گزارشی از نظارت میدانی طرح‌های بخش کشاورزی

در بخش کشاورزی، مجموعاً از ۲۴۰ طرح بازدید به عمل آمده است. از مجموع ۲۲۴۳۳۱۷ میلیون ریال تسهیلات مصوب شده به طرح‌های مذکور، ۷۱۲۲۸۶ میلیون ریال (۸۰ درصد) پرداخت شده است. پیش‌بینی می‌شود با بهره‌برداری از طرح‌های مذکور ۲۴۶۵ اشتغال در بخش کشاورزی استان ایجاد شود. در جدول (۲۷) جزییات فوق به تصویر کشیده شده است.

جدول ۲۷- نتایج نظارت میدانی طرح‌های بخش کشاورزی (بدون دستگاه حمایتی)

مبلغ پرداخت شده (میلیون ریال)	مبلغ تسهیلات مصوب شده (میلیون ریال)	اشتغال تعهد شده	تعداد بازدید انجام شده	رسته اولویت
۴۲۴۱۱۰	۸۶۲۰۸۷	۷۱۰	۶۳	محصولات گلخانه ای
۸۰۱۸۴	۴۴۰۸۴۲	۳۵۵	۲۷	پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه اصلاح نژاد)
۱۶۸۹۵۲	۸۰۴۰۸	۱۷۹	۱۱۲	پرورش و فرآوری طیور و زنبور عسل (غیر از مرغ گوشتی یا تخم گذار)
۲۵۵۱۵	۱۸۴۹۰۷	۲۰۵	۱۴	صنایع غذایی و تبدیلی تکمیلی کشاورزی
۹۲۱۷۰	۲۹۲۰۵	۳۰	۸	شیلات و آبزیان
۱۹۶۷۰۴	۱۰۰۵۰۰	۳۰۲	۶	بسته بندی میوه، سبزی، نان، ادویه و خشکبار (صادراتی)
۲۵۸۶۴	۲۰۱۷۰۴	۶۰۸	۴	سردخانه و نگهداری محصولات
۶۷۰۰۰	۲۷۶۶۶۴	۲۵	۴	زعفران و گیاهان دارویی
۱۷۹۲۷۸۵	۶۷۰۰۰	۵۱	۲	خدمات توسعه کشت نهال و بذر
۷۱۲۲۸۶	۲۲۴۳۳۱۷	۲۴۶۵	۲۴۰	مجموع

ب- گزارشی از نظارت میدانی طرح‌های بخش صنعت

در بخش صنعت، مجموعاً از ۸۹ طرح بازدید به عمل آمده است. از مجموع ۸۸۷۴۷۷ میلیون ریال تسهیلات مصوب شده به طرح‌های مذکور، ۸۷۶۹۶۶ میلیون ریال (۹۹ درصد) پرداخت شده است. پیش‌بینی می‌شود با بهره‌برداری از طرح‌های مذکور ۱۲۵۲ اشتغال در بخش صنعت ایجاد شود. در جدول ۲۸ جزییات فوق به تصویر کشیده شده است.

جدول ۲۸- نتایج نظارت میدانی طرح‌های بخش صنعت (بدون دستگاه حمایتی)

مبلغ تسهیلات مصوب شده (میلیون ریال)	مبلغ تسهیلات مصوب شده (میلیون ریال)	تعداد بازدید انجام شده	اشتغال تعهد شده	رسته اولویت
۱۶۳۹۴۴	۱۶۲۲۲۲	۲۴	۳۹۴	پوشاک
۱۵۷۵۶۴	۱۵۸۳۶۴	۲۷	۲۰۴	مبلمان و مصنوعات چوبی
۷۰۶۸۴	۷۷۲۶۹	۱۲	۱۲۲	صنایع دستی
۱۴۵۰۲۸	۱۴۶۲۷۶	۷	۲۱۸	ساخت ماشین آلات و ادوات و مکانیزاسیون کشاورزی
۱۵۶۲۶۴	۱۵۹۸۶۴	۱۴	۱۳۶	کفش و مصنوعات چرمی
۵۸۸۲	۵۸۸۲	۳	۱۴	فرش دستباف و دستبافته‌ها
۱۵۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	۱	۱۰۰	بازیافت
۲۷۶۰۰	۲۷۶۰۰	۱	۶۴	فرآوری محصولات معدنی کوچک مقیاس
۸۷۶۹۶۶	۸۸۷۴۷۷	۸۹	۱۲۵۲	مجموع

ج - گزارشی از نظارت میدانی طرح‌های بخش خدمات

در بخش خدمات، مجموعاً از ۲۴ طرح بازدید به عمل آمده است. از مجموع ۵۷۱۷۱۶ میلیون ریال تسهیلات مصوب شده به طرح‌های مذکور، ۴۵۰۹۱۵ میلیون ریال (۷۹ درصد) پرداخت شده است. بیش‌بینی می‌شود با بهره‌برداری از طرح‌های مذکور ۹۴۳ اشتغال در بخش خدمات ایجاد شود. در جدول (۲۲) جزییات فوق به تصویر کشیده شده است.

جدول ۲۹- نتایج نظارت میدانی طرح‌های بخش خدمات (بدون دستگاه حمایتی)

مبلغ تسهیلات مصوب شده (میلیون ریال)	مبلغ تسهیلات مصوب شده (میلیون ریال)	تعداد بازدید انجام شده	اشتغال تعهد شده	رسته اولویت
۱۲۹۶۰۰	۱۶۶۹۸۸	۹	۳۲۱	بوم‌گردی
۶۷۲۵۸	۶۷۲۵۸	۳	۷۳	گردشگری و طبیعت‌گردی
۸۶۰۰	۱۰۰۰۰	۷	۱۳	خدمات بازرگانی و بازاریابی محصولات کشاورزی و دامی
۲۱۲۵۸۲	۲۸۲۴۷۰	۲	۴۹۳	فناوری اطلاعات (محتوا)
۳۰۳۷۵	۴۲۵۰۰	۲	۴۱	مراقبت‌های سلامت جامعه نگر
۲۵۰۰	۲۵۰۰	۱	۲	توسعه گردشگری سلامت
۴۵۰۹۱۵	۵۷۱۷۱۶	۲۴	۹۴۳	مجموع

شاخص کارکردی نظارت

با دقت نظر عوامل اجرایی، استان تهران کمترین انحراف را در شاخص‌های تعیین شده پرداخت تسهیلات داشته است و عمده انحرافات موجود مربوط به تعهد اشتغال مجری طرح می‌باشد که یکی از عوامل آن شرایط اقتصادی متاثر از تورم، نوسانات نرخ ارز و شیوع بیماری کرونا می‌باشد و از عوامل دیگر می‌توان به تعیین ۱۵۰ میلیون تومان سرانه اشتغال اشاره کرد که برای طرح‌های مختلف متفاوت می‌باشد.

افزون بر این با توجه به طولانی شدن فرایند پرداخت تسهیلات و عدم اصلاح و به روزرسانی سامانه کاراً با توجه به تغییراتی که از سنوات قبل در محاسبه سرانه اشتغال (از ۵۰ میلیون تومان به ۱۵۰ میلیون تومان) بوجود آمده است اشتغال جدید در سامانه بر مبنای ۵۰ میلیون تومان محاسبه می‌گردد و با توجه به اینکه طبق ماده ۳ شیوه نامه مواجهه با مصادیق مغایر با تعهدات موضوع قانون سامانه کاراً ملاک می‌باشد بر ضرورت اصلاح و بهنگام‌سازی سامانه کاراً و یا اصلاح مفاد ماده ۳ شیوه نامه تاکید می‌گردد.

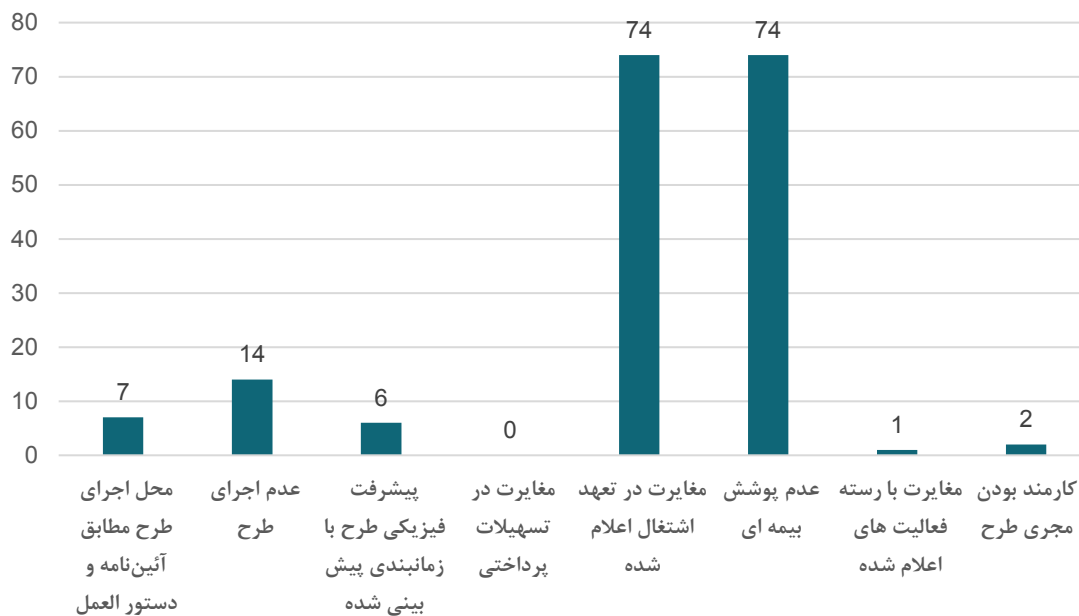
❖ عملکرد کمیته نظارت در برخورد با طرح های دارای انحراف

کلیه موارد مغایرت ها و انحراف از طرح ها جهت انجام اقدام قانونی توسط دبیرخانه کارگروه اشتغال به استناداری و بانک های عامل منعکس می گردد.

جدول ۳۰- عملکرد کمیته نظارت به تفکیک نوع انحراف مشاهده شده

شاخص	تعداد طرحهای دارای انحراف	تعداد طرحهای دارای انحراف که برخورد قانونی شدند	مبلغ تعداد طرح‌های دارای انحراف که برخورد قانونی شدند (میلیون ریال)	درصد انحراف از کل طرح‌های بازدید شده
محل اجرای طرح مطابق آئین‌نامه و دستور العمل	۷	۷	۱۳۶۸۸۶	۲.۰
عدم اجرای طرح	۱۴	۱۴	۹۱۱۵۲	۴.۰
پیشرفت فیزیکی طرح با زمانبندی پیش بینی شده	۶	۶	۲۷۰۱۰۰	۱.۷
مغایرت در تسهیلات پرداختی	۰	۰	-	۰.۰
مغایرت در تعهد اشتغال اعلام شده	۷۴	۷۴	۹۳۱۲۱۹	۲۱.۱
عدم پوشش بیمه ای	۷۴	۷۴	۹۳۱۲۱۹	۲۱.۱
مغایرت با رسته فعالیت های اعلام شده	۱	۱	۴۴۶۶	۰.۳
کارمند بودن مجری طرح	۲	۲	۷۳۱۰	۰.۶

نمودار ۱۱- عملکرد کمیته نظارت به تفکیک نوع انحراف مشاهده شده

❖ شاخص مغایرت محل اجرای طرح مطابق آئین نامه و دستور العمل و شاخص عدم اجرای طرح

میزان عدم انطباق محل اجرای طرحها مطابق با ضوابط آئین نامه ۷ طرح و حدود ۲ درصد کل طرحهای نظارت شده استان می باشد. حدود ۱۴ طرح (۴ درصد) نیز اجرا نگردیده اند.

مبلغ تعداد طرحهای دارای انحراف که برخورد قانونی شدند (میلیون ریال)	تعداد طرحهای دارای انحراف که برخورد قانونی شدند	تعداد طرحهای دارای انحراف	شاخص
۱۳۶۸۸۶	۷	۷	محل اجرای طرح مطابق آئین نامه و دستور العمل
۹۱۱۵۲	۱۴	۱۴	عدم اجرای طرح

❖ شاخص پیشرفت فیزیکی طرح

با توجه به قراردادهای منعقد شده بین مجریان طرح های سرمایه گذاری اشتغالزا و موسسات عامل، روند اجرایی و پیشرفت فیزیکی طرح برای تحقق توسعه کسب و کارهای و اشتغال جدید اهمیت دارد. لذا یکی از مباحث مهم در روند اجرای قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی، درصد پیشرفت فیزیکی طرحها مطابق زمانبندی پیش بینی شده می باشد که گاهی ممکن است از زمانبندی پیش بینی شده عقبتر باشد.

براساس اطلاعات نظارتی جمع آوری شده، از ۳۵۱ طرحی که مورد بازدید و نظارت قرار گرفته، حدود ۶ طرح از بعد پیشرفت فیزیکی با زمانبندی پیش‌بینی شده در قرارداد با موسسه عامل مطابقت نداشته‌اند. به عبارت دیگر، بیش از ۹۸ درصد طرح‌ها انطباق زمانبندی را نشان می‌دهند.

دلایل مختلفی برای این نوع از طرح‌ها متصور است برخی به واسطه عدم دسترسی به کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای و... نتوانستند فعالیت خود را شروع نمایند و یا برخی به دلیل نوسانات ارزی امکان استفاده بهینه از تسهیلات در راستای ایجاد و توسعه کسب و کار برای آنها میسر نشده است. همچنین طولانی شدن فرآیند پرداخت تسهیلات، مانع از اجرای بهموقع طرح متناسب با زمانبندی پیش‌بینی شده می‌گردد و متقاضی را با مشکل روبرو می‌کند.

شاخص	تعداد طرح‌های دارای انحراف	تعداد طرح‌های دارای انحراف که برخورد قانونی شدند	مبلغ تعداد طرح‌های دارای انحراف که برخورد قانونی شدند (میلیون ریال)
پیشرفت فیزیکی طرح با زمانبندی پیش‌بینی شده	۶	۶	۲۷۰۱۰۰

❖ مغایرت در تسهیلات پرداختی

مطابق نظارت‌های انجام شده در سطح استان و شهرستان، هیچ کدام از طرح‌های نظارت شده، میزان تسهیلات پرداختی به آنها با تسهیلات پرداختی ثبت شده در سامانه تفاوت نداشته است.

❖ مغایرت در تعهد اشتغال اعلام شده

با عنایت به اهداف مندرج قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی مبنی بر توسعه و ایجاد اشتغال پایدار مناطق هدف، بدیهی است که یکی از دستاوردهای مهم این قانون می‌تواند ایجاد اشتغال در مناطق روستایی و عشایری باشد. لذا این موضوع در فرآیند بررسی طرح‌ها و نظارت از اهمیت بسزایی برخوردار بوده است. مطابق نظارت‌های انجام شده از ۳۵۱ طرح نشان می‌دهد که حدود ۷۴ طرح (۲۱ درصد از این طرح‌ها) مغایرت با اطلاعات ثبت شده در سامانه داشته است. این شاخص بالاترین میزان انحراف در طرح‌های بازدید شده استان را داشته است. یکی از دلایل مغایرت، بالاتر اعلام کردن اشتغال تعهد شده از سوی متقاضیان در زمان ثبت نام و یا شناخت ناکافی از ایجاد اشتغال جدید در وضعیت با توجه به منابع مالی تقاضا شده، می‌باشد از دلایل دیگر تأخیر در اجرای طرح و افزایش در هزینه‌های اجرای طرح به دلیل نوسانات اقتصادی یکسال گذشته می‌تواند این توجیه را به همراه داشته باشد.

شاخص	تعداد طرح‌های دارای انحراف	تعداد طرح‌های دارای انحراف که برخورد قانونی شدند	مبلغ تعداد طرح‌های دارای انحراف که برخورد قانونی شدند (میلیون ریال)
مغایرت در تعهد اشتغال اعلام شده	۷۴	۷۴	۹۳۱۲۱۹

❖ **عدم پوشش بیمه ای**

یکی از شاخص‌های مهم در پایدارسازی اشتغال‌های ایجاد شده، مربوط به بیمه شدن افراد بکارگرفته شده در این طرح‌ها می باشد. مطابق نظارت‌های انجام شده از ۳۵۱ طرح نشان می‌دهد که حدود ۷۴ طرح (۲۱ درصد از این طرح‌ها) مغایرت با اطلاعات ثبت شده در سامانه داشته است. این شاخص بالاترین میزان انحراف در طرح‌های بازدید شده استان را داشته است.

شاخص	تعداد طرح‌های دارای انحراف	تعداد طرح‌های دارای انحراف که برخورد قانونی شدند	مبلغ تعداد طرح‌های دارای انحراف که برخورد قانونی شدند (میلیون ریال)
عدم پوشش بیمه ای	۷۴	۷۴	۹۳۱۲۱۹

❖ **مغایرت با رسته فعالیت های اعلام شده**

به‌طور کلی رسته‌های طرح‌ها باید براساس رسته‌های مصوب آیین‌نامه و ثبت شده در سامانه کارا باشد. بر اساس اطلاعات دریافتی، ۱ طرح از ۳۵۱ طرح در چارچوب رسته های اولویت دار نبودند که نزدیک به ۰.۳ درصد از کل طرح‌های پایش شده می‌باشد. این شاخص نشان می‌دهد که سازوکار فرایند بررسی طرح‌ها در استان تهران هم‌راستای با رسته‌های منتخب انجام شده است.

شاخص	تعداد طرح‌های دارای انحراف	تعداد طرح‌های دارای انحراف که برخورد قانونی شدند	مبلغ تعداد طرح‌های دارای انحراف که برخورد قانونی شدند (میلیون ریال)
مغایرت با رسته فعالیت های اعلام شده	۱	۱	۴۴۶۶

❖ **کارمند بودن مجری طرح**

بر اساس نظارت‌های صورت گرفته ۲ طرح دارای انحراف کارمند بودن مجری طرح بوده اند که مطابق قوانین و مقررات اقدام لازم صورت پذیرفته است.

شاخص	تعداد طرح‌های دارای انحراف	تعداد طرح‌های دارای انحراف که برخورد قانونی شدند	مبلغ تعداد طرح‌های دارای انحراف که برخورد قانونی شدند (میلیون ریال)
کارمند بودن مجری طرح	۲	۲	۷۳۱۰

بهره‌گیری از ظرفیت‌های کارگروه تخصصی اقتصادی، اشتغال و سرمایه‌گذاری شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان برای راهبری و نظارت عالی بر اجرای مؤثر قانون در استان و نسبت و

محتوای دستورجلسات اختصاص یافته به همراه مستندات و پیگیری‌ها

❖ جلسات نظارت عالی بر اجرای قانون توسعه و حمایت از اشتغال پایدار روستایی و عشایری با استفاده از اعتبارات صندوق توسعه ملی:

– برگزاری سومین جلسه نظارت عالی بر نحوه اجرای قانون توسعه و حمایت از اشتغال پایدار روستا عشایری استان تهران در روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۹/۶/۲۳ در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان با حضور دستگاه‌های ذی‌مدخل و بانک‌های عامل استان (صورتجلسه پیوست) که صورتجلسه و مستندات جلسه مزبور طی رونوشت نامه شماره ۳۳۹۴۱۷ مورخ ۱۳۹۹/۶/۳۰ به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال شد.

جدول ۳۱- مصوبات سومین جلسه نظارت عالی استان بر اجرای قانون توسعه و حمایت از اشتغال پایدار روستا عشایری

سال	شماره جلسه	تاریخ جلسه	مصوبات جلسه
سال ۱۳۹۹	سومین جلسه	۱۳۹۹/۶/۲۳	<ul style="list-style-type: none"> – مقرر گردید دبیرخانه کارگروه اشتغال استان (اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی) نسبت به برگزاری جلسات با نهادهای حمایتی و بانک‌های عامل به منظور هم‌افزایی و تعامل بیشتر اقدام و نتایج را به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان منعکس نماید. – مصوب گردید با توجه به اهمیت نظارت عمومی، گزارشی از عملکرد استان در اجرای قانون توسعه و حمایت از اشتغال پایدار روستایی عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی توسط اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه و جهت بارگذاری در سایت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان طی یک هفته پس از ابلاغ صورتجلسه به این سازمان ارائه گردد. – مقرر گردید از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان در خصوص چگونگی استفاده مجدد از منابع حاصل از دریافت بازپرداخت اقساط تسهیلات پرداخت شده قبلی، مکاتبه‌ای با سازمان برنامه و بودجه کشور صورت پذیرد. – مقرر گردید مطالعاتی در خصوص اثربخشی قانون مزبور در ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و بررسی میزان همسویی با اهداف طرح انجام پذیرد. – مصوب گردید دستگاه‌های اجرایی مرتبط با بخش‌های اقتصادی استان (به ویژه اداره کل جهاد کشاورزی، اداره کل صنعت، معدن و تجارت و اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان) با توجه به اسناد بالادستی الگوی فعالیت متناسب با الگوی آمایش استان با در نظر گرفتن مزیت‌های مناطق روستایی را به منظور ترغیب سرمایه‌گذاران بخش مرتبط ترسیم نمایند. – مقرر گردید دستگاه‌های اجرایی مرتبط با بخش‌های مختلف اقتصادی (به ویژه اداره کل جهاد کشاورزی، اداره کل صنعت، معدن و تجارت و اداره کل میراث فرهنگی، صنایع

- دستی و گردشگری استان) در خصوص آثار شیوع بیماری کرونا و نرخ تورم اثرگذار بر سرانه ایجاد اشتغال در قالب پژوهش گزارشات مقتضی را ارائه نمایند.
- مصوب گردید با عنایت به شرایط اقتصادی کشور و متغیر بودن نرخ ارز و در نظر گرفتن تورم، موضوع لزوم بازنگری در سرانه ایجاد اشتغال در نظر گرفته شده در دستورالعمل اجرایی این قانون و افزایش آن، توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان طی مکاتبه به سازمان برنامه و بودجه کشور منعکس گردد.
  - مقرر گردید سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان در خصوص بازنگری در محاسبه سرانه اشتغال (مبنا قرار گرفتن ۱۵۰ میلیون تومان) در سامانه کارآ با سازمان برنامه و بودجه کشور مکاتبه نماید.

❖ بهره‌گیری از ظرفیت‌های کارگروه تخصصی اقتصادی، اشتغال و سرمایه‌گذاری

بدلیل شیوع بیماری کرونا و محدودیت در برگزاری جلسات بصورت حضوری از ظرفیت کارگروه تخصصی اشتغال استان با حضور مقام عالی استان در راستای نظارت بر اجرای مناسب قانون در استان استفاده گردیده که شرح مصوبات کارگروه اشتغال مرتبط با موضوع قانون در جدول ذیل درج گردیده است.

جدول ۳۲-مصوبات مرتبط با تسهیلات روستایی عشایری در کارگروه اشتغال استان :

سال	شماره جلسه	تاریخ جلسه	مصوبات جلسه
سال ۱۳۹۸	اولین جلسه	۱۳۹۸/۱/۲۷	پیشنهاد می‌گردد با توجه به عدم توان جذب اعتبارات توسط دستگاههای حمایتی ۸۰٪ از اعتبار تخصیصی به سایر بخش‌ها انتقال یابد .
	دومین جلسه	۱۳۹۸/۲/۱۸	مقرر گردید با توجه به عدم توان جذب اعتبارات توسط دستگاههای حمایتی ۸۰ درصد اعتبارات تخصیصی به طرح‌های روستا عشایری مانده در بانکها اختصاص یابد.
سال ۱۳۹۸			جلسه ای در روز شنبه ۹۸/۰۲/۲۸ در محل دفتر جذب و حمایت از سرمایه گذاری استانداری با حضور جناب آقای دهقان (مسئول محترم دبیرخانه کارگروه اشتغال) و نمایندگان محترم بانکهای کشاورزی و توسعه تعاون برای معرفی طرحهای مزادشان به صندوق کارآفرینی امید و پست بانک تشکیل گردید.
	جلسه فرعی کارگروه اشتغال	۱۳۹۸/۲/۱۸	۴۲ طرح عودتی از سوی کمیته امداد امام خمینی (ره) استان به صندوق کارآفرینی امید مجدداً ظرف یک هفته توسط صندوق بررسی و نتیجه آن به استانداری و دبیرخانه کارگروه اشتغال گزارش گردد . صندوق کارآفرینی امید و پست بانک نهایت تلاش و اهتمام خود را در جهت افزایش عملکرد خویش در جذب تسهیلات روستایی عشایری تا ۳۱ خرداد ماه سال جاری بعمل آورند .
	چهارمین جلسه	۹۸/۳/۱۸	بدیهی است در صورت عدم توانایی جذب تسهیلات مذکور اقدامات لازم جهت جابجایی اعتبارات از صندوق و پست بانک به بانکهای کشاورزی و توسعه تعاون از سوی کارگروه اشتغال صورت خواهد پذیرفت . با توجه به نامه شماره ۳۷۲۸۶ مورخ ۹۸/۰۳/۰۳ جناب آقای شریعتمداری وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی در خصوص تخصیص ۳۰٪ از وجوه متمرکز به بانکها و صندوق عامل مرتبط با تسهیلات روستایی ، عشایری ، مقرر گردید مدیران استانی مؤسسات عامل مزبور که طرح‌های منعقد شده و دارای توجیه فنی را بدلیل کسری اعتبار بصورت راکد نگه داشته اند، ضمن پیگیری اخذ اعتبارات جدید از مدیران عامل مؤسسات عامل متبوع خود با قید فوریت نسبت به تعیین تکلیف این گونه طرحها اقدام نمایند
	پنجمین جلسه	۹۸/۳/۲۸	۱- سهمیه نهادهای حمایتی بصورت عام در اختیار سایر طرحها قرار گیرد و از حالت بلوکه بودن ویژه طرحهای حمایتی خارج گردد . بانکها و موسسه عامل مکلف به پرداخت تسهیلات طرحهای روستایی - عشایری که کلیه مراحل بررسی آنها توسط بانک انجام شده است و آماده انعقاد قرارداد می باشند،

سال	شماره جلسه	تاریخ جلسه	مصوبات جلسه
سال ۱۳۹۸	ششمین جلسه	۹۸/۵/۵	<p>گردیدند. همچنین دستگاه های حمایتی نیز کماکان طرحهای خود را ارسال نمایند.</p> <p>۲- با عنایت به بازه ۹ ساله تسهیلات روستایی - عشایری ، امکان استفاده مجدد از محل بازپرداخت اقساط تسهیلات یاد شده و منابع جدید برای پرداخت اعتبارات به طرح ها و پروژه های سرمایه گذاری جدید وجود دارد ، لذا دستگاه های اجرایی مکلف شدند بررسی طرح های جدید را در دستور کار خود قرار دهند.</p> <p>۳- سیاست گذاری و جهت گیری در خصوص پرداخت تسهیلات صرفاً توسط وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی تبیین و ابلاغ می گردد. لذا بانکها و موسسات عامل خارج از ضوابط ابلاغی اجازه صدور دستورالعمل های داخلی و اتخاذ تصمیم های خارج از ضوابط مذکور را ندارند.</p>
			<p>با توجه به اختیارات ویژه ای که اخیراً وزارت کشور به کلیه استانداران تفویض نموده است و پیرو مصوبات پنجمین جلسه کارگروه اشتغال استان مقرر گردید با توجه به عدم توان جذب اعتبارات تخصیص یافته به نهادهای حمایتی - تسهیلات عشایری - روستایی) ، به صورت عام در اختیار سایر طرح ها قرار گیرد.</p>
	هشتمین جلسه	۹۸/۶/۱۸	<p>با توجه به برگزاری جلسه بعدی کارگروه در اواسط مهر ماه ، دستگاه های اجرائی و بانک های عامل تمامی تلاش خود را جهت برطرف نمودن مشکلات و پرداخت تسهیلات بنمایند و طرح هایی را که قبلاً رد شده اند و در حال حاضر دلایل مردود بودن آنها برطرف گردیده است در صورت تأیید دستگاه اجرایی مجدداً توسط بانکها و صندوق مورد بررسی مجدد قرار گیرد.</p>
			<p>- بانکها هرچه سریعتر نسبت به پرداخت تسهیلات طرحهایی که نزد آنان موجود می باشد از محل اعتبار نهادهای حمایتی که شناور اعلام گردیده است ، اقدام نمایند.</p>
	نهمین جلسه	۹۸/۸/۱۹	<p>- با توجه به ناتوانی طرح دهکده سلامتی در تامین وثیقه ، پست بانک طرح مذکور را عودت نماید.</p> <p>- بانکها اطلاعات تاریخ بهره برداری طرح را در اختیار گروه نظارت قرار دهند.</p> <p>- کلیه بانکها / موسسات عامل ، طرحهایی را که % 100 تسهیلات را دریافت ننموده اند ، از ستون پرداخت کامل خارج نمایند.</p>
			<p>- مقرر گردید طرحهای بزرگی که مدتهاست در بانک منتظر دریافت تسهیلات هستند و در روند اجرا مشکلاتی در برخی از دستگاه های متولی صدور مجوز وجود دارد که روند کار را کند نموده است ، جلساتی در محل دبیرخانه کارگروه با حضور نمایندگان بانک عامل ، استانداری و دستگاه اجرائی تشکیل و طرح جزء به جزء بررسی و نتیجه جهت رفع موانع به استاندار محترم منعکس گردد.</p>
دهمین جلسه	۹۸/۹/۹		

سال	شماره جلسه	تاریخ جلسه	مصوبات جلسه
سال ۱۳۹۹	یازدهمین جلسه	۹۸/۹/۱۳	مقرر گردید دستگاه های اجرایی موظف به ارائه طرح به صندوق کارآفرینی امید و پست بانک می باشند (. اداره کل میراث فرهنگی ، صنایع دستی و گردشگری استان) نیز در این ارتباط فعالانه تر برخورد نماید.
	سیزدهمین جلسه	۹۸/۱۰/۱۱	مقرر گردید با توجه به کوجود بودن ۱۲ طرح در پست بانک که هنوز تعیین تکلیف نگردیده اند، جلسه ای با حضور پست بانک و دستگاه اجرایی برگزار گردد تا نسبت به تعیین تکلیف قطعی طرح ها اقدام شود.
	چهاردهمین جلسه		مقرر گردید با توجه به عملکرد ضعیف صندوق کارآفرینی امید، دستگاه های اجرایی طرح های حائز شرایط (بجز طرح های حوزه کشاورزی) را هر چه سریعتر به صندوق معرفی نمایند. ضمناً جلسه ای با حضور صندوق کارآفرینی امید استان و دستگاه های اجرایی به منظور بررسی و تعیین تکلیف قطعی طرح های برگزار گردد.
	دومین جلسه	۱۳۹۹/۱/۲۷	با توجه به گزارش ارائه شده دستگاه های حمایتی مقرر گردید جهت رصد عملکرد دستگاه های مذکور و بانک های عامل تا پایان سال حداقل ۲ جلسه کارگروه اشتغال در استان برگزار گردد.
	سومین جلسه	۱۳۹۹/۲/۷	بانک های عامل مرتبط با اعطای تسهیلات اشتغال روستا - عشایری و تسهیلات حمایتی حداکثر تا پایان اردیبهشت ماه سال جاری نسبت به جذب تسهیلات و انعقاد قرارداد اقدام نمایند.
	پنجمین جلسه	۱۳۹۹/۳/۲۵	مقرر گردید : جلسه مشترکی در دفتر سرکار خانم رضائی بختیاری مدیر کل محترم اداره تعاون ، کار و رفاه اجتماعی استان تهران به منظور بررسی 4 طرح 1- (آقای مسلم آقامحمدی -2 آقای علیرضا کنگرانی فراهانی -3 آقای علی جعفری -4 خانم الهام قیدر) حداکثر ظرف دو روز کاری آینده با حضور متقاضیان و پست بانک و دستگاه اجرایی برگزار گردد.
	ششمین جلسه	۱۳۹۹/۴/۲۵	مقرر گردید: با عنایت به ابلاغ عنقریب مرحله پنجم تسهیلات روستا - عشایری، در درجه اول بانک های عامل و دستگاه های اجرایی نسبت به طرح های انعقاد قرارداد شده تا پایان سال 97 که نیازمند تسهیلات متمم جهت اتمام طرح می باشند، اقدام نموده و مراتب را جهت طرح در کمیته فنی به دبیرخانه کارگروه اشتغال اعلام نمایند.
	هفتمین جلسه	۱۳۹۹/۵/۱۲	مقرر گردید بانک ها تا پایان تیر ماه نسبت به عودت طرح های بلا تکلیف اقدام نمایند.
	هشتمین جلسه	۱۳۹۹/۶/۲۵	بانک ها و موسسات عامل پرداخت تسهیلات روستا عشایری نسبت به تسریع در جذب اعتبارات ابلاغی مرحله پنجم اقدام نمایند
	نهمین جلسه	۱۳۹۹/۰۷/۰۲	مقرر گردید گزارش عملکرد بانک های استان تهران تا تاریخ ۹۹/۰۷/۰۹ مجدداً مورد بررسی قرار گیرد.

سال	شماره جلسه	تاریخ جلسه	مصوبات جلسه
			<p>- مشخصات متقاضیانی که تاکنون پیگیر درخواست خود نبوده اند ، از طریق بانک‌ها در اختیار دبیرخانه قرار گیرد تا نسبت به اطلاع‌رسانی مجدد اقدام گردد.</p> <p>- مقرر گردید : ظرف یک هفته آینده مجدداً جلسه بررسی عملکرد بانکها تشکیل گردد.</p>
	دهمین جلسه	۱۳۹۹/۰۷/۱۴	<p>-مقرر گردید بانک های عامل تا پایان مهلت تعیین شده نسبت به پرداخت تسهیلات متقاضیان اقدام کنند.</p> <p>- مقرر گردید : مدیران بانک ها در جلسات شخصاً حضور پیدا نمایند.</p> <p>- مقرر گردید : جلسه در هفته آتی با حضور مدیران بانکی جهت بررسی عملکرد بانک تشکیل شود.</p>
	یازدهمین جلسه	۱۳۹۹/۰۸/۲۶	<p>- مقرر گردید بانک توسعه تعاون نسبت به تعیین تکلیف طرح آقای ترشیزی سریع تر اقدام نماید.</p> <p>- مقرر گردید پست بانک ظرف ده روز مصوبه طرح تولید الکل را ارائه نماید.</p>
	دوازدهمین جلسه	۱۳۹۹/۱۰/۰۸	--
	سیزدهمین جلسه	۱۳۹۹/۱۰/۱۳	--

مروری بر چندین طرح منتخب

در این بخش، اشاره‌ای بر چندین طرح منتخب از نظر وضعیت موفقیت و یا عدم موفقیت و علل آن می‌شود.

جدول ۳۳- نمونه‌ای از طرح‌های صورت گرفته به همراه علل موفقیت یا عدم موفقیت آن

شرح	شهرستان	وضعیت	اشتغال مستقیم	بخش فعالیت	مبلغ مصوب (میلیون ریال)	مبلغ پرداختی (میلیون ریال)	بانک عامل	علت موفقیت یا عدم موفقیت
طراحی و تولید سفال و سرامیک	ورامین	موفق	۱۱	صنعت	۵۸۹۲	۵۰۰۰	صندوق کارآفرینی امید	کارشناس بودن متقاضی در زمینه فعالیت
شرکت تولیدی پوشاک روناک جین پیشرو	ری	موفق	۲۵	صنعت	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	بانک توسعه و تعاون	شناخت بازار و برندسازی- توسعه دادن طرح
تولید گل و گیاه زینتی (سیداصغر فخرحسینی)	پاکدشت	نیمه تمام	۶۱	کشاورزی	۸۰۰۰۰	۳۵۵۵۰	بانک کشاورزی	عدم پرداخت به موقع بانک و تغییر نرخ ارز
کشتارگاه صنعتی دام و بسته بندی ترشیزی	ری	نیمه تمام	۵۲۹	کشاورزی	۱۰۰۰۰۰	۲۴۰۰۰	بانک توسعه و تعاون	عدم پرداخت به موقع بانک و تغییر نرخ ارز
خرید دام اصلاح نژاد شده (شرکت توسعه کشت و صنعت آوین زن)	فیروزکوه	موفق	۴۰	کشاورزی	۴۸۰۰۰	۴۵۰۰۰	بانک کشاورزی	توسعه ای بودن طرح - تخصص متقاضی در اجرای طرح
احداث گلخانه هیدروپونیک گل ارکیده فالانوپسیس (احمد کبریایی زاده)	پیشوا	نیمه تمام	۳۱	کشاورزی	۴۵۱۲۰	۳۴۵۰۰	بانک کشاورزی	عدم پرداخت به موقع بانک و مشکلات گمرکی / تغییر نرخ ارز و عدم امکان ترخیص تجهیزات از گمرک
تولید فرآورده های گوشتی (همبرگر و کباب صدف نارون دماوند)	دماوند	نیمه تمام	۱۳	کشاورزی	۱۹۲۰۰	۱۹۲۰۰	بانک کشاورزی	دستگاه وارد شده اما به علت تحریم ها، نصب آن توسط شرکت آلمانی مورد نظر انجام نمی شود.
تولید گل گیاه زینتی	پاکدشت	ناموفق	۵۳	کشاورزی	۸۰۰۰۰	۵۵۰۰۰	بانک کشاورزی	مبلغ تسهیلات مصوب ۸۰۰۰۰ میلیون ریال بوده است که با توجه به عدم پیشرفت فیزیکی طرح مبلغ ۵۵۰۰۰ میلیون ریال پرداخت شده است طرح به بهره برداری نرسیده لیکن در سامانه پرداخت کامل لحاظ شده است

شرح	شهرستان	وضعیت	اشتغال مستقیم	بخش فعالیت	مبلغ مصوب (میلیون ریال)	مبلغ پرداختی (میلیون ریال)	بانک عامل	علت موفقیت یا عدم موفقیت
تولیدی پوشاک	شهر ری	موفق	۸۰	صنعت	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	توسعه تعاون	کارشناس بودن متقاضی در زمینه فعالیت
سردخانه ثابت بالای صفر درجه	شهر ری	موفق	۱۳	کشاورزی	۱۵۲۰۴	۱۳۶۰۴	توسعه تعاون	کارشناس بودن متقاضی در زمینه فعالیت
توسعه کارگاه کفاشی	اسلامشهر	موفق	۲۰	صنعت	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	صندوق کارآفرینی امید	داشتن تجربه قبلی و کارشناس بودن متقاضی در زمینه فعالیت

گزارش تحلیلی عملکرد

اجرای قانون از منظر

آمایش استان در انطباق با اسناد توسعه شهرستانی

با محوریت مناطق روستایی

ارزیابی عملکرد اجرای قانون از منظر منطقه بندی آمایشی در انطباق با اسناد توسعه شهرستانی با محوریت مناطق روستایی

۱. جمعیت

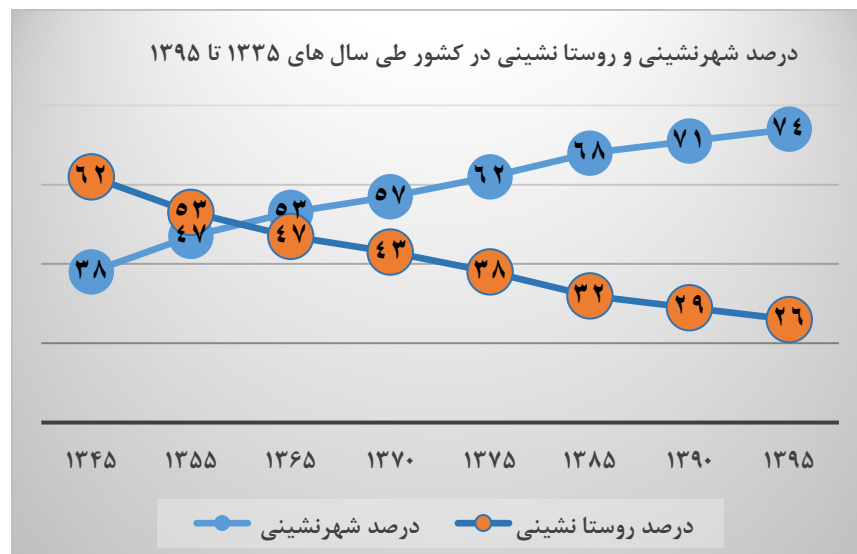
۱-۱ روند تحولات جمعیت روستایی در کشور (۱۳۳۵-۱۳۹۵)

یکی از فاکتورهای مهم در ارزیابی توسعه و اشتغال پایدار مناطق روستایی، بررسی تحولات جمعیتی در این مناطق است. کاهش جمعیت در مناطق روستایی می‌تواند به‌عنوان نشانه‌ای از مهاجرت افراد از روستاها به شهرها در نظر گرفته شود که در صورت تداوم، تخلیه‌ی روستاها را در پی خواهد داشت و زنگ خطر جدی انحراف از مسیر توسعه‌یافتگی را به صدا درمی‌آورد.

در واقع، مهاجرت از روستاها به شهرها در زمره‌ی مهم‌ترین مسائل اجتماعی و اقتصادی به‌شمار می‌آید و پدیده‌ی مهاجرت، هم در مبدأ و هم در مقصد می‌تواند باعث بروز مشکلات و مسائل عدیده‌ای چون کمبود فضاهای زیستی و آموزشی، آلودگی هوا و محیط-زیست، تخلیه‌ی روستاها و ... شود.

در یک افق زمانی بلندمدت، روند تحولات جمعیت کشور نشان‌دهنده سیر نزولی جمعیت روستایی و افزایش جمعیت شهری است؛ به‌طوریکه، در سال ۱۳۹۵ حدود ۷۴ درصد از جمعیت کشور در مناطق شهری و ۲۶ درصد در مناطق روستایی سکونت داشته‌اند (نمودار ۱۲). سیر فزاینده‌ی درصد شهرنشینی و روند نزولی درصد روستانشینی گواهی بر استمرار پدیده‌ی مهاجرت از روستاها به شهرها است.

نمودار ۱۲- درصد شهرنشینی و روستانشینی در کشور طی سال‌های ۱۳۳۵ تا ۱۳۹۵

۱-۲- روند تحولات جمعیت روستایی در استان تهران (۱۳۳۵-۱۳۹۵)

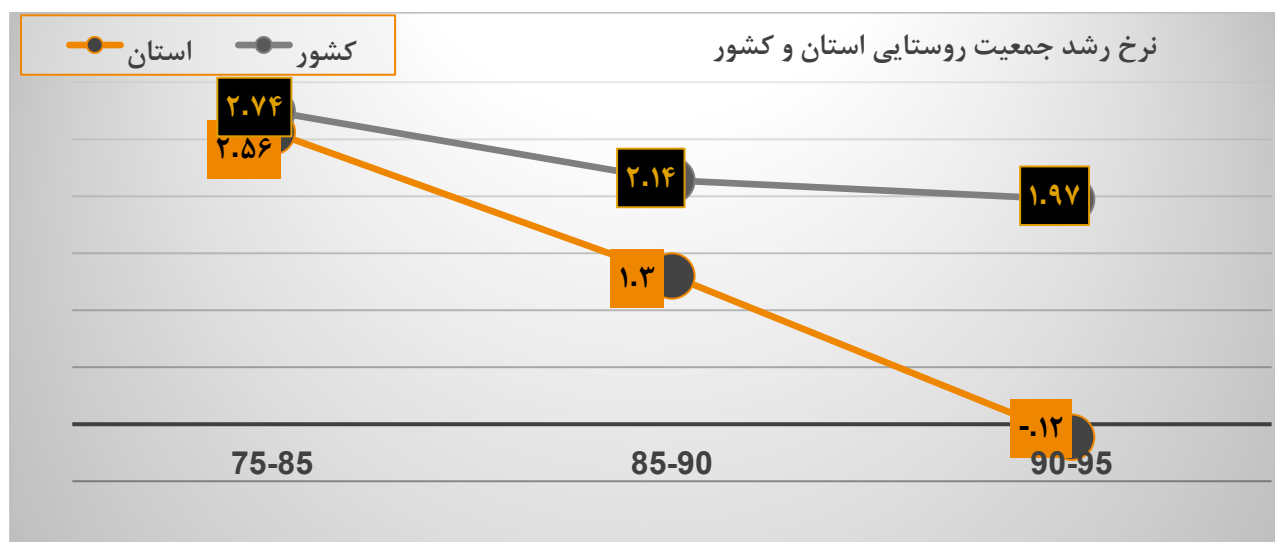
جمعیت روستایی استان تهران در دهه‌های گذشته همانند سایر مناطق کشور دستخوش تحولات بسیاری بوده است. میزان جمعیت روستایی استان در سال ۱۳۹۵ برابر با ۸۱۵ هزار نفر و سهم آن از جمعیت روستایی کشور حدود ۴ درصد است. آمارها نشان می‌دهند که جمعیت روستایی استان رشدهای معادل ۲.۵۶ و ۱.۳ و ۰.۱۲- درصد را در دوره‌های ۸۵-۹۰ و ۹۰-۹۵- را تجربه کرده است. این در حالی است که نرخ رشد جمعیت روستایی استان در دوره ۹۰-۹۵ در مقایسه با کشور روند کاهشی بیشتری را نشان می‌دهد.

جدول ۳۴- جمعیت استان و کشور به تفکیک شهری و روستایی

سال	۱۳۵۵	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵	۱۳۹۰	۱۳۹۵
جمعیت کل کشور	۳۳,۷۰۹	۴۹,۴۴۵	۶۰,۰۵۵	۷۰,۴۹۶	۷۵,۱۵۰	۷۹,۹۲۶
جمعیت نقاط شهری کشور	۱۵,۸۵۵	۲۶,۸۴۵	۳۶,۸۱۸	۴۸,۲۶۰	۵۳,۶۴۷	۵۹,۱۴۷
جمعیت نقاط روستایی کشور	۱۷,۸۵۴	۲۲,۶۰۰	۲۳,۲۳۸	۲۲,۲۳۶	۲۱,۴۴۷	۲۰,۷۳۱
جمعیت نقاط شهری تهران	۴,۷۰۴	۶,۶۶۸	۸,۱۹۵	۱۰,۳۵۲	۱۱,۳۰۵	۱۲,۴۵۲
جمعیت نقاط روستایی تهران	۱۴۶	۵۴۵	۱,۱۱۹	۹۹۲	۸۷۷	۸۱۵
جمعیت استان تهران	۴,۸۵۱	۷,۲۱۳	۹,۳۱۴	۱۱,۳۴۵	۱۲,۱۸۳	۱۳,۲۶۷
سهم کل استان تهران از کل کشور	۱۴,۳۹	۱۴,۵۹	۱۵,۵۱	۱۶,۰۹	۱۶,۲۱	۱۶,۶۰
سهم شهری استان تهران از کل شهری کشور	۲۹.۶۷	۲۴.۸۴	۲۲.۲۶	۲۱.۴۵	۲۱.۰۷	۲۱.۰۵
سهم روستایی استان تهران از کل روستایی کشور	۰.۸۲	۲.۴۱	۴.۸۲	۴.۴۶	۴.۰۹	۳.۹۳

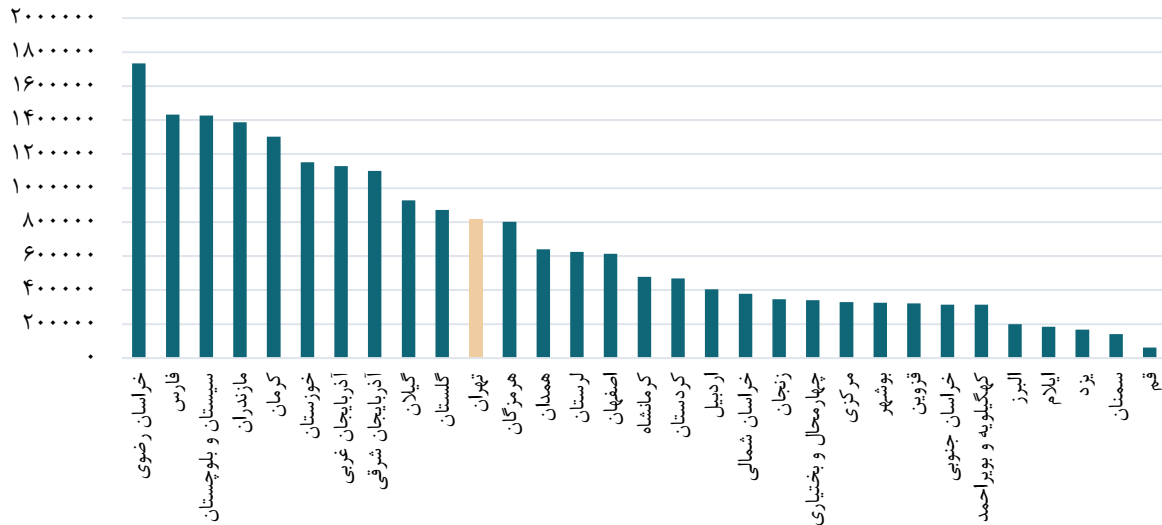
مقایسه تطبیقی تحولات جمعیت استان و کشور طی دوره‌های ۱۳۳۵-۱۳۹۵ نشان دهنده‌ی آن است که جمعیت و مهاجرت به استان تهران و شهر تهران همچنان در حال افزایش است و رشد جمعیت پیرامون بالاتر است.

نمودار ۱۳- مقایسه نرخ رشد جمعیت روستایی استان و کشور (طی سه دهه ۷۵-۹۵)

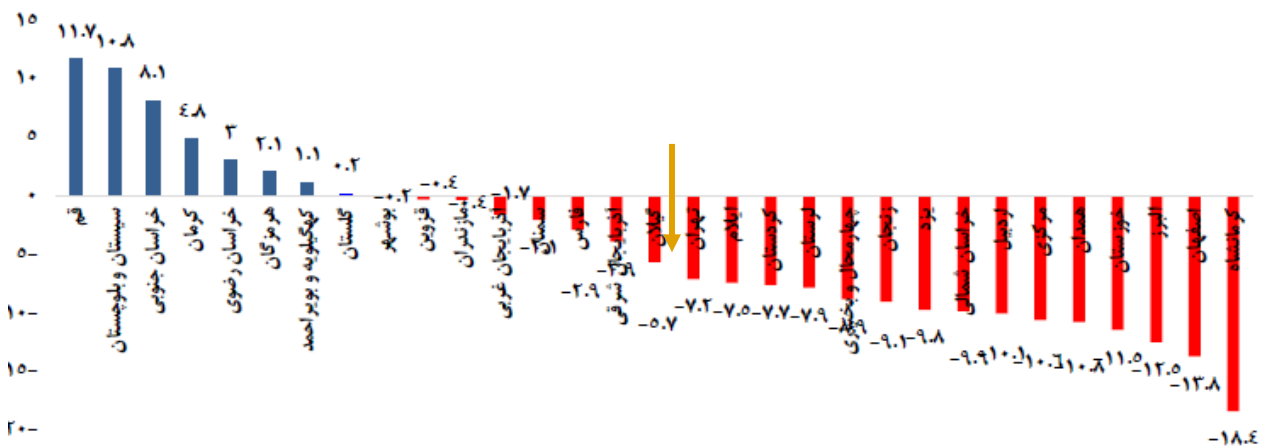

مقایسه جمعیت روستایی استان‌ها در سال ۱۳۹۵ حاکی از آن است که استان تهران در میان سایر استان‌های کشور رتبه یازدهم را به خود اختصاص می‌دهد. این موضوع در حالی است که استان خراسان رضوی، دارای بیشترین جمعیت روستایی و استان قم، کمترین جمعیت روستایی است. از این رو، استان تهران از نقطه نظر تعداد جمعیت روستانشین، در نیمه‌ی اول طبقه‌بندی استان‌های کشور قرار می‌گیرد.

نمودار ۱۴- مقایسه جمعیت روستایی استان‌ها (تعداد) - سال ۱۳۹۵

نمودار ۱۵- درصد تغییرات جمعیت روستایی کشور به تفکیک استان و کشوری سال های ۱۳۹۰-۱۳۹۵

بررسی نرخ رشد جمعیت روستایی بر اساس نسبت سرشماری سال ۱۳۹۵ به ۱۳۹۰ نشان می‌دهد که در این دوره جمعیت روستایی استان تهران با کاهش ۷.۲ درصدی روبه رو بوده است.

جدول تغییر نرخ رشد جمعیت روستایی در استان تهران را بر اساس نسبت سرشماری سال ۱۳۹۵ به ۱۳۹۰ به تفکیک شهرستان‌های استان نشان می‌دهد.

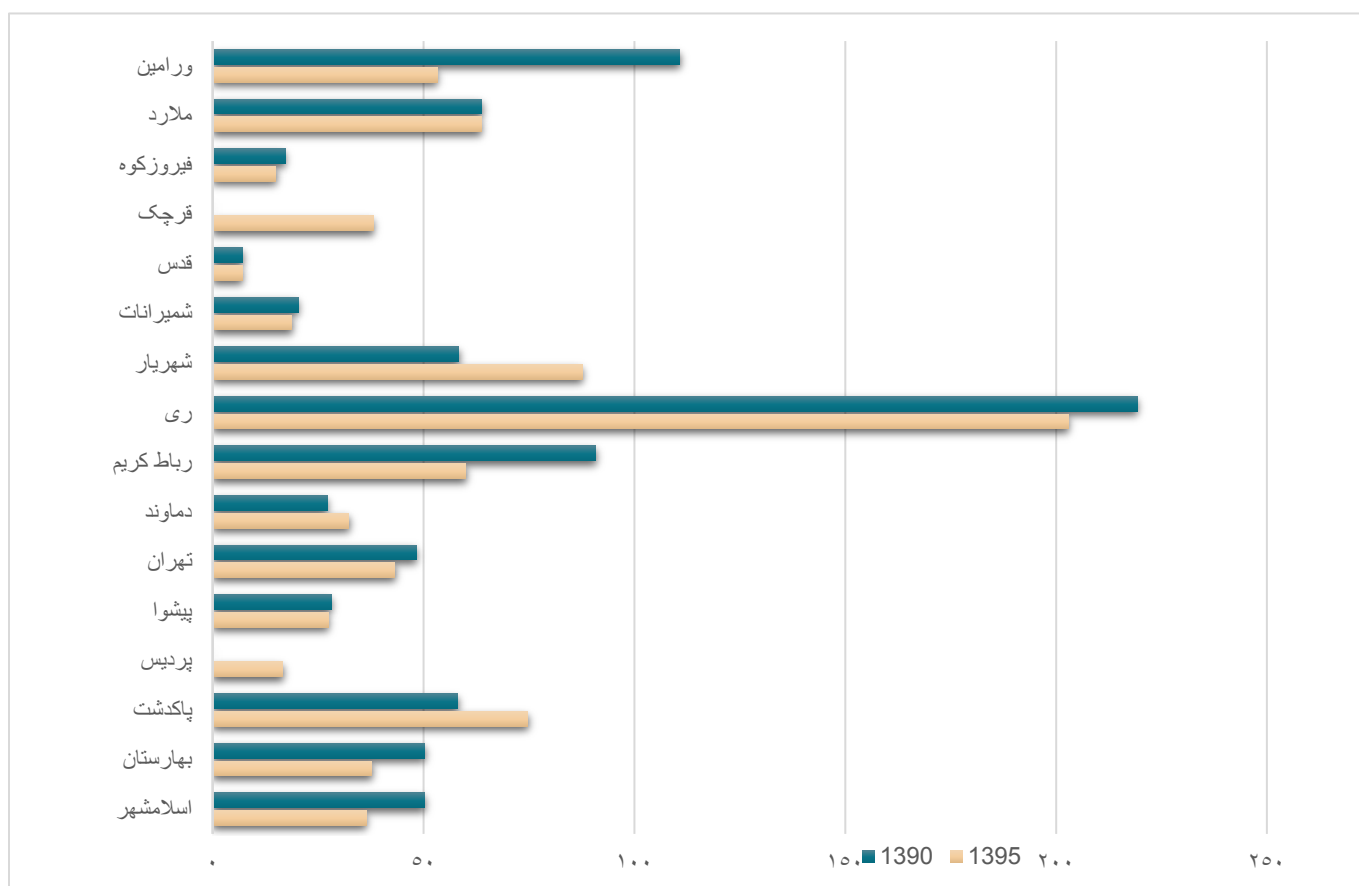
جدول ۳۵- نرخ رشد جمعیت روستایی در استان تهران به تفکیک شهرستان

بر اساس مقایسه سرشماری سال ۱۳۹۵ به ۱۳۹۰

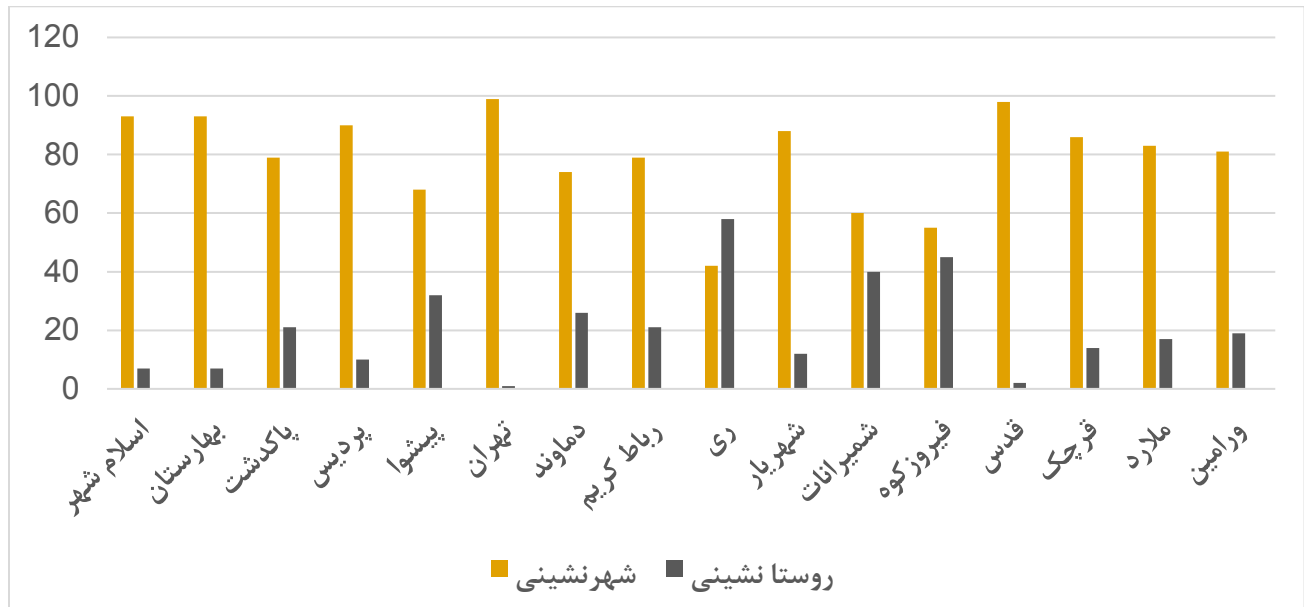
شرح	درصد
استان	۷/۲-
اسلامشهر	۲۷/۵-
بهارستان	۲۵/۱-
پاکدشت	۲۸/۵
پردیس	-
پیشوا	۲/۸-
تهران	۱۰/۷-
دماوند	۱۸/۷
رباط کریم	۳۴-
ری	۷/۵-
شهریار	۵۰
شمیرانات	۷/۸-
قدس	۱/۷-
فرچک	-
فیروزکوه	۱۳-
ملارد	۰/۲-
ورامین	۵۲-

همانطور که در جدول ۳۵ مشهود است، بیشترین کاهش در نرخ رشد جمعیت روستایی مربوط به شهرستان ورامین و بیشترین افزایش نرخ رشد جمعیت روستایی مربوط به شهرستان شهریار است.

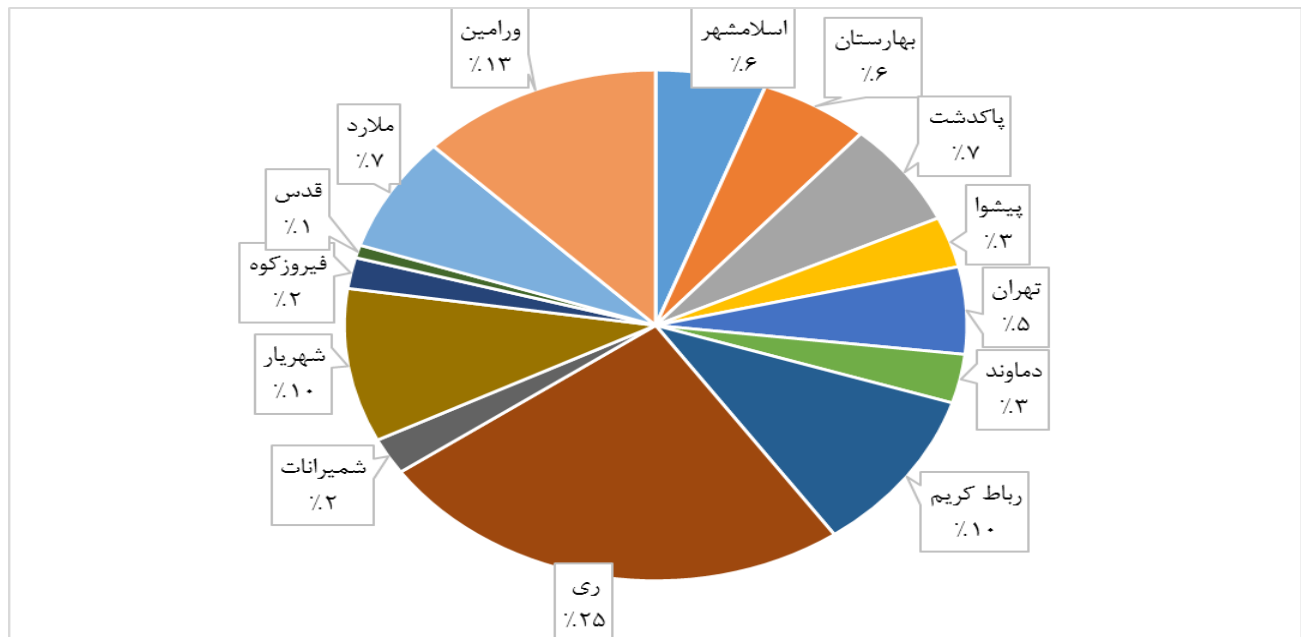
نمودار ۱۶- روند تغییرات جمعیت روستایی استان تهران به تفکیک شهرستان های استان تهران طی بازه زمانی ۱۳۹۵-۱۳۹۰

نمودار ۱۷- مقایسه نسبت شهرنشینی و روستانشینی شهرستان های استان -۱۳۹۵

نمودار ۱۸- سهم از روستانشینی بر حسب شهرستان های استان

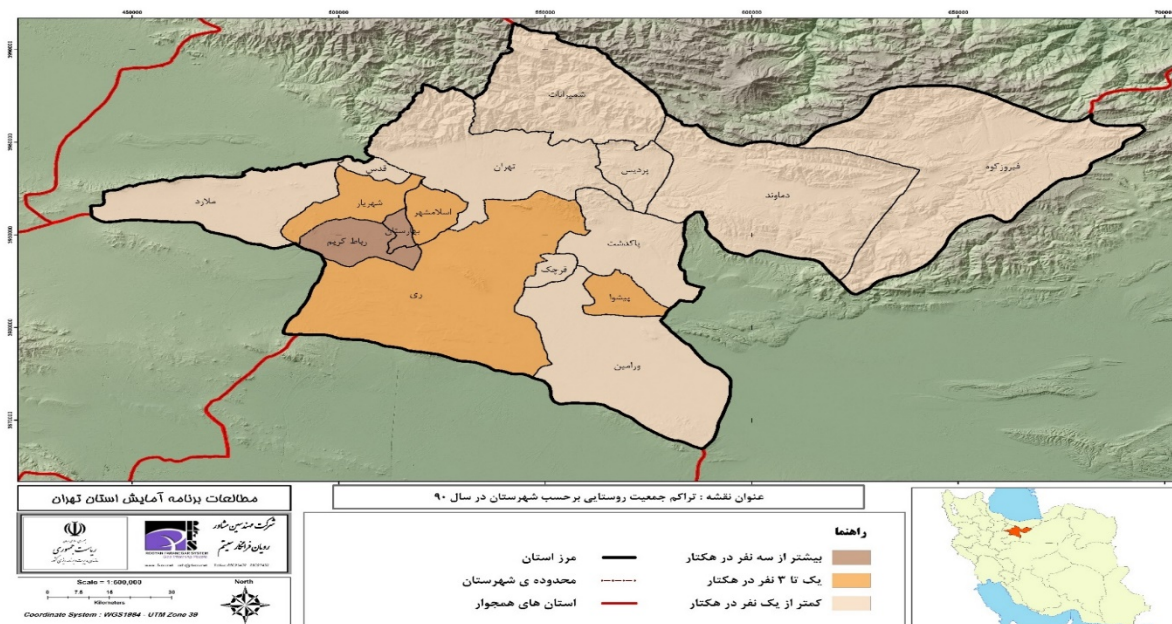

بررسی الگوی تراکم فضایی جمعیت در سطح استان نشان می‌دهد که بیشترین جمعیت روستایی استان در نیمه جنوبی استان و عمدتاً در حاشیه شهرهای بزرگ و کانون‌های اقتصادی به ویژه تهران است. این جریان به شکلی است که در برخی از این روستاها کارکرد روستایی دگرگون شده و عملاً این نقاط تبدیل به روستاهای خوابگاهی شده‌اند که به تدریج نوع معیشت و اقتصاد روستایی خود را از دست داده‌اند. به عبارت دیگر، این روستاها از بزرگ‌ترین مراکز روستایی با جمعیت در حال آمد و شد هستند که جمعیت آن‌ها در خارج از روستا به ویژه در شهر تهران به کار یا تحصیل مشغول هستند.

جدول ۳۶- تراکم جمعیت روستایی بر حسب شهرستان

شهرستان	مساحت	جمعیت روستایی	تراکم جمعیت روستایی	سهم از جمعیت روستایی استان
اسلامشهر	۱۹۲	۳۶۴۳۹	۱۹۰	۴.۵
بهارستان	۶۴	۳۷۶۹۷	۵۸۹	۴.۶
پاکدشت	۶۷۶	۷۴۶۷۹	۱۱۰	۹.۲
پردیس	۲۷۶	۱۶۶۵۱	۶۰	۲
پیشوا	۲۰۱	۲۷۴۱۷	۱۳۶	۳.۴
تهران	۱۳۰۲	۴۳۲۲۱	۳۳	۵.۳
دماوند	۱۹۰۷	۳۲۲۷۸	۱۷	۴.۰
رباط کریم	۲۹۳	۶۰۰۱۴	۲۰۵	۷.۴
ری	۲۲۰۶	۲۰۲۸۶۰	۹۲	۲۴.۹
شمیرانات	۱۲۰۰	۱۸۷۶۵	۱۶	۲.۳
شهریار	۳۳۸	۸۷۶۱۸	۲۵۹	۱۰.۸
فیروزکوه	۲۳۸۵	۱۴۹۸۱	۶	۱.۸
قدس	۸۲	۷۰۲۶	۸۶	۰.۹
قرچک	۹۰	۳۸۰۶۱	۴۲۳	۴.۷
ملارد	۹۳۲	۶۳۷۳۶	۶۸	۷.۸
ورامین	۱۵۴۲	۵۳۲۵۵	۳۵	۶.۵
استان	۱۳۶۸۶	۸۱۴۶۹۸	۶۰	۱۰۰.۰

نقشه ۱- تراکم فضایی جمعیت روستایی شهرستان های استان تهران

۱-۱- الگوی فضایی استقرار سکونت گاهها در استان تهران

الگوی فضایی استقرار سکونت گاه ها در استان تهران تابعی از توپوگرافی، اقلیم و راه های ارتباطی استان می باشد.

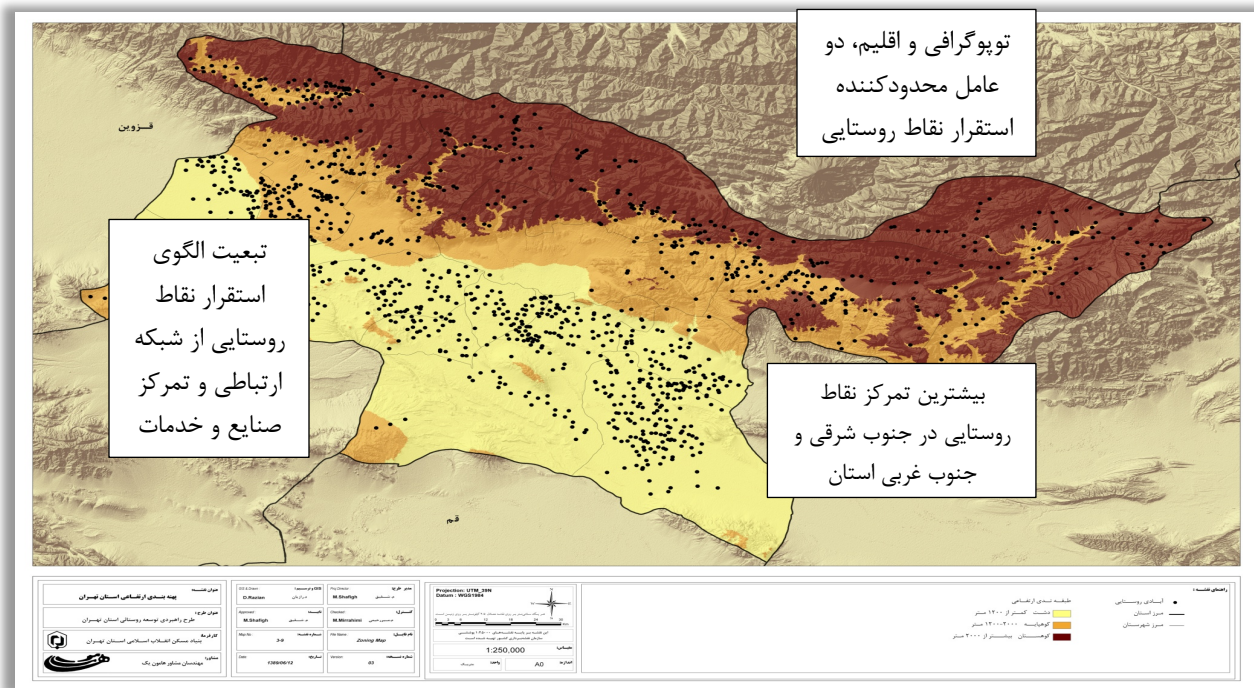
تیپ های متفاوت استقرار فضاهای روستایی :

قلمرو کوهستانی - دربرگیرنده حدود ۲۰۰ آبادی روستایی پراکنده با تراکم جمعیتی اندک

قلمرو کوهپایه ای - مشتمل بر اراضی آبرفتی دامنه های البرز (جذاب برای سکونت و استقرار فضاهای روستایی) استقرار حدود ۲۰۰ آبادی روستایی با جمعیتی نزدیک به ۴۵۰۰۰ نفر

پهنه دشتی - گستره اصلی شکل گیری الگوی زیست روستایی با بیش از ۸۳۰ فضای سکونتی متنوع روستایی و روستا-شهر. شهرستان های ری، ورامین و رباط کریم واقع در این پهنه به تنهایی تقریباً ۴۸ درصد از کل جمعیت روستایی استان را در خود جای داده است

نقشه ۲- پراکنش روستاهای استان تهران

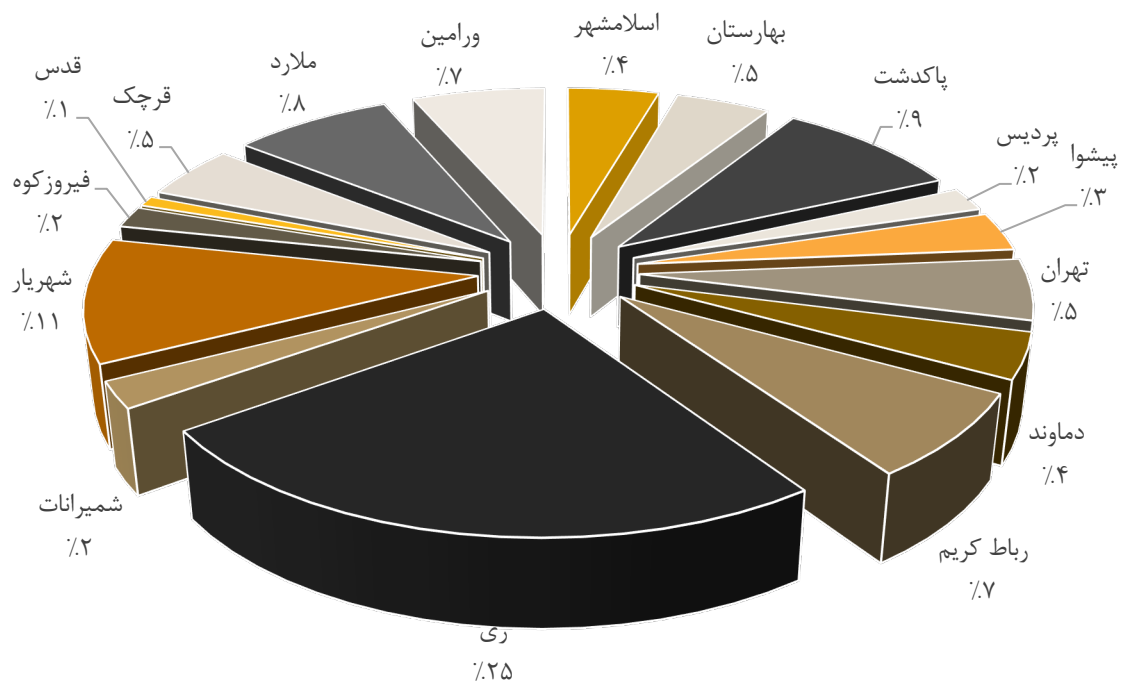
الگوی استقرار شبکه سکونت گاهی استان نشان می دهد که بیشتر شهرهای استان در نیمه ی جنوبی و به ویژه بخش های مرکزی استان، تحت تأثیر شرایط جغرافیایی و عبور محورهای ارتباطی شکل گرفته اند. بنابراین الگوی نظام سکونت شهری به صورت نسبتاً خطی در نواحی مرکزی در نواحی مرکزی و جنوبی استان شکل گرفته است. الگوی فضایی سکونت روستایی استان نیز در همجواری با کانون های شهری و محورهای ارتباطی استان شکل گرفته است به گونه ای که در حال حاضر نیز بخش عمده ی نقاط روستایی در داخل شعاع ۱۰ کیلومتری شهرهای استان واقع شده و فضاهای روستایی پرتراکم، عمدتاً پیرامون کانون های شهری استان و در حوزه نفوذ آنها (۱۰ کیلومتری) شکل گرفته اند.

جدول ۳۷- جمعیت روستاهای واقع در شعاع ۱۰ کیلومتری شهرهای استان

نسبت	جمعیت	نسبت	تعداد	موقعیت روستاها نسبت به شهرها
٪ ۹۵.۷۶	۷۶۴۰۹۸	٪ ۷۲.۶۸	۷۵۳	روستاهای واقع در محدوده ۱۰ کیلومتری شهرها
٪ ۴.۲۴	۳۳۸۳۴	٪ ۲۷.۳۲	۲۸۳	روستاهای واقع در خارج محدوده ۱۰ کیلومتری شهرها

در استان تهران عوامل گوناگونی همانند عبور محورهای ارتباطی فرامنطقه‌ای و ملی و حتی فراملی به شدت بر شکل‌گیری و پراکنش فضایی سکونتگاه‌ها (به ویژه سکونتگاه‌های شهری) و به ویژه بر تمرکز این سکونتگاه‌ها تأثیرگذار بوده است. در حال حاضر الگوی فضایی سکونت شهری در استان تهران به صورت نسبتاً شعاعی در امتداد محورهای تهران - کرج، تهران - ساوه و تهران - گرمسار - سمنان شکل گرفته است. قرارگیری تعدادی از شهرها در جنوب غربی استان باعث جذب تعداد قابل توجهی از سرریز جمعیتی شهر تهران و همچنین جذب تعداد زیادی از مهاجرانی که مقصد اصلی آنها شهر تهران می‌باشد، در روستاهای اطراف این شهرها شده است. جذب سرریزهای جمعیتی و مهاجرت باعث رشد قابل توجه هم این شهرها و هم روستاهای پیرامون آنها گردیده است. این نکته را باید در نظر داشت که جمعیت مهاجری که در روستاهای استان تهران سکنا می‌گزینند، یک جمعیت در گردش است و صرفاً به روستاها به عنوان یک سرپل اقامتی کوتاه مدت نگاه می‌کنند تا زمانیکه مکان بهتری را بیابند.

نمودار ۱۹- پراکنش روستاهای استان به تفکیک شهرستان-۱۳۹۵

گروه‌بندی آبادی‌های روستایی بر حسب کارکردها

کارکرد سکونتگاهی: آبادی‌های پرجمعیتی که در حاشیه‌ی شهرهای بزرگ استان قرار دارند، غالباً کارکرد سکونت‌یافته‌اند و کمتر می‌توان در آن‌ها نشانی از فرآیندهای اقتصادی-تولیدی یافت.

کارکرد اقتصادی-تولیدی: روستاهایی که در بازار داد و ستد، بدان حد از توان رسیده که افزون بر نیاز خود، نیاز دیگر روستاهای همجوار را نیز تأمین نماید و یا مازاد تولید خود را به شهر عرضه دارد.

کارکرد اجتماعی-فرهنگی: روستاهایی که هر یک، نشانی از یک تاریخ، یک سرگذشت و یا یک اتفاق دارند؛ کند علیا در لواسان، خاوه در ورامین، مراء و مرانک در دماوند و گلدره در نظرآباد

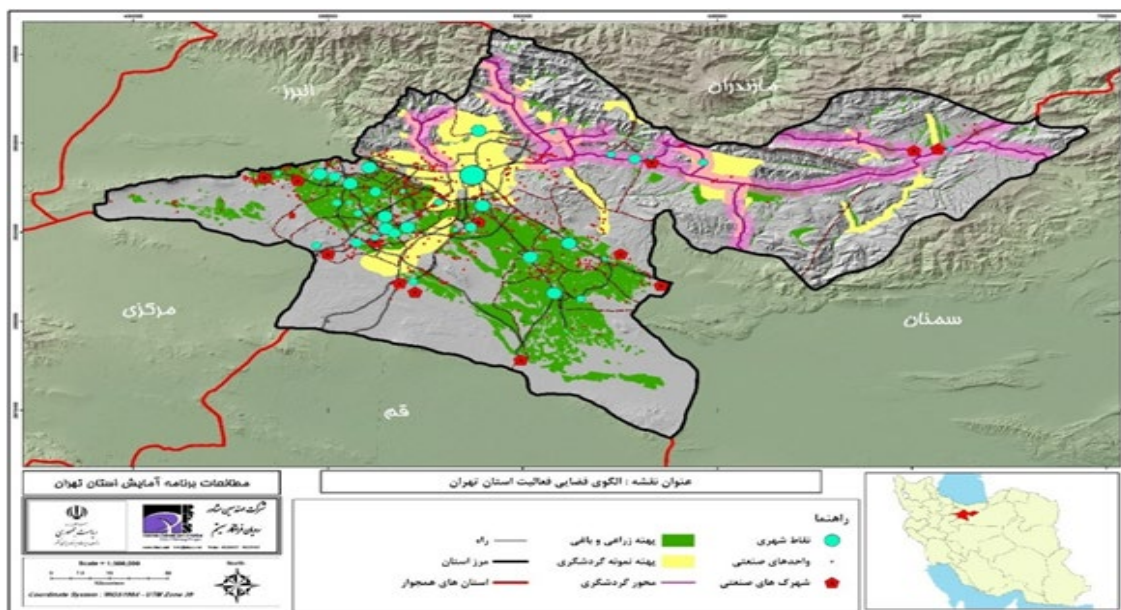
کارکرد خدماتی - تسهیلاتی: این قابلیت را دارد که نیازهای سکونتگاه‌های پیرامونی خود را هم که به لحاظ خدماتی در سطحی پایین‌تر قرار دارند، تأمین نماید.

کارکرد استراحتگاهی - ارتباطی: روستاهای هدف گردشگری، روستاهای زیارتی-مذهبی، روستاهای ارتباطی.

الگوی فضایی فعالیت در استان تهران

وسعت پهنه فعالیت، در حدود ۲۷۱۱۸۷ هکتار است که شامل پهنه کشاورزی (با ۹۰ درصد وسعت کل پهنه)، پهنه صنعتی (با ۶ درصد وسعت کل پهنه) و پهنه خدماتی (با ۳.۵ درصد وسعت کل پهنه) می‌شود که در مجموع، قریب ۱۹ درصد از وسعت استان را به خود اختصاص داده است. شبکه راه‌های روستایی استان به پشتوانه شبکه با اهمیت راه استان از دسترسی‌های بسیار مناسبی به ویژه در قلمرو میانی آن برخوردار است و با قریب ۵ هزار کیلومتر راه کانون‌های شهری و روستایی از پیوندهای لازم برخوردارند.

نقشه ۳- الگوی فضایی فعالیت استان

فضاهای فعالیت در محیط روستایی استان تهران

فضاهای صنعتی: شکل گیری فضاهای صنعتی در محیط روستایی به صورت عرصه هایی تحت عنوان نواحی صنعتی، همراه با استقرار واحدهای صنعتی به صورت پراکنده یا خطی پیرامون محورهای روستایی است.

فضاهای فعالیت کشاورزی (زراعت و باغداری): گستره های وسیعی از محیط روستایی استان را فضاهای فعالیت کشاورزی دربر گرفته که قلمرو کوهستانی و روددره ها، عمدتاً به صورت باغ و در دامنه ها و دشتهای عمدتاً به صورت اراضی مزروعی و یا ترکیبی از زراعت های دائمی و سالانه است.

فضاهای فعالیت دامداری و دامپروری: گستره های وسیعی از مراتع محیط روستایی استان، چراگاه دامهای روستایی است. دامداری به عنوان فعالیت مکمل زراعت و باغداری و یا به صورت فعالیت اصلی خانوار روستایی است. دامپروری نیز در سالهای اخیر به ویژه در محیط روستایی پیراشهری استان گسترش یافته و زمینه فعالیت روستاییان است و موجب شکل گیری فضاهای نوینی از فعالیت در محیط روستایی استان شده است.

۲-۲ نگاهی بر وضعیت اقتصادی استان تهران با تأکید بر مناطق روستایی

اصولاً توسعه جریانی چندبعدی است که از یکسو مستلزم تغییرات اساسی در ساختار اجتماعی و فرهنگی و از سوی دیگر بهبود در وضعیت شاخص های اقتصادی است. از اینرو، بررسی شاخص های اقتصادی استان تهران در ترسیم نقش و جایگاه این استان در توسعه کشور حائز اهمیت است.

استان تهران ۲۳/۶٪ از تولید ناخالص داخلی کشور را تأمین می کند. در سال ۱۳۹۵، سهم ارزش افزوده استان تهران از کشور برای بخش های عمده فعالیت اقتصادی به ترتیب ۴.۵٪ بخش کشاورزی، ۱۴.۲٪ بخش صنعت و ۳۴٪ بخش خدمات بوده است.

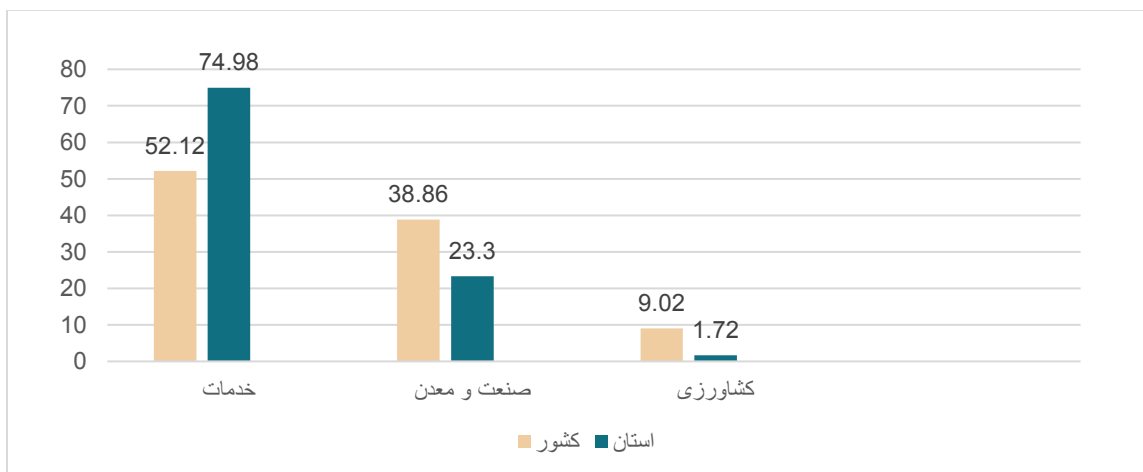
جدول ۳۸- سهم ارزش افزوده بخش های مختلف اقتصادی استان از کشور در سال ۱۳۹۵ (درصد)

کشاورزی	صنعت	خدمات
۴/۵	۱۴/۲	۳۴

میزان و سهم ارزش افزوده تولیدی در استان تهران بر حسب سه بخش اصلی اقتصاد و ضریب مرکزیت مکانی در هر یک از بخش ها در سال ۱۳۹۵ در نمودار زیر نمایش داده شده است همان گونه که در این نمودار مشهود است، در کشور حدود نیمی (۵۲ درصد) از کل ارزش افزوده تولیدی (بدون احتساب مالیات ها و یارانه ها) در سال ۱۳۹۵ توسط بخش خدمات تولید شده است. بخش های کشاورزی و صنایع و معادن نیز به ترتیب نزدیک به ۹ درصد و ۳۹ درصد سهم داشته اند. این در حالی است که بخش خدمات در استان تهران بیش از ۷۴ درصد از ارزش افزوده استان را تولید کرده است. بخش های کشاورزی و صنایع و معادن نیز به ترتیب نزدیک

به ۲ و ۲۴ درصد ارزش افزوده را داشته‌اند. مقایسه این ارقام با یکدیگر نشان می‌دهد که اولاً در یک بررسی درون استانی بخش خدمات با اختلاف زیادی در ارزش افزوده تولیدی بخش پیشتاز بوده است و ثانیاً در یک مقایسه ملی بخش کشاورزی و صنایع و معادن سهمی کمتر از کل کشور داشته‌اند. بنابراین در سال ۱۳۹۵ بخش خدمات چه در مقایسه درون استانی و چه در مقایسه ملی، بخش اصلی اقتصاد استان بوده است.

نمودار ۲۰- سهم ارزش افزوده بخش های مختلف اقتصادی استان و کشور-۱۳۹۵

جدول ۳۹- شاخص های عمده نیروی کار- نتایج طرح نیروی کار استان تهران سال ۱۳۹۸

شاخص	کشور	استان	نقاط شهری استان	نقاط روستایی استان
نرخ مشارکت اقتصادی	۳۹.۹	۳۹.۱	۳۹.۱۰	۳۹.۰۹
نرخ بیکاری	۱۰.۶	۹.۷۹	۱۰	۶.۴
نرخ بیکاری جمعیت ۱۵-۲۴ ساله	۲۶	۲۴.۷	۲۵.۶	۱۶.۹
سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی	۹/۱۰	۵/۵	۵۶/۳	۴۳/۴
سهم اشتغال در بخش کشاورزی	۱۷.۸	۱.۴	۰.۸	۱۰.۳
سهم اشتغال در بخش صنعت	۳۲	۳۴	۳۲.۹	۵۰.۸
سهم اشتغال در بخش خدمات	۵۰.۲	۶۴.۷	۶۶.۴	۳۸.۹
سهم اشتغال در بخش خصوصی	۸۵.۲	۸۱.۱	۸۰.۲	۹۳.۳
سهم اشتغال در بخش عمومی	۱۴.۷	۱۸.۸	۱۹.۷	۶.۶

بر اساس طرح آمارگیری نیروی کار، در سال ۱۳۹۸، به‌طور میانگین سهم اشتغال مناطق روستایی استان در بخش کشاورزی ۱۰.۳ درصد بخش صنعت ۵۰.۸ و بخش خدمات ۳۸.۹ درصد بوده است. سهم اشتغال مناطق روستایی استان در بخش خصوصی ۹۳.۳ و در بخش عمومی ۶.۶ درصد می‌باشد.

بررسی سهم بخش‌های مختلف اقتصادی از اشتغال به تفکیک مناطق شهری و مناطق روستایی حاکی از آن است که در سال ۱۳۹۸، بخش صنعت بیشترین سهم را در اشتغال روستاییان داشته است؛ در حالی که در نقاط شهری استان تهران، بیشترین سهم اشتغال مربوط به بخش خدمات است.

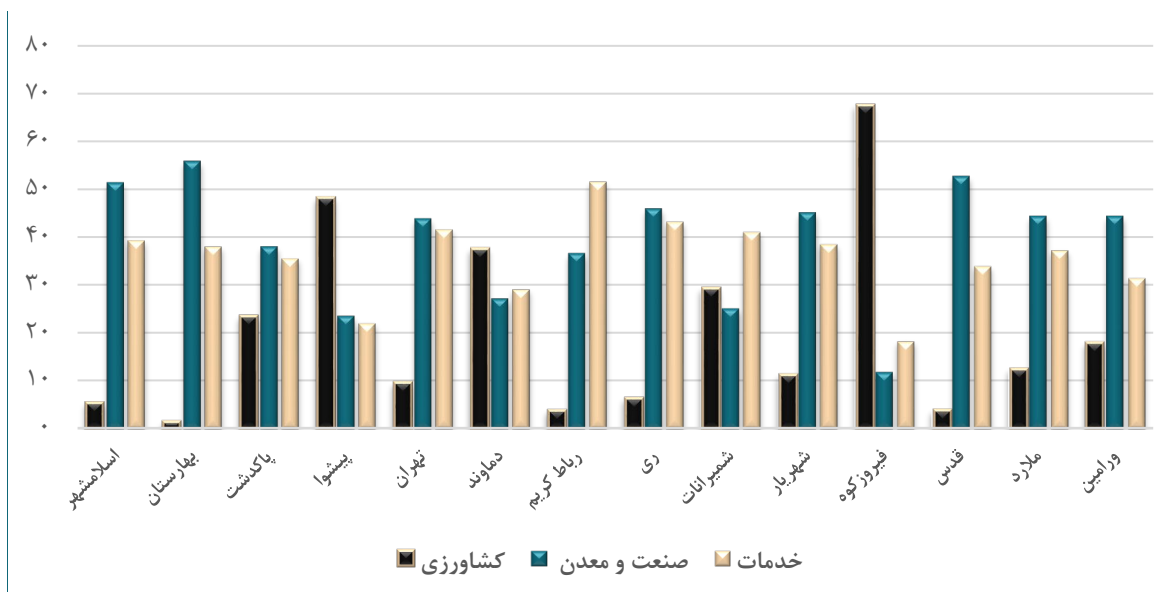
جدول ۴۰- سهم اشتغال بخش‌های عمده فعالیت اقتصادی-نتایج طرح نیروی کار استان تهران سال ۱۳۹۸

شاخص	کشور	استان تهران	نقاط شهری استان تهران	نقاط روستایی استان تهران
سهم اشتغال در بخش کشاورزی	۱۷/۸	۱/۴	۰/۸	۱۰/۳
سهم اشتغال در بخش صنعت	۳۲	۳۴	۳۲/۹	۵۰/۸
سهم اشتغال در بخش خدمات	۵۰/۲	۶۴/۷	۶۶/۴	۳۸/۹

فعالیت کشاورزی، محور فعالیت‌های اقتصادی را تشکیل می‌دهد. اهمیت بخش کشاورزی به حدی است که برخی معتقدند بدون انقلاب کشاورزی، انقلاب صنعتی رخ نخواهد داد. کشاورزی بیش از همه می‌تواند به تولید ناخالص ملی کمک می‌کند و با کارکردهای مختلف خود به توسعه کلی اجتماعی-اقتصادی بیانجامد.

با نگاهی اجمالی بر سهم اشتغال بخش‌های عمده اقتصادی در شهرستان‌های استان تهران مشاهده می‌شود که در سال ۱۳۹۰، مناطق روستایی شهرستان فیروزکوه با ۶۷/۴۸ درصد، بیشترین سهم را در اشتغال بخش کشاورزی استان تهران و شهرستان بهارستان با ۱/۴۳ درصد کمترین سهم را در اشتغال این بخش داشته است. شکل (۴)، سهم بخش‌های مختلف اقتصادی مناطق روستایی استان تهران را به تفکیک شهرستان‌های این استان در سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد.

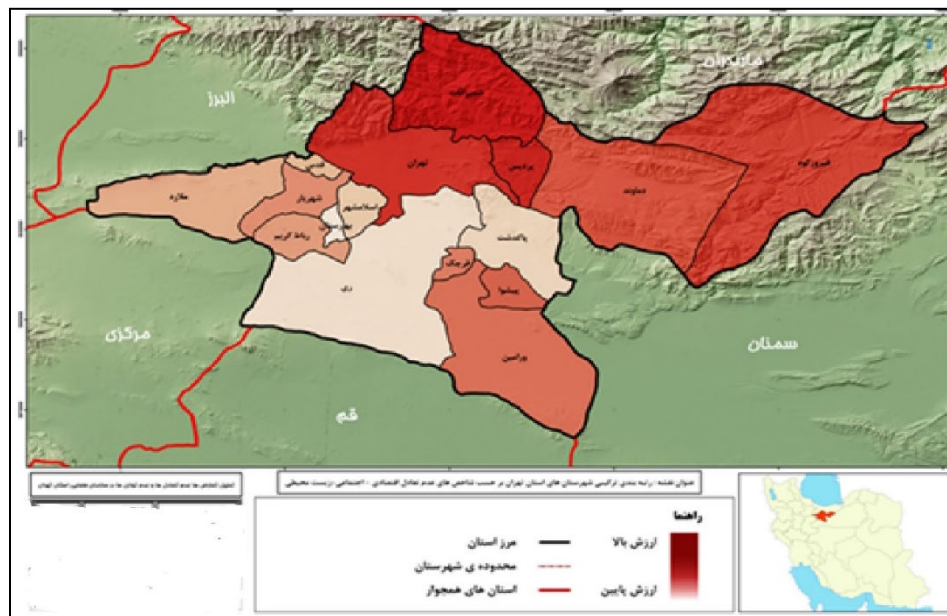
نمودار ۲۱- مقایسه سهم بخش‌های مختلف اقتصادی مناطق روستایی استان تهران

۲-۲-۲ شاخص‌های ترکیبی توسعه شهرستان‌های استان تهران

همانطور که پیش‌تر اشاره گردید، توسعه مفهومی تک‌بعدی نیست؛ بلکه فرآیندی است که در آن پیشرفت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی بصورت توأمان مورد توجه است. نقشه الگوی فضایی عدم تعادل های شهرستان های استان تهران که از همپوشانی نقشه عدم تعادل های شهرستان های استان در شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی به دست آمده است میزان عدم تعادل در شاخص‌های ترکیبی توسعه را در میان شهرستان های استان نشان می‌دهد.

نقشه ۴- الگوی فضایی شاخص ترکیبی توسعه شهرستان‌های استان تهران

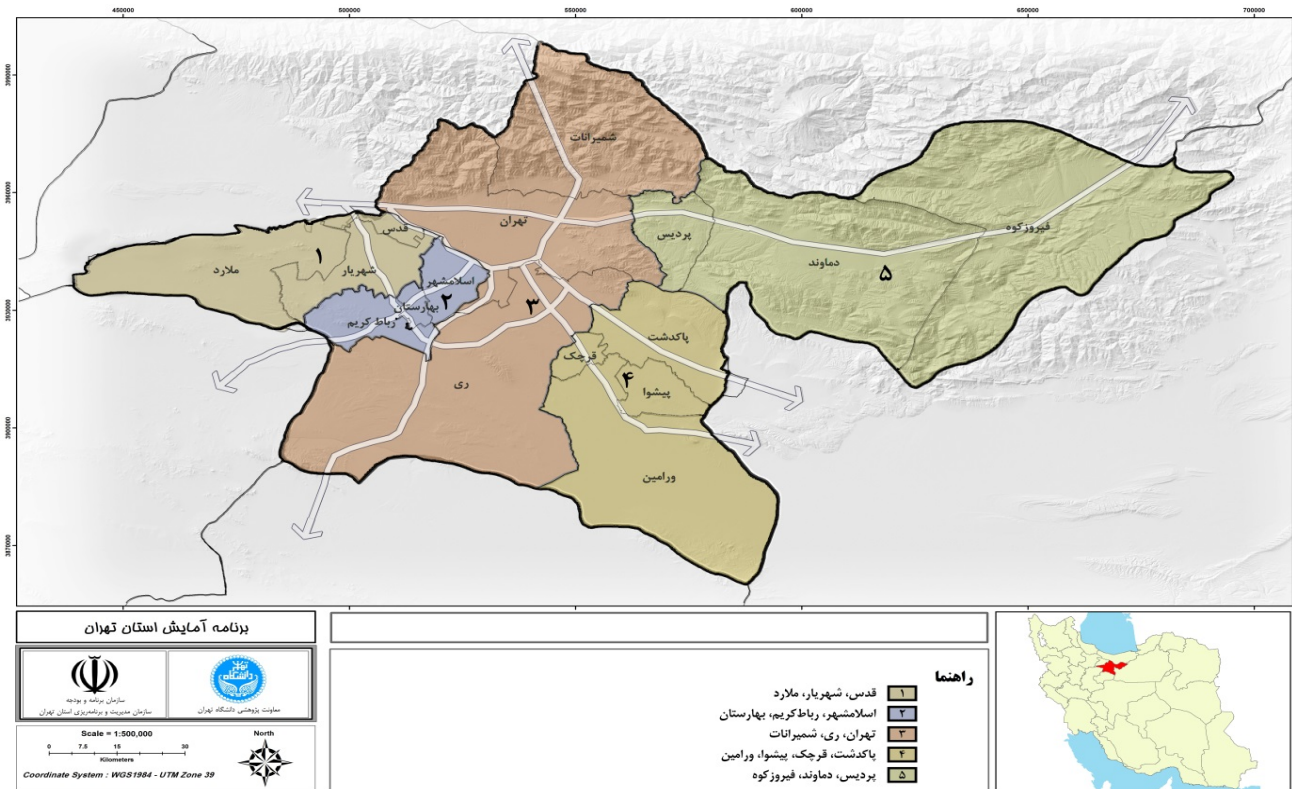
همانطور که در شکل (۵) قابل مشاهده است، شهرستان‌های شمال استان نسبت به شهرستان‌های جنوب و غرب استان از نظر کلیه شاخص‌های اقتصادی وضعیت مطلوب‌تری دارند. به لحاظ شاخص‌های فعالیت (شامل نسبت وابستگی، نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ مشارکت اقتصادی زنان) وضعیت شهرستان‌های شمال و شمال شرق استان (تهران، فیروزکوه، شمیرانات و دماوند) مطلوب‌تر از شهرستان‌های جنوب و جنوب غرب استان است.

به لحاظ شاخص‌های اشتغال و بیکاری (مانند نرخ اشتغال خالص جمعیت، متوسط نرخ رشد اشتغال، نرخ بیکاری خالص زنان، نرخ بیکاری فارغ التحصیلان آموزش عالی و ...) وضعیت شهرستان‌های جنوب و جنوب غرب استان (ورامین، قرچک، پیشوا، شهریار و ملارد) بهتر از شهرستان‌های شمال و شمال شرق استان است.

شاخص‌های کمی اجتماعی و فرهنگی که به نحوی میزان دسترسی ساکنین شهرستان‌های مختلف را به امکانات و خدمات اجتماعی-فرهنگی نشان می‌دهد حاکی از وضعیت بهتر شهرستان‌های شمالی و شرقی استان نسبت به شهرستان‌های جنوبی و جنوب غربی است. این وضعیت برای مجموع شاخص‌های اجتماعی و فرهنگی صادق است.

شاخص‌های توان و قابلیت محیط‌زیست شهرستان‌های شمالی و شمال‌شرقی استان دارای وضعیت بهتری هستند. شهرستان‌های جنوب و جنوب غرب استان از نظر سانحه‌خیزی وضعیتی بهتر از شهرستان‌های شمال و شمال شرق استان دارند.

نقشه ۵- منطقه بندی آمایشی استان تهران

شهرستان‌های استان تهران با توجه به ویژگی‌های جغرافیایی و کارکردی به پنج منطقه آمایشی دسته بندی شده است.

منطقه ۱ شامل شهرستان‌های (ملارد، شهریار و قدس) منطقه ۲ (شهرستان‌های اسلامشهر، بهارستان و رباط کریم)، منطقه ۳ (شهرستان‌های تهران، شمیرانات، ری، پاکدشت، قرچک و ورامین)، منطقه ۴ (شهرستان‌های پاکدشت، پیشوا، قرچک و ورامین)، منطقه ۵ (شامل شهرستان‌های پردیس، فیروزکوه و دماوند) می باشند.

با توجه به پتانسیل‌های هر منطقه مأموریت‌ها و تخصص‌هایی برای هر شهرستان در اسناد توسعه شهرستان تعیین شده است و اقدامات و فعالیت‌هایی متناسب با مزیت‌های مناطق به عنوان پیشران توسعه تعریف شده است. بر این اساس در جداولی که تنظیم شده است توزیع تسهیلات اشتغال پایدار روستا عشایری (در سه رسته برتر از نظر مبلغ مصوب بانک) با پیشران‌های توسعه هر شهرستان به تفکیک مناطق آمایشی مقایسه می‌گردد.

ویژگی های مناطق آمایشی استان تهران از منظر نقاط روستایی

منطقه ۱: (ملارد، شهریار و قدس)

حدود ۲۰ درصد از روستاهای استان در این منطقه استقرار دارند. الگوی استقرار روستاها در این منطقه به صورت مجتمع یا کانونی می باشد. کارکرد عمده روستاهای این منطقه، صنعتی است.

پتانسیل ها و نقاط ضعف منطقه یک آمایشی استان تهران با تاکید بر نقاط روستایی

نقاط قوت:

برخورداری از خاک و دشت های حاصلخیز، جاذبه های گردشگری طبیعی و تاریخی، برخورداری از معادن شن و ماسه، وجود واحدهای متعدد و بزرگ تولیدی، صنعتی و خدماتی، وجود جمعیت جوان و فعال، مزیت نسبی در تولید برخی از محصولات کشاورزی و دامی (قارچ و شیرو تخم مرغ)، استقرار یا مجاورت با مراکز مهم نظامی.

نقاط ضعف:

تغییر کاربری اراضی و کاهش سطح کاربری اراضی سبز (زمین های کشاورزی، باغی، جنگلی)، کمبود صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی با توجه به پتانسیل منطقه، پراکندگی واحدهای تولیدی و صنعتی در سطح شهرها، روستاها و داخل باغات، مهاجرپذیری بالا و عدم تناسب امکانات زیربنایی با جمعیت، پایین بودن ضریب مکانیزاسیون کشاورزی، غالب بودن شیوه آبیاری سنتی و بالابودن تلفات آب در بخش کشاورزی، پراکندگی نقاط روستایی، باغات و مزارع کشاورزی، فقدان راه دسترسی مناسب به معادن استان.

فرصت:

وجود اراضی منابع طبیعی به منظور اجرای طرح های تولیدی، صنعتی و عام المنفعه، وجود شهرک های صنعتی شهریار و دهک و صفادشت، وجود راه های مواصلاتی به ویژه کریدور جاده ای شرق به غرب و شمال به جنوب کشور، نزدیک بودن به کلان شهرهای تهران و کرج، نزدیکی به فرودگاه های بین المللی امام خمینی، مهرآباد و پیام (استان البرز)، موقعیت متمایز طبیعی در غرب تهران و توسعه و گسترش شهر تهران در آن سمت.

تهدید:

کاهش سفره های زیرزمینی و فقدان مخازن ذخیره (دشت ممنوعه شهریار)، کمبود شدید آب شرب و کشاورزی و تهدید خشکسالی، افزایش آلودگی آب های زیرزمینی به دلیل عدم وجود تصفیه خانه فاضلاب، افزایش بی رویه حاشیه نشینی و گسترش آسیب های اجتماعی ناشی از این پدیده، بهره برداری بی رویه از منابع پایه و منابع طبیعی و زیست منطقه، خوابگاهی شدن شهرستان قدس، عدم وجود زیرساخت های مناسب در کلیه بخش ها و کمبود اعتبارات در سطوح مختلف، آسیب پذیری در برابر بلایای طبیعی نظیر سیلاب، سیل و زلزله.

جدول ۴۱- تقسیمات روستایی شهرستان های استان تهران بر اساس منطقه بندی آمایشی- منطقه یک

نام شهرستان	پیشران های توسعه	سه رسته برتر در استفاده از تسهیلات	مبلغ مصوب بانک (میلیون ریال)	نام بخش	نام دهستان	تعداد روستا
شهریار	قطب جشنواره ها و نمایشگاه میوه و محصولات باغی قطب خانه های سلامت (بومگردی)	سردخانه و نگهداری محصولات محصولات گلخانه ای بسته بندی میوه، سبزی، نان ، ادویه و خشکبار	۶۰۰۰۰	مرکزی	جوقین	۲۰
			۵۷۴۷۴		جوقین	۲۰
			۵۳۵۰۰		رزکان	۱۱
					سعید آباد	۳
					فردوس	۷
					قائم آباد	۲
۳	مویز	۳				
ملارد	قطب تولید قارچ کشور با تاکید بر تکمیل زنجیره ارزش گردشگری سلامت شن درمانی جشنواره گل شقایق تولید انرژی های نو	محصولات گلخانه ای صنایع غذایی و تبدیلی تکمیلی کشاورزی مراقبت های سلامت جامعه نگر	۱۵۴۲۷۵	مرکزی	ملارد شمالی	۱۱
			۴۷۱۰۰		ملارد جنوبی	۱۱
			۴۳۰۰۰		اختر آباد	۵۲
					بی بی سکینه	۱۷
قدس	قطب مصالح ساختمانی مرکز نمایشگاهی قطب صنایع وابسته به خودروسازی	ساخت ماشین آلات و ادوات و مکانیزاسیون کشاورزی فناوری اطلاعات (محتوا) صنایع دستی	۱۰۳۶۸	مرکزی	دانش	۶
			۱۵۰۰		هفت جوی	۳
			۵۰۰			

منطقه ۲: شهرستان های اسلامشهر، بهارستان و رباط کریم

الگوی استقرار روستاهای این منطقه خطی یا کریدوری است. کارکرد عمده خدماتی و صنعتی. استقرار ۱۶٪ از روستاهای استان در این منطقه. تمرکز شدید جمعیت و افزایش آن. تبعیت الگوی استقرار نقاط روستایی از شبکه ارتباطی و تمرکز صنایع و خدمات. دسترسی بسیار مناسب به قلمرو میانی استان. توسعه ببابان زایی در اثر تخریب پوشش گیاهی.

نقاط قوت:

وجود اراضی کشاورزی کم نظیر کشاورزی، ظرفیت مناسب گردشگری طبیعت و زیارتی و جذب توریسم، وجود مراکز بزرگ دامداری نوین و صنعتی و آب زری پروری، استقرار بزرگترین شهرک لبنی کشور و جایگاه اسلامشهر در تامین مواد لبنی کشور، برخورداری از نیروی کار جوان و ارزان، استقرار بزرگترین سردخانه کشور در این منطقه (شهرستان بهارستان)، فعالیت بخش اعظمی از تولید کنندگان کیف و کفش در این منطقه. فعالیت بخش قابل توجهی از واحدهای صنفی تولیدی.

نقاط ضعف:

پراکندگی فعالیت های صنعتی، روش سنتی آبیاری در کشاورزی، کمبود محسوس آب جهت آبیاری اراضی کشاورزی، تراکم بالای جمعیت و وجود اقلشار آسیب پذیر بسیار زیاد، تغییر کاربری زمین های زراعی و بالا بودن آمار ساخت و سازهای غیر مجاز شهری و روستایی، کمبود دسترسی به زیر ساخت های اجتماعی، فرهنگی و بهداشتی

فرصت:

عبور کانال های آب کشاورزی میدان محمدیه و نواب صفوی جهت کشاورزی (اسلامشهر)، استقرار بزرگ ترین پایانه ریلی کشور به نام آپرین، عبور راه های عمده مواصلاتی استان از میان و کنار شهرستان (اسلامشهر)، نزدیکی به فرودگاه بین المللی و خطوط ریلی کشور، همجواری با تهران بزرگ و سطح بالای دسترسی به امکانات، استقرار صنایع بزرگ کشور در این منطقه، توان توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی و بسته بندی بخش کشاورزی

تهدید:

وجود بافت فرسوده در سکونتگاه شهری و روستایی و خطر زلزله خیزی، مهاجر پذیری شهرستان های منطقه به ویژه اسکان و فعالیت اتباع غیر مجاز افغانه، واقع شدن منطقه در شعاع ۱۲۰ کیلومتری تهران و ممنوعیت سرمایه گذاری در منطقه، مشکلات ناشی از فعالیت واحدهای صنعتی و صنفی مزاحم و آلاینده در مراکز جمعیتی، کاهش ظرفیت قابل توجه تولیدات واحدهای صنعتی شهرستان به دلیل فقدان نقدینگی، پایین رفتن سطح آب ها و تخلیه سفره های زیرزمینی

تعداد روستا	نام دهستان	نام بخش	مبلغ مصوب بانک (میلیون ریال)	سه رسته برتر در استفاده از تسهیلات	پیشران های توسعه	نام شهرستان
۹	ده عباس	مرکزی	۸۴۰۶۴	کفش و مصنوعات چرمی	پایانه بین المللی گل شهرک صنایع دستی	اسلامشهر
۴	بهرام آباد	چهاردانگه	۳۲۹۱۱	محصولات گلخانه ای	راه اندازی مترو تهران	
۲	چهاردانگه				اسلامشهر	
۵	فیروز بهرام	احمدآباد	۱۹۴۰۰	مبلمان و مصنوعات چوبی	احداث شهرک لبنیات در	
۴	احمدآباد				قالب شهرک کشاورزی	
۳	چیچکلو				احداث، تکمیل و راه اندازی بندر خشک آپرین	
		مستوفی			احداث شهرک ماشین آلات سنگین و نیمه سنگین	
۳	امامزاده ابوطالب	مرکزی	۱۰۷۴۰۰	پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه با اصلاح نژاد)	احیا کاروانسراها	رباط کریم
۲۷	منجیل آباد	وهران آباد	۴۷۰۰۰	خدمات توسعه کشت نهال و بذر	مرکز صنایع چوبی	
۶	وهران آباد				تغییر الگوی کشاورزی	
۱	اسماعیل آباد	بوستان	۲۶۰۰۰	کفش و مصنوعات چرمی	تولید کیف و کفش	بهارستان
۳	همدانک	گلستان	۲۳۶۵۰	پوشاک	ساماندهی و خوشه بندی	
۱	صالح آباد				فضاهای کارگاه های صنفی	
۲	میمنت				مبلمان و مصنوعات چوبی	

منطقه ۳ (شهرستان های تهران ، شمیرانات، ری)

الگوی استقرار روستاها در این منطقه مجتمع یا کانونی است. کارکرد عمده فعالیت، خدماتی است. استقرار ۳۲٪ از روستاهای استان در این منطقه، تراکم بالای جمعیت در بخش های کوهپایه و دشت (بخشی از تهران و ری)، طولانی بودن دوره سرما در محدوده کوهستانی منطقه، افزایش فرسایش خاک و افت شدید سطح آبهای زیرزمینی. از مشخصات قسمت کوهپایه و دشت این منطقه حاشیه نشینی روستایی است.

نقاط قوت:

برخورداری از جاذبه‌های گردشگری طبیعی سیاحتی و زیارتی و موزه‌های متنوع، وجود متقاضیان زیاد از جمله فارغ التحصیلان دانشگاهی و شاغلین در بخش‌های مختلف، قابلیت بالای جذب سرمایه‌گذار داخلی و خارجی و ریسک پایین سرمایه‌گذاری، وجود زیرساخت‌های لازم در توسعه در حوزه‌های مختلف، استقرار بزرگترین ترمینال بار خاورمیانه، برخورداری از ظرفیت‌های صنعتی شهرک‌های صنعتی و نواحی صنعتی، وجود پتانسیل بالا در تولید محصولات دامی و کشاورزی (بطور ویژه شهرستان ری)، شرایط اقلیمی مساعد در بخش‌های شمالی برای باغداری و وجود باغات متنوع، تولید نهال اصلاح شده، گل و گیاه و گیاهان صادراتی و توان تولید محصولات ارگانیک

نقاط ضعف:

مشکلات زیست محیطی و آلودگی هوا، خاک، آب و وجود آلاینده‌های صنعتی، کشاورزی و خانگی در آب‌های سطحی و زیرزمینی، محدودیت تأمین منابع آب شرب و کاهش منابع آب زیرزمینی، حجم انبوه زباله‌های شهری (خانگی، صنعتی، بیمارستانی، حاشیه‌نشینی و رشد حاشیه‌های شهری، ساخت و ساز غیر اصولی شهری و رشد نامتوازن و بی‌رویه شهر تهران، فرسودگی شدید شبکه‌های آبرسانی روستایی، عدم بهسازی راه‌های روستایی و شهری، کمبود زمین برای احداث مسکن روستایی، تغییر کاربری اراضی کشاورزی به مسکونی.

فرصت:

وجود بازار مصرف مستمر و امکان بهره‌گیری بیشتر از بازارهای بین‌المللی، تمرکز حجم بالایی از واحدهای تولیدی و صنعتی مهم کشور، مرکزیت و قطبیت سیاسی و اقتصادی کشور و استقرار مراکز و نهادهای تصمیم‌گیر، امکان استقرار صنایع با فناوری‌های برتر، برخورداری از شبکه‌های حمل و نقل مناسب، بازگشت پساب‌ها به چرخه استفاده مجدد و فرصت‌های استفاده از آن، وجود سد لار و لتیان و قابلیت‌های متنوع این حوزه‌های آبریز در توسعه و رشد اقتصادی، وجود بیش از ۸ نوع ماده معدنی از جمله سنگ سیاه، سنگ لاشه، سنگ آهکی، فسفات و...

تهدید:

رشد بی‌رویه جمعیت و سرازیر شدن جمعیت از سراسر ایران به استان تهران، ارزش افزوده بسیار بالای زمین به عنوان کالای اقتصادی، آلودگی شدید محیط زیست منطقه به دلیل استقرار مرکز دفن زباله (ری)، وجود سه گسل بزرگ در ری، آسیب‌پذیری شهر و بافت‌های فرسوده شهری و روستایی در زمان وقوع بلایای طبیعی
تصرفات عرصه‌های ملی و تغییر کاربری اراضی، محدودیت‌های ناشی از ضوابط و مقررات (شعاع ۱۲۰ کیلومتری، محدودیت‌های زیست محیطی)، پایین بودن راندمان آبیاری (شمیرانات)

تعداد روستا	نام دهستان	نام بخش	مبلغ مصوب بانک (میلیون ریال)	سه رسته برتر در استفاده از تسهیلات	پیشران های توسعه	نام شهرستان
۲۱	سیاهرود	مرکزی	۲۸۲۴۷۰	فناوری اطلاعات (محتوا)	گردشگری سلامت و درمانی	تهران
۱۶	سولقان	کن	۱۵۰۰۰۰	بوم گردی	مرمت و باز آفرینی بافت فرسوده شهری	
۱۳	خلازیر			پرورش و فرآوری طیور و زنبور عسل	شهر هوشمند	
۹	آفتاب	آفتاب	۸۰۰	(به جز مرغ گوشتی و تخم گذار)	گردشگری فرهنگی و تاریخی مرکز مبادلات بازرگانی و تجاری	
۱۳	عظیمیه	مرکزی	۱۴۱۷۰۴	سردخانه و نگهداری محصولات	قطب گردشگری مذهبی	ری
۷	غنی آباد			پوشاک	قطب صنایع های تک	
۱۸	حسن آباد	فشافویه	۱۲۰۱۳۶		قطب گردشگری تاریخی	
۲۲	کلین				توسعه فرودگاه بین المللی امام خمینی (ره)	
۳۷	کهریزک	کهریزک		پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه با اصلاح نژاد)	کانون ورزش های پهلوانی و زورخانه ای	شمیرانات
۴	خاوران	خاوران	۶۲۹۶۸		قطب کشاورزی پیشرفته با تغییر الگوی کشت و آبیاری	
۵	خاوران غربی					
۸	قلعه نو	قلعه نو				
۹	چاله طرخان					
۲۸	رودبار قصران	رودبار قصران	۴۵۵۰	محصولات گلخانه ای	شهرک گیاهان دارویی	شمیرانات
۱۶	لواسان بزرگ		۴۱۰۰	صنایع دستی	گردشگری حیات وحش	
۲۷	لواسان کوچک	لواسانات	۲۴۱۴	پرورش و فرآوری طیور و زنبور عسل (غیر از مرغ گوشتی یا تخم گذار)	گردشگری ورزشی	

منطقه ۴ (شهرستان های پاکدشت، پیشوا، قرچک و ورامین)،

الگوی استقرار روستاها در این منطقه مجتمع یا کانونی است. کارکرد عمده روستاهای این منطقه کشاورزی است. دارا بودن بیشترین تمرکز نقاط روستایی را در این منطقه استقرار ۲۳٪ از روستاهای استان در این منطقه، شورشدن سطح آب های زیرزمینی در اثر استفاده بیش از حد

نقاط قوت:

استقرار بزرگترین تولیدکنندگان گل و گیاه کشور، پتانسیل استان در تولید محصولات زراعی و باغی، وجود مالکیت عمده و یکپارچه در اراضی کشاورزی، وجود معادن شن و ماسه و کارخانه‌های تولیدات بتنی، فعالیت‌های صنعتی و برخورداری از شهرک‌های صنعتی مصوب، صادرات تولیدات صنعتی و کشاورزی به ۲۹ کشور جهان، فعالیت گلخانه‌ای، تجهیز ۳۰ درصد از کشاورزی به شیوه نوین آبیاری، تولیدات حوزه صنایع دستی روستائیان، تمرکز واحدهای تولیدی صنعتی در زمینه صنایع ساختمانی

نقاط ضعف:

فرسودگی شبکه توزیع برق در نقاط شهری و روستایی، فرسودگی شبکه‌های آب آشامیدنی در شهرها و روستاها، خاک‌برداری و تخریب اراضی کشاورزی به دلیل وجود کوره‌های آجرپزی و آلودگی محیط زیست، کمبود منابع آب برای توسعه بخش کشاورزی و ایجاد اشتغال و جلوگیری از تخریب اراضی، مهاجرپذیری و روند سریع شهرنشینی

فرصت:

راه اندازی سد مخزنی ماملو و تامین آب منطقه و تقویت سفره‌های آب زیرزمینی منطقه، دسترسی به بازار مصرف پایتخت

تهدید:

کمبود آب شرب و کشاورزی، حاشیه‌نشینی و مهاجرت بی‌رویه به همراه بافت شهری - اجتماعی نامناسب، سکونت اتباع خارجی به ویژه اتباع غیرمجاز افغان، تخلیه نخاله‌های ساختمانی ناشی از ساخت و سازهای تهران، خشکسالی و فرونشست زمین (پیشوا)، زلزله خیز بودن منطقه، سهم بالای ساکنین سکونت گاه های غیر رسمی از جمعیت

جدول ۴۴- تقسیمات روستایی شهرستان های استان تهران بر اساس منطقه بندی آمایشی - منطقه چهار

تعداد روستا	نام دهستان	نام بخش	مبلغ مصوب بانک (میلیون ریال)	سه رسته برتر در استفاده از تسهیلات	پیشران های توسعه	نام شهرستان
۹	بهنام پازوکی جنوبی	مرکزی	۱۹۸۲۰۲	پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه با اصلاح نژاد)	کویرنوردی قطب کشاورزی استان با تاکید بر تغییر الگوی کشت (کاشت پسته) گردشگری طبیعی توسعه تالاب بند علیخان	ورامین
۲۳	بهنام پازوکی شمالی					
۳۱	بهنام پازوکی جنوبی					
۹۳	بهنام پازوکی جنوبی	جواد آباد	۳۲۷۷۰	پرورش و فرآوری طیور و زنبور عسل (غیر از مرغ گوشتی یا تخم گذار)	قطب بورس مصالح ساختمانی بوم گردی دهکده سفال تغییر الگوی کشت و آبیاری	قرچک
۲	قشلاق جیتو	مرکزی	۲۶۰۰۰	کفش و مصنوعات چرمی		
۹	ولی آباد	مرکزی	۱۱۴۳۲	پوشاک	تولید نهال های زینتی (به روش کشت بافت) احیا و بازآفرینی شهرک صنعتی پیشوا قطب کشاورزی پیشرفته با تغییر الگوی کشت و آبیاری (شهرک گلخانه ای)	پیشوا
۱۴	عسکریه	مرکزی	۷۲۱۳۰	محصولات گلخانه ای		
۸	پیشوا		۵۰۰۰۰	گردشگری و طبیعت گردی		
۹	جلیل آباد	جلیل آباد	۴۵۰۰۰	صنایع دستی		
۱۷	طارند بالا					
۱۱	حصار امیر	مرکزی	۳۸۷۷۸۷	محصولات گلخانه ای ساخت ماشین آلات و ادوات و مکانیزاسیون کشاورزی	شهرک گلخانه ای گل های زینتی پایانه صادرات و بسته بندی گل پایتخت گل ایران	پاکدشت
۶	فرون آباد					
۷	فیلستان					
۷	جمال آباد	شریف آباد	۲۱۵۰۰	خدمات توسعه کشت نهال و بذر	راه اندازی مترو تهران - پاکدشت	
۱۷	شریف آباد					
۱۵	کریم آباد					

منطقه ۵) شامل شهرستان های پردیس، فیروزکوه و دماوند)

الگوی استقرار روستاها در این منطقه به صورت متفرق و پراکنده می باشد. کارکرد عمده روستاهای این منطقه باغداری و کشاورزی است. دو عامل اقلیم و توپوگرافی از عوامل محدود کننده استقرار نقاط روستایی. دارا بودن کمترین سهم از نقاط روستایی استان با ۸٪ داشتن توان بالقوه در زمینه گردشگری، اقلیم مناسب منطقه برای توسعه باغداری و محصولات ارگانیک

نقاط قوت:

شکل گیری ۵ بافت صنفی و صنعتی و استقرار بیش از ۸۰۰۰ واحد، استقرار پارک فناوری، وجود طبیعت مناسب و پتانسیل گردشگری روستایی، وجود چشمه های آب های معدنی متعدد، وجود معادن غنی، پوشش سیستم های آبیاری تحت فشار، برخورداری از استعداد قابل توجه در زمینه تولیدات کشاورزی، دام، طیور و شیلات، محصولات درختی، وجود پتانسیل توسعه صنعتی به ویژه صنایع غذایی و تبدیلی کشاورزی، بهره مندی از آب و هوای مناسب و جاذبه های طبیعی فراوان

نقاط ضعف:

انگیزه بالا جهت تغییر کاربری اراضی کشاورزی در حاشیه شهرها و کانونهای جمعیتی، کمبود خدمات زیرساختی حوزه گردشگری اعم از دسترسی ها، هتلینگ، بهداشتی و...، کمبود منابع آب و بیلان منفی آب و کسری مخزن سفره های آب زیرزمینی، عدم توسعه کافی ظرفیت های سردخانه ای برای محصولات باغی، فرسودگی شبکه آبرسانی شهری و روستایی و نبود شبکه فاضلاب شهری و روستایی، آلودگی ناشی از عدم وجود شبکه فاضلاب شهری و روستایی، تخریب باغات و زمین های کشاورزی جهت ساخت و ساز، پراکندگی واحدهای تولیدی و صنعتی در سطح شهرها و روستاها، وجود دام بیش از ظرفیت چرا در مراتع؛ عدم توسعه گردشگری ناشی از کمبود زیرساخت های گردشگری

فرصت:

انگیزه بالا جهت تغییر کاربری اراضی کشاورزی در حاشیه شهرها و کانونهای جمعیتی، آب و هوا و اقلیم مناسب، وجود قله برف گیر و مرتفع جهت توسعه فعالیت های توریسم ورزشی؛ توانایی بکارگیری انرژی های نو و تجدیدپذیر برای تامین انرژی مورد نیاز، ایجاد مراکز گردشگری، بومگردی و ایجاد تفرجگاههای فرامنطقه ای، معرفی شهر دماوند به عنوان ۱۴ شهر نمونه گردشگری در ایران، تنوع و منحصر به فرد بودن تولیدات محصولات کشاورزی، کشت داروهای گیاهی با توجه به اقلیم مناسب

تهدید:

منطقه زلزله خیز (پردیس)، عدم اختصاص بودجه مناسب جهت ارتقای زیرساخت های ارائه خدمات گردشگری، تغییر فضای فرهنگی و کالبدی مناطق روستایی و شهرهای کوچک به سمت همسو شدن با سایر شهرهای بزرگ کشور، خشکسالی و بحران منابع آبی، خطر لرزه خیزی منطقه به دلیل وجود گسل مشاء - فشم، ناهماهنگی در بهره برداری از معادن و تخریب جاده ها، نابودی منابع پایه تولید به سبب تغییر گسترده کاربری اراضی کشاورزی.

جدول ۴۵- تقسیمات روستایی شهرستان های استان تهران بر اساس منطقه بندی آمایشی- منطقه پنج

نام شهرستان	تخصص	سه رسته برتر در استفاده از تسهیلات	مبلغ مصوب بانک (میلیون ریال)	نام بخش	نام دهستان	تعداد روستا
پردیس	مرکز صنایع چوبی	بازیافت	۱۵۰۰۰۰	بومهن	گلخندان	۶
	مرکز ورزش های زمستانی	مبلمان و مصنوعات چوبی	۵۷۰۰۰	جاجرود	کرشت	۱۱
	قطب صنایع های تک گردشگری حیات وحش	کفش و مصنوعات چرمی	۱۵۰۰۰	جاجرود	جاجرود	۷
دماوند	شهرک گیاهان دارویی	صنایع غذایی و تبدیلی	۹۵۰۰۰	مرکزی	ابر شیوه	۳۱
	مرکز ورزش های هوایی	تکمیلی کشاورزی			تاررود	۳۳
	گردشگری ورزشی	ساخت ماشین آلات و ادوات و مکانیزاسیون	۵۰۰۰۰		جمع	۷۳
	عسل	کشاورزی			آبرود	۱۳
	گردشگری کشاورزی (اگروتوریسم)			رودهن	آبعلی	
	گردشگری سلامت		۴۳۵۰۰		مهرآباد	۱۷
	مرکز ورزش های زمستانی کشاورزی پیشرفته با تغییر الگوی کشت و آبیاری					
فیروزکوه	بوم گردی	پرورش دام سبک و سنگین (دامداری صنعتی و یا همراه با اصلاح نژاد)	۶۵۷۵۰	مرکزی	پشتکوه	۳۱
	گردشگری ورزشی	فرآوری محصولات معدنی کوچک مقیاس	۲۷۶۰۰		جبلرود	۱۸
	قطب پرورش ماهی	ساخت ماشین آلات و ادوات و مکانیزاسیون	۱۴۸۸۰	ارجمند	شهرآباد	۲۴
	گردشگری سلامت	کشاورزی			دوبلوک	۱۲
	تغییر الگوی کشت و آبیاری (کشت گل محمدی)				قرقانچای	۶

با مقایسه مزیت ها و پتانسیل های مناطق آمایشی استان تهران و تخصص های هر یک از شهرستان های این مناطق و نتایج ماخوذه از سامانه کارآ (منتهی به اسفند سال ۱۳۹۹) با سه رسته برتر از رسته های اولویت دار در اخذ تسهیلات مصوب بانک از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی (قانون توسعه و حمایت از اشتغال پایدار روستا عشایری) می توان چنین استنباط کرد که اجرای قانون مزبور همسو با اهداف توسعه استان بوده است و در غیاب سند توسعه روستایی استان و مطالعات دینامیک کسب و کار به ویژه در مناطق روستایی استان و بحران های تحمیل شده بر اقتصاد کشور، مسءولان و دست اندرکاران استان با جدیت بر اجرای بهینه قانون و اثربخشی آن در فرایند اجرای آن اهتمام ورزیده اند.

ارزیابی هماهنگی با قوانین بالادستی

در کشورهای در حال توسعه یکی از چالش برانگیزترین شقوق برنامه ریزی و توسعه سرزمینی مبحث توسعه روستایی می باشد. توسعه روستایی به مفهوم استفاده از منابع طبیعی و انسانی، تکنولوژی، تسهیلات زیربنایی، نهادها و ... به منظور تشویق و تسریع رشد اقتصادی در مناطق روستایی جهت ایجاد اشتغال و بهبود کیفیت زندگی روستایی برای ادامه زندگی و پایداری حیات است. توسعه روستایی را میتوان عاملی در بهبود شرایط زندگی افراد متعلق به قشر کم درآمد ساکن روستا و خودکفاسازی آنان در روند توسعه کلان کشور دانست.

بند الف ماده ۲۷ در برنامه ششم توسعه کشور توجه ویژه ای به بستر وزمینیه سازی تحقق اقتصاد مقاومتی، همچنین نقش روستاها به عنوان کانون های تولید و ارزش آفرینی، صنایع تبدیلی و فضای کسب و کار شده است. پیامدهای توسعه نیافتگی مناطق روستایی موجب فقر گسترده، نابرابری فزاینده، رشد سریع جمعیت، بیکاری، مهاجرت، حاشیه نشینی شهری می گردد. مناطق روستایی با مهاجر فرستی، پیری جمعیت، پایین بودن سطح درآمد و بهره وری، بیکاری، فقر، شکاف درآمدی مواجه هستند. مهمترین شاخص فقر و رفاه در یک جامعه شاخص اشتغال و بیکاری می باشد که توجه به آن به ویژه در نواحی روستایی حائز اهمیت است و ضرورت سیاست گذاری در این زمینه را نمایان می سازد.

لذا در راستای تقویت بنیه و توان اقتصادی روستا قانون توسعه و حمایت از اشتغال پایدار روستا عشایری با استفاده از اعتبارات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۶ به تصویب رسید

بدون شک استفاده از تسهیلات ارزان قیمت توام با برنامه ریزی مناسب نقش موثری در تثبیت موقعیت روستاها به عنوان کانون های تولید و اشتغال در کشور خواهد داشت و لازمه اتخاذ برنامه ریزی مناسب و اجرای موثر و بهینه قانون شناخت مناطق روستایی کشور و شناسایی پتانسیل ها و مزیت های این مناطق در عرصه تولید و اشتغال می باشد و سند توسعه روستایی استان ها یکی از ابزارهای کارآمد در زمینه هدایت موثر منابع مالی دولتی و غیر دولتی جهت اشتغال زایی در مناطق روستایی می باشد که در سال های آغازین اجرای قانون سند توسعه روستایی استان تهران در دست تدوین بود.

همچنین یکی از نقاط ضعف استان تهران، عدم وجود مطالعات دینامیک کسب و کار و رسته های اولویت دار اشتغال با محوریت مناطق روستایی بود مع الوصف این استان در اجرای موثر و بهینه قانون با تکیه بر سند آمایش استان و اسناد توسعه شهرستان های استان و در نظر گرفتن رسته های اولویت دار تعیین شده در سطح ملی با دقت بر اجرای بهینه قانون اهتمام ورزیده است.

بروز بحران حاکم بر فضای اقتصادی کلان کشور و نامناسب بودن فضای کسب و کار ناشی از تحریم های ظالمانه، بالارفتن قیمت ارز و افزایش ناگهانی قیمت مواد اولیه و ماشین الات و متعاقب آن شیوع بیماری کرونا موجب رکود بسیاری از فعالیت های اقتصادی در استان گردیده است که فرایند تکمیل و اتمام طرح های مشمول دریافت تسهیلات موضوع قانون را نیز تحت تاثیر قرار داده است. بررسی ها نشان می دهند که موسسات عامل در بررسی و تصویب طرح ها و پرداخت تسهیلات عملکرد نسبتاً خوبی داشته اند و تعدادی از طرح های ارسالی به موسسات عامل در انتظار بررسی هستند. یکی از مشکلات اصلی موسسات عامل، در ورود اطلاعات درست، دقیق و به روز در سامانه کارا است.

یافته دیگر آن که، بیشترین تقاضا برای تسهیلات متوجه پرورش دام سبک و سنگین است به طوریکه حدود ۱۷ درصد از طرح های تأیید شده کارگروه در استان را به خود اختصاص داده است و این مسئله توازن طرح ها را به هم زده است، ولی خوشبختانه کارگروه اشتغال استان توانسته تا حدی به ایجاد توازن در طرح های انتخابی کمک نماید. مطلب مهم دیگر آن که، ادارات تابعه دستگاه های

اجرائی متولی بخش خدمات، اطلاع رسانی کافی انجام نداده‌اند و طرح های خدماتی کمی در سامانه کارا ثبت شده است و لازم است دستگاه‌های اجرائی ذیربط اقدامات موثرتری در جهت توانمندسازی متقاضیان برای ارایه پیشنهادات طرح های سرمایه گذاری انجام دهند. افزون بر این‌ها، با توجه به محدودیت‌های موجود در سامانه کارا، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان نمی‌تواند نظارت بسیار مناسبی بر فرایند اجرای قانون اشتغال روستایی داشته باشند. مطلب دیگر آن که، به دلیل آن که رسته های اولویت دار در سطح ملی تعیین شده اند، در برخی از استانها به دلیل ضرورت توسعه سایر رسته ها، اقدام به تایید برخی از طرح ها در قالب رسته «سایر موارد» کرده اند و این موضوع می‌تواند به انحراف منابع منجر شود. اگر تعیین رسته‌های اولویت دار به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها تفویض شود تا با توجه به اسناد توسعه‌ای استان و نیازهای هر منطقه، رسته‌های اولویت دار مشخص شوند، اعتبارات در مسیرهای مشخص‌تری هدایت می‌شوند و اشتغالزایی در مسیر درست خود انجام خواهد گرفت.

مولفه های اثرگذار بر اشتغال پایدار موارد متعددی مانند کیفیت و دوام مشاغل، بازار فروش، طرح توجیهی و کسب و کار مناسب، ایده پردازی متناسب با قابلیت‌ها، تحقیق و توسعه، تامین به موقع و با قیمت مناسب نهاده ها، به کارگیری دانش آموختگان مجرب، حرفه آموزی و آموزش، فضای کسب و کار بخصوص صدور مجوز و پروانه، پرورش کارآفرینان، مشاوره و پشتیبانی حقوقی، تامین زیرساخت‌ها و ارائه تسهیلات بانکی است. نتایج بررسی‌ها نشان می‌دهد، بی‌توجهی به موارد فوق و همچنین نبود مکانیسم نظارتی مشخص، انحراف منابع از تولید را بیش از پیش محتمل می‌سازد؛ ضمن اینکه نبود الگو و برنامه مشخص در جهت‌دهی منابع برای اشتغالزایی متأسفانه به برخوردهای گزینشی و اعمال نفوذ مقامات محلی در هدایت جریان منابع به بخش‌ها و حوزه‌های محلی تحت پوشش خود و افزایش فساد منجر می‌شود.

از دیگر مشکلات این طرح، پیچیدگی مکانیسم ثبت نام در سامانه برای روستائیان و عشایر است. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، تخصیص اعتبار را منوط به ثبت نامه و تکمیل فرم طرح توجیهی در سامانه کارا کرده است. در حالی که غالب افراد روستایی و عشایری دسترسی به این سامانه ندارند و حتی در صورت دسترسی، با نحوه استفاده از آن یا حتی نحوه معرفی یک طرح توجیهی آشنایی ندارند و همین امر باعث می‌شود تا اولاً غالب افراد روستایی و عشایری از ثبت نام و تکمیل فرم صرف‌نظر کنند و از سوی دیگر توزیع منابع به سمت گروه‌های غیرهدف انحراف پیدا کند. البته در این راستا، نقش واحدهای آموزش، مشاوره و ... می‌تواند بسیار راهگشا باشد، اما متأسفانه عملکرد چشمگیری از این واحدها مشاهده نشد.

مطالعات نشان می‌دهد که از مهمترین دلایل عدم موفقیت تامین مالی خرد در ایران، اجرای ناگهانی و یکباره برنامه تامین مالی، استفاده از روش اعطای تسهیلات رایج نظام بانکی بدون در نظر گرفتن سایر خدمات (از جمله آموزش) مورد نیاز گروه هدف بوده است، لذا هرگونه عجله و پافشاری چه از سوی دولت و چه از سوی مجلس شورای اسلامی در تزریق با شتاب منابع باعث می‌شود تا تزریق منابع از رویکرد درست تامین مالی خرد با تعداد زیاد و ظرفیت اشتغالزایی بالا به سمت رقم‌های کلان با تعداد اندک و ظرفیت اشتغالزایی کم انحراف یابد و در این بین فعالیت‌هایی نظیر مشاوره و آموزش برای راه اندازی کسب و کار مغفول بماند.

نکته دیگری که حائز اهمیت است این است که در اجرای این قانون، بانک‌ها صرفاً نقش توزیع تسهیلات را برعهده دارند و هیچ مکانیسمی برای مداخله در فرآیند اجرا و اشتغالزایی پیش‌بینی نشده است. حال آنکه می‌توان با تفویض اختیار به بانک‌هایی که سابقه تامین مالی خرد دارند، بر سرعت و اثربخشی اجرای قانون افزوده و از تجارب آن‌ها در آموزش و راه اندازی کسب و کار خرد بهره برد.

در مجموع، مهمترین مشکلات اجرای قانون اشتغال روستایی عبارتند از:

- کمبود مطالعات جامع در زمینه شناسایی رسته‌های اولویت‌دار در مناطق روستایی استان‌ها
- عدم وجود انعطاف در رسته‌های منتخب با توجه به مقتضیات هر استان
- تغییر شدید در متغیرهای کلان اقتصادی و عدم ثبات قیمت‌ها
- غلبه تسهیلات محوری بر برنامه محوری
- ناتوانی روستاییان در تامین وثیقه برای دریافت وام
- وجود رسته «سایر موارد» در سامانه و امکان انحراف منابع
- تمرکز زیاد طرح‌ها در رسته پرورش دام سبک و سنگین و مشکل بودن اطمینان از اصلاح نژاد دام در هنگام اجرای طرح
- انباشتگی زیاد طرح‌ها در موسسات عامل و تاخیر زیاد در بررسی آنها و عدم همکاری نظام بانکی و تضاد اولویت بانک و دستگاه مجری
- عدم وجود تبلیغات و اطلاع رسانی مناسب برای آگاهی مردم
- کمبود منابع مالی برای حمایت از شکل‌گیری نهادهای توسعه‌ای و ایفای نقش آنها در استان
- کمبود منابع مالی برای ارایه آموزش‌های تخصصی کسب و کار و کارآفرینی
- روشن نبودن نحوه استفاده مجدد از منابع حاصل از بازگشت تسهیلات پرداخت شده جهت تسهیلات‌دهی مجدد
- افزایش قیمت ارز و به تبع آن قیمت عمده اقلام و تجهیزات مورد نیاز مجریان طرح‌های سرمایه‌گذاری موجب گردیده تا منابع پیش‌بینی شده در طرح‌های توجیهی، کفایت لازم را نداشته باشد و این موضوع باعث کند شدن روند پیشرفت فیزیکی طرح‌ها شود.
- عدم پیش‌بینی سیستم تنبیه و تشویق و پاسخگویی برای دستگاهها و مؤسسات عامل،
- یکی از مشکلات در تداوم برنامه اشتغال روستایی و عشایری، محدودیت‌ها در تکمیل طرح‌های اشتغال‌زای خصوصی و تعاونی مناطق روستایی و عشایری با توجه به شرایط کرونایی کشور است.

پیشنهادات:

- با توجه به طولانی شدن فرایند پرداخت تسهیلات و عدم اصلاح و به روز رسانی سامانه کارآ با توجه به تغییراتی که از سنوات قبل در محاسبه سرانه اشتغال (از ۵۰ میلیون تومان به ۱۵۰ میلیون تومان) بوجود آمده است اشتغال جدید در سامانه بر مبنای ۵۰ میلیون تومان محاسبه می‌گردد و با توجه به اینکه طبق ماده ۳ شیوه نامه مواجهه با مصادیق مغایر با تعهدات موضوع قانون سامانه کارآ ملاک می‌باشد بر ضرورت اصلاح و بهنگام‌سازی سامانه کارآ و یا اصلاح مفاد ماده ۳ شیوه نامه تاکید می‌گردد.
- بازنگری رشته‌های اولویت دار مناطق روستایی به تفکیک استان‌ها در هماهنگی با مزیت ها و شرایط استان‌ها و حذف رشته سایر موارد
- ایجاد هماهنگی با دستگاه های اجرایی استانی متولی فعالیت های خدماتی در جهت اطلاع‌رسانی بیشتر و آماده سازی متقاضیان برای ارائه طرح های خدماتی
- توجه به سرانه‌های تسهیلات به ازای شغل در طرح‌های مصوب
- توجه بیشتر به رعایت توازن بخشی در انتخاب طرح‌ها در کارگروه
- هدایت و آموزش نهادهای حمایتی و افراد تحت حمایت آن‌ها به طور خاص برای ایجاد اشتغال و توانمندسازی آنان با استفاده از تسهیلات موجود
- رفتن به سمت شیوه های ساده تر و آسان پذیرتر برای دادن تسهیلات به روستایان و تسهیل فرآیند دریافت آن براساس اولویت‌ها
- فراهم کردن زمینه‌های مناسب برای دریافت تسهیلات متناسب با کسب و کارهای کوچکتر
- تخصیص اعتبار به طرح‌ها بر اساس مزیت نسبی هر شهرستان نه براساس میزان تقاضاهای مجریان
- بکار گیری ساز و کار مناسب در استفاده از ظرفیت سربازان تحصیلکرده و مجرب به عنوان تسهیلاتگر (با توجه به تفاهم نامه نیروهای مسلح با وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی)
- تقویت واحدهای پشتیبان به منظور حمایت از صنایع خرد روستایی جهت تامین مواد اولیه و عرضه به بازار مصرف
- اتخاذ تدابیر مناسب جهت ارائه خدمات مشاوره به روستاییان جهت هدایت منابع به سمت تقویت زنجیره تامین ، ارزش آفرینی کسب و کارها و ارتقا بهره‌وری و توان تولید
- به منظور تحقق اهداف قانون بهتر است به جای تزریق نقدینگی به مشاغل مستقر و جزیره‌ای با حمایت و پرداخت تسهیلات به واحدهای پشتیبان علاوه بر ایجاد اشتغال مستقیم و پایدار در جهت ایجاد اشتغال غیر مستقیم از طریق تقویت زنجیره تامین نیز ساز و کار مناسب در نظر گرفته شود .

کوتاه سخن آنکه ایجاد فرصت های شغلی جدید و اشتغال پایدار نیازمند سرمایه گذاری بخش خصوصی است که البته آن نیز در سایه محیط مناسب کسب و کار و فضای اقتصادی امن و مطمئن میسر می‌گردد. صرفاً تزریق منابع مالی در قالب تسهیلات بدون در نظر گرفتن سایر شاخص‌های موثر بر یک سرمایه‌گذاری مطمئن و موفق (تثبیت قیمت‌ها، کنترل تورم، خروج کشور از انزوای اقتصادی،

امکان استفاده از دانش و تکنولوژی و تجهیزات روز دنیا، ایجاد بستر مناسب برای صادرات و ...) نه تنها در تحقق ایجاد اشتغال پایدار اثر گذار نخواهد بود بلکه سرمایه‌گذاران بخش خصوصی را با خطر رکود، تعطیلی، بدهی بانکی و ورشکستگی مواجه خواهد نمود.